

REVISTA BIBLIOTECILOR*

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR*

REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXV • NOIEMBRIE 1972

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

REVISTA

BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXV

Nr. 11

NOIEMBRIE 1972

SUMAR

- A 25-a aniversare a proclamării Republicii**
- REVISTA BIBLIOTECILOR: Infăptuirii într-un sfert de veac. Sistemul bibliotecilor din România în cei 25 de ani de la proclamarea Republicii** 644
- Dragoș VILCEANU: Un pământ numit România. Bibliografie selectivă consacrată aniversării a 25 de ani de la proclamarea Republicii** 650
- Anul internațional al cărții. „Cărți pentru toți“**
- Alexandru GEORGE: Mărturisiri despre carte** 655
- Sub semnul Anului internațional al cărții** 657
- ★
- Mihai MORGOVAN: O experiență ce se afirmă: conlucrarea cabinetelor de științe sociale cu bibliotecile** 659
- A. PĂRVU: Un loc mai de seamă cărții!** 662
- Liliana OBROCEA: Informare și dezinformare în sistemul de completare a colecțiilor în bibliotecă** 664
- Ana TĂRĂBIC și Mihai IANCU-LESCU: La Timișoara — cursuri cu bibliotecării comunale** 667
- Alexandru BENCIK: O viață, o pildă: Dumitru Dascăl** 669
- Decada cărții sovietice** 670
- Cronică** 671
- Istoria cărții și a bibliotecilor**
- Gheorghe MAXIM: Biblioteca unui vechi militant al mișcării comuniste** 673
- Gogu Rădulescu — Cimpina** 673
- Ex libris**
- Emit BOLOGA: Al XIV-lea Congres internațional al Federației Internaționale a Societăților Amatorilor de Ex Libris. Helsingör, 26—27 august 1972** 676
- ★
- George SEBASTIAN: Cronica Anului internațional al cărții — 1972** 678
- De peste hotare** 679
- Aniversări**
- Marius ROBU: Ilarie Chendi** 681
- Veronica PORUMBACU: Heine** 683
- R. B.: Mihai Beniuc la 65 de ani.** 685
- ★
- Lucrări de specialitate** 686
- Fișier** 694
- Jocuri distractive** 702
- Maria MATEESCU: Reamenajarea secției pentru copii a Bibliotecii municipale din Timișoara** 703

A
25-a
aniversare
a
proclamaării
Republicii

ÎNFĂPTUIRI

Într-un sfert de veac

Sistemul bibliotecilor din România în cei 25 de ani de la proclamarea Republicii

Noiul cadru social-politic și economic instaurat acum 25 de ani, în urma cuceririi întregii puteri politice de către clasa muncitoare în unire cu toate forțele democratice și progresiste conduse de Partidul Comunist Român, a creat condiții favorabile pentru trecerea la îndeplinirea sarcinilor revoluției socialiste în România. Anii care au urmat au fost anii construcției victorioase a socialismului, anii izbînzilor în formarea noii societăți multilateral dezvoltate.

Pătrunzătorul de veac ce se împlinește acum de la proclamarea, la 30 Decembrie 1947, a Republicii Populare Române — astăzi, Republica Socialistă România — marchează și în activitatea bibliotecară din țara noastră, la fel ca în toate celelalte sectoare ale vieții social-politice, economice și culturale, o perioadă de mărețe îndepliniri, de realizări nemaiîntîlnite în istoria de pînă atunci a poporului român.

O imagine de ansamblu asupra îndeplinirilor în domeniul activității bibliotecare în cei 25 de ani de la proclamarea

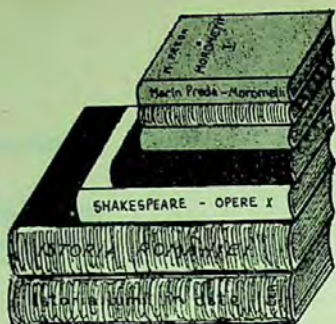
Republicii ne-o dau, în limbajul lor specific — concis dar concludent —, datele statistice consemnate, începînd din anul 1949, în statistica națională. Din acestea, am extras și înfățișăm cititorilor noștri o sinteză a celor mai semnificative date statistice asupra bibliotecilor, luînd ca ani de referință 1949, 1955, 1960, 1965 și 1971. Tabelul nr. 1 prezintă astfel evoluția indicatorilor generali — număr de unități, fond de publicații, număr de cititori înscriși și volume eliberate — în principalele rețele de biblioteci din țara noastră.

Dincolo de semnificația concretă a evoluției fiecărui indicator, cu însemnate creșteri cantitative și cu fluctuații inerente în cadrul unui proces continuu de organizare și de transformări, imaginea de ansamblu asupra bibliotecilor noastre pune în evidență, din capul locului, saltul impresionant care a avut loc în acești 25 de ani față de trecut.

Un prim aspect, de importanță primordială, care se cere a fi relevat îl constituie crearea și dezvoltarea sistemului

01 SEP 2023

149 008 000

93 305 000

68 233 000

50 490 000

14 544 000

LEGENDA:

- Biblioteci republicane
- Biblioteci de învățămînt superior
- Biblioteci documentare
- Biblioteci școlare
- Biblioteci publice - total

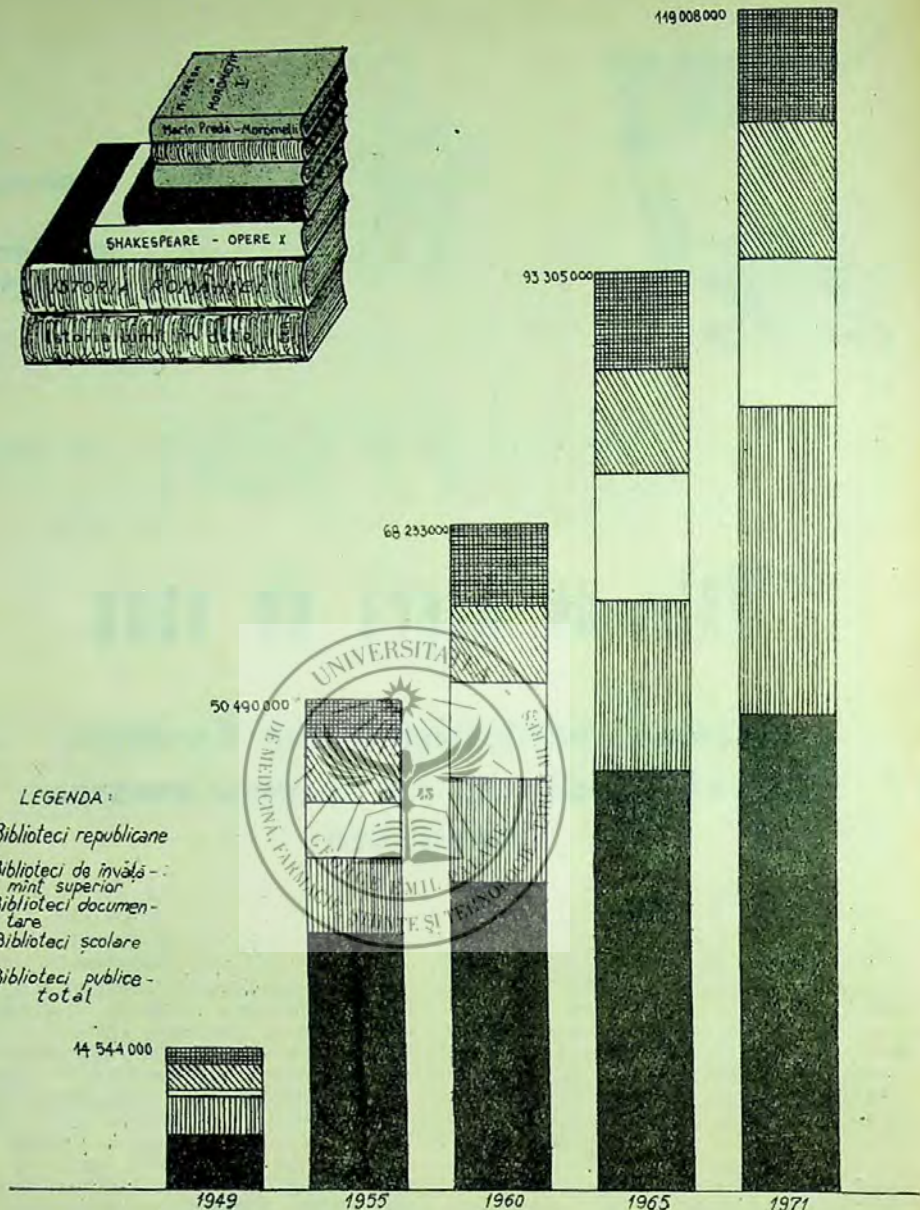

Fig. 1. Creșterea fondului de publicații ale bibliotecilor.

național de biblioteci. Grație politicii culturale a P.C.R. și ajutorului sistematic substanțial acordat de noul stat democrat-popular, care luase ființă la sfîrșitul anului 1947, a fost posibil să se treacă de la situația precară a bibliotecilor din trecut la un sistem unitar, organizat, alcătuit din rețele încheiate, aflate într-o continuă perfecționare a activității. Pen-

tru trecut, nici o statistică pe țară nu indică existența unui sistem de biblioteci și, cu atât mai puțin, preocupări și eforturi din partea statului burghez-moșieresc pentru organizarea, dotarea și dezvoltarea bibliotecilor la scară națională. Sînt cunoscute doar anumite acțiuni dispersate, multe din ele însă efemere, ale unor municipalități, ale unor asociații

culturale, ale unor intelectuali progresiști, atașați de popor, pentru organizarea fie a unor biblioteci de lectură publică, destinate luminării poporului, fie a unor biblioteci științifice, destinate stringerii patrimoniului cultural sau, în cazul unor instituții de învățământ, sprijinirii activității de cercetare sau a procesului instructiv-educativ. Au existat și unele încercări de legiferări care priveau înființarea de rețele de biblioteci, de asociații profesionale etc. De asemenea, au fost constituite unele biblioteci științifice prestigioase, care au marcat tot atâtea momente importante în dezvoltarea culturală, științifică a țării. Însă toate acestea, în ansamblul lor nu vădese o politică bibliotecară, cu o oarecare consecvență, din partea statului. Abia în anii construcției socialiste întâlnim o politică bibliotecară realistă, parte integrantă a politicii culturale a partidului și statului nostru.

Pentru trecut, singurele date statistice care au rămas le găsim citate în expunerea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, din 3—5 noiembrie 1971. Acestea indică existența în România, în anul 1938, a unui număr de 3 000 de biblioteci publice, cu un fond total de publicații de 1 100 000 de volume, fond ce reprezenta o dotare cu cărți a populației de numai 0,07 volume/cap de locuitor; avem aici posibilitatea de a face o comparație grăitoare: în 1971, indicele de dotare a populației cu cărți din fondul bibliotecilor publice a ajuns la 2,3 volume/cap de locuitor, ceea ce înseamnă o creștere, față de 1938, de aproape 100 de ori.

Alăturind aceste cifre tabloului încheiat prezentat în tabelul nr. 1, saltul care a fost făcut în ultimii 25 de ani se evidențiază în toată amploarea lui. Iată, de pildă, într-o reprezentare grafică, imaginea creșterii impresionante a fondului de publicații ale bibliotecilor (fig 1).

Curba constant ascendentă a evoluției fondurilor de publicații ale bibliotecilor din toate rețelele scoate în relief efortul susținut al statului și al diferitelor organizații obștești care tutează rețele de biblioteci pentru înzestrarea continuă a unităților, asigurând astfel baza activității bibliotecare.

Structura și conținutul colecțiilor de publicații s-au schimbat fundamental, potrivit noilor cerințe pe care edificarea societății socialiste în diferitele ei sectoare de activitate le pune în fața bibliotecilor. Colecțiile de publicații ale bibliotecilor au evoluat totodată în raport cu creșterea și progresele activității editoriale, fiind într-o măsură o oglindă a acestora și a posibilităților pe care statul le-a pus la dispoziția bibliotecilor.

Un alt aspect general, de importanță majoră, în evoluția bibliotecilor în ultimii 25 de ani este acela al perfecționării continue a sistemului de biblioteci, trecerea treptată la o organizare calitativ superioară a sistemului. Este de remarcat astfel creșterea continuă a numărului mediu de volume — fond al bibliotecilor (vezi tabelul nr. 2) și scăderea, începând din 1965, a numărului de unități în diferite rețele, fapt ce reprezintă o tendință accentuată de frinare a procesului de proliferare a bibliotecilor mici și foarte mici. Depășind perioada de început a revoluției culturale, când a fost necesară o organizare extensivă, cerută de momentul respectiv, prin înființarea de cît mai multe biblioteci, s-a trecut treptat la un proces de regrupare, de comasare a bibliotecilor mici și foarte mici în unități mai mari, cu posibilități sporite de servire a cititorilor la nivelul unor cerințe din ce în ce mai exigente, mai complexe. Din acest moment se înregistrează o scădere constantă a procentului bibliotecilor cu fonduri mici și foarte mici de publicații în favoarea creșterii procentului bibliotecilor cu fonduri reprezentative, capabile să răspundă într-o măsură tot mai mare sarcinilor calitativ superioare care au stat — și continuă să stea și astăzi — în fața bibliotecilor. Tabelul nr. 2 prezintă modificările ce au avut loc în împărțirea bibliotecilor după mărirea fondului de publicații în rețelele de biblioteci documentare (din întreprinderi și instituții), școlare și publice. Astfel faptul cel mai remarcabil este scăderea continuă și în proporție mare a numărului bibliotecilor cu fonduri foarte mici — de pînă la 500 de volume și între 501 și 1 000 de volume. Pentru prima categorie, procentul mare al bibliotecilor minuscule s-a redus în 1960 la 30,6 și a ajuns în 1971 la 21,3; la fel, bibliotecile cu fonduri între 501 și 1 000 de volume și-au diminuat considerabil ponderea în sistemul național, de la 21,1 la sută, în 1960, la 15 la sută, în 1971. Acest fapt este dublat, ca realizări, de creșteri însemnate în numărul și ponderea bibliotecilor din ultimele două categorii — cele cu fonduri între 5 001 și 10 000 de volume și, respectiv, peste 10 000 de volume — 7,9 procente pentru prima categorie și 7,3 procente pentru cea de-a doua.

Un moment de mare însemnătate în dezvoltarea activității bibliotecare și în consolidarea sistemului național de biblioteci îl reprezintă crearea și organizarea rețelei bibliotecilor publice de stat, menită să asigure lectura întregii populații, atît din mediul urban cît și din cel rural, pînă în cele mai mici, mai îndepărtate localități de pe teritoriul țării. Au fost astfel înființate biblioteci

Categoria de biblioteci	Numărul unităților bibliotecare (în cifre absolute)				Fondul de publicații (în mii de volume)			
	1949	1955	1960	1971	1949	1955	1960	1971
Total pe țară :	30 390	39 911	25 239	22 468	14 544	50 490	68 233	119 008
Biblioteci republicane	7	6*)	2	2	1 590	3 959	8 328	11 010
Biblioteci de învățământ superior	56	40	36	47	2 668	6 612	7 845	13 468
Biblioteci documentare (ale întreprinderilor și instituțiilor)	1 113	4 623	5 023	4 573	736	5 589	9 662	14 826
Biblioteci școlare	14 862	15 572	5 762	9 804	3 909	7 825	10 539	30 948
Biblioteci publice — total	14 352	19 670	14 407	8 042	5 641	26 505	31 859	48 756
din care : municipale și orașenești	—	224**)	286	223	—	4 236	6 745	11 078
comunale	—	12 046	8 004	2 704	—	11 388	14 679	23 022
ale sindicatelor	—	5 067	4 582	4 919	—	9 804	9 221	13 674
ale cooperativelor meșteșugărești	—	554	180	190	—	397	589	985

*) Până în 1955 inclusiv, în categoria bibliotecilor republicane intrau toate bibliotecile cu drept de depozit

***) Statistica pe 1949 nu consemnează datele asupra numărului de unități și asupra fondului decât în total pentru

****) Datele pe 1949 asupra activității bibliotecilor — cititorii înscriși și volume eliberate — nu sînt consem-

publice în toate localitățile de pe teritoriul țării. Au fost astfel înființate biblioteci publice în toate localitățile — sate, comune și orașe — în care nu existau astfel de instituții, au fost reorganizate, oferindu-li-se condiții materiale din ce în ce mai bune, vechile biblioteci municipale sau orașenești create și sprijinite de cunoscute personalități culturale progresiste din trecut. De asemenea, pe măsura apariției lor, orașele noi, care nici nu existaseră pînă atunci pe harta țării, au fost înzestrate, încă din primul moment al existenței lor, cu biblioteci publice.

Concepută și realizată ca un organism unitar, cu aspecte de integrare, ale cărui unități se află sub conducerea direc-

tă a consiliilor populare, rețeaua bibliotecilor publice de stat a cunoscut o dezvoltare continuă, o permanentă creștere cantitativă și o perfecționare calitativă a activității unităților care o alcătuiesc. Creșterea continuă a fondului de publicații (vezi tabelele nr. 1 și 2) a fost însoțită de un proces susținut de regrupare, de comasare a bibliotecilor mici și foarte mici în unități cu posibilități sporite de satisfacere a cerințelor de lectură și de informare ale populației. În urma acestor raționalizări, rețeaua bibliotecilor publice de stat se prezintă astăzi ca un organism omogen, care asigură serviciul de bibliotecă publică în toate localitățile țării prin unități de sine stătătoare

Numărul cititorilor înscriși (în mii de persoane)				Numărul volumelor eliberate (în mii)			
1949***	1955	1960	1971	1949	1955	1960	1971
—	5 395	7 159	8 016	—	29 494	56 251	80 563
—	72	36	53	—	841	1 014	1 849
—	137	132	195	—	7 628	7 524	11 749
—	470	526	730	—	1 628	3 553	5 485
—	1 424	1 262	2 418	—	3 755	6 211	17 943
—	3 292	5 203	4 620	—	15 612	37 949	43 537
—	455	839	796	—	5 406	11 822	14 445
—	1 648	3 085	2 605	—	6 392	19 515	22 203
—	1 038	1 082	1 089	—	3 462	5 621	5 787
—	59	73	125	—	144	560	1 011

legal.
bibliotecile publice.
date în statistica națională.

și printr-un sistem de filiale integrate unităților din municipii sau orașe ca și celor din comune.

Creșterea constantă a fondului de publicații din bibliotecile publice în totalitate (biblioteci publice de stat, ale sindicatelor și ale cooperăției meșteșugărești) se oglindește fidel în creșterea indicelui de dotare cu cărți a populației în mediul urban, de la 2,6 vol./cap de locuitor, în 1955, la 3,0 vol./cap de locuitor, în 1971; în mediul rural, de la 0,9 vol./cap de locuitor, în 1955, la 1,9 vol./cap de locuitor, în 1971. Ca o consecință a aceleiași creșteri constante a fondului de publicații, ponderea fondului de publicații ale bibliotecilor publice în totalitate față de fondul total pe țară a crescut de la

Fig. 2.

38,7 la sută, în 1949, la 40,9 la sută, în 1971 (vezi fig. 2). De asemenea, a crescut ponderea fondului bibliotecilor publice de stat față de fondul bibliotecilor publice în totalitate, de la 58,8 la sută, în 1955, la 69,9 la sută, în 1971 (vezi fig. 3).

Tabelul nr. 2

Creșterea numărului mediu de volume—fond la o bibliotecă, pe diferite categorii de biblioteci

Anul	1949	1955	1960	1965	1971
Media pe țară :	475	1 265	2 703	3 824	5 296
Biblioteci de învățămînt superior	47 642	165 300	217 916	222 702	286 553
Biblioteci documentare	661	1 208	1 822	2 401	3 242
Biblioteci școlare	263	502	1 829	2 209	3 156
Biblioteci publice-t o t a l	393	1 347	2 211	3 837	6 062
din care :					
municipale și orășenești	—	16 910	23 583	34 493	49 677
comunale		945	1 833	3 801	8 514
ale sindicatelor		1 934	2 012	2 337	2 779
ale cooperăției meșteșugărești		716	3 272	4 522	5 184

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

cititori înscrși și de volume eliberate în Bibliotecile publice de stat față de numărul total al cititorilor și al volumelor împrumutate în bibliotecile publice în totalitate (vezi fig. 4 și 5).

Dezvoltarea continuă a bazei materiale a bibliotecilor publice de stat, în special în privința fondului de publicații, a asigurat condiții favorabile creșterii cantitative și calitative a activității. Statistica nu ne oferă date amănunțite cu ajutorul cărora să pătrundem în conținutul activității. Dar datele de care dispunem indică creșterea permanentă a principalilor indicatori, și anume: indicele de atragere a populației ca cititori ai bibliotecilor, numărul volumelor eliberate cititorilor, indicele de lectură, indicele de circulație și indicele de intensitate a lecturii populației (vezi tabelul nr. 4). De asemenea, s-a înregistrat o însemnată creștere a ponderii numărului de

Dinamica împărțirii, după mărimea fondului, a bibliotecilor documentare, școlare și publice*)

Biblioteci după mărimea fondului	1960		1965		1972	
	Număr de unități	În % față de totalul pe țară	Număr de unități	În % față de totalul pe țară	Număr de unități	În % față de totalul pe țară
Biblioteci cu fond până la 500 vol.	7 732	30,6	6 411	26,3	4 796	21,3
Biblioteci cu fond între 501 și 1 000 vol.	6 578	26,1	4 632	19,0	3 362	15,0
Biblioteci cu fond între 1 001 și 3 000 vol.	7 042	27,9	7 069	29,0	6 957	31,0
Biblioteci cu fond între 3 001 și 5 000 vol.	1 528	6,0	1 989	1 821	8,2	8,1
Biblioteci cu fond între 5 001 și 10 000 vol.	1 564	6,2	2 974	11,9	3 173	14,1
Biblioteci cu fond peste 10 000 vol.	758	3,0	1 271	5,2	2 310	10,3
Total biblioteci pe țară	25 239	100	24 395	100	22 468	100

*) Bibliotecile republicane și cele de învățământ superior nu sînt cuprinse în acest tabel, deoarece fondurile lor au valori numai peste 10 000 de volume, iar variația procentajului lor față de numărul total al bibliotecilor pe țară este foarte mică : 0,2 în 1960, 0,4 în 1965 și 0,2 în 1971.

O nouă dezvoltare, cu creșteri însemnate în toate compartimentele activității ei, a cunoscut în anii construcției socialiste Biblioteca Academiei R. S. România, instituție de înalt prestigiu cultural, timp de aproape un secol unica bibliotecă națională a țării. Astăzi, Biblioteca Academiei R. S. România, păstrătoare a unor inestimabile valori ale patrimoniului cultural românesc, desfășoară, pe linia unei frumoase tradiții, o susținută activitate de cercetare bibliografică, fiind larg cunoscute lucrările bibliografice de valoare elaborate de-a lungul anilor. De asemenea, activitatea de informare științifică ce se desfășoară în cadrul bibliotecii oferă un sprijin tot mai substanțial activității de cercetare din institutele Academiei R. S. România. Biblioteca Academiei este totodată centru național pentru bibliografia națională retrospectivă. Preocupări constante și ample există și în domeniul cercetării bibliologice, Biblioteca Academiei R. S. România fiind editoare a publicației *Studii de bibliologie*.

Un moment însemnat în evoluția sistemului de biblioteci din țara noastră l-a constituit înființarea, în 1955, a *Bibliotecii Centrale de Stat*. Cea mai mare bibliotecă publică și științifică a țării, Biblioteca Centrală de Stat, instituție care s-a dezvoltat într-un ritm rapid pe toate coordonatele activității bibliotecare și bibliografice, a primit, alături de Biblioteca Academiei R. S. România, funcția de bibliotecă națională. Biblioteca Centrală de Stat funcționează de la înființare ca depozit legal central al țării, ca centru național al bibliografiei curente, ca centru național pentru schimbul internațional de publicații, ca centru al catalogului colectiv național și ca centru metodic pentru rețeaua bibliotecilor publice. În același timp, noua bibliotecă națională a cunoscut, grație ajutorului generos primit din partea statului și dreptului de depozit legal de care se bucură, o creștere vertiginoasă a colecțiilor de publicații și o dezvoltare la fel de mare a activității de servire a publicului.

Tabelul nr. 4

Categoria de biblioteci	Procentul atragerii populației ca cititori ai bibliotecilor		Indicele de lectură		Indicele de circulație (în %)		Indicele de intensitate a lecturii populației	
	1955	1971	1955	1971	1955	1971	1955	1971
Biblioteci publice — Total —	19,0	22,8	4,7	9,4	0,6	0,9	0,9	2,1
din care biblioteci publice de stat	12,0	16,6	7,3	12,3	0,9	1,1	0,7	1,7

Tabelul nr. 5

Categoria de biblioteci	Număr mediu de cititori înscriși la o bibliotecă				Număr mediu de volume eliberate la o bibliotecă			
	1955	1960	1965	1971	1955	1960	1965	1971
Biblioteci republicane	12 000	18 000	25 000	26 500	140 166	507 000	694 000	924 500
Biblioteci de învățământ superior	3 425	3 666	3 404	4 148	190 700	209 000	213 404	249 978
Biblioteci documentare	101	104	138	159	352	706	871	1 199
Biblioteci școlare	91	219	257	246	241	1 077	1 562	1 830
Biblioteci publice — Total	167	361	546	574	795	2 634	4 615	5 413
din care :								
municipale și orășenești	2 031	2 933	3 238	3 569	24 133	41 335	56 670	61 775
comunale	136	385	646	963	530	2 438	4 941	8 211
ale sindicatelor	204	236	289	221	683	1 226	1 649	1 176
ale cooperăției meșteșugărești	106	405	573	657	259	3 111	5 267	5 321

Organizarea și dezvoltarea rețelei bibliotecilor din învățământ (în statistică, biblioteci de învățământ superior și biblioteci școlare), cu creșteri sensibile și constante ale fondului de publicații și ale volumului activității, oglindesc eforturile și preocuparea permanentă a statului în privința perfecționării învățământului de toate gradele din țara noastră, potrivit cerințelor tot mai exigente

ridicate în fața pregătirii cadrelor pentru toate domeniile de activitate. În cuvântarea rostită la Cluj, în ziua de 1 octombrie a.c., cu ocazia deschiderii noului an universitar 1972—1973, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia, referindu-se la necesitatea înnoirii permanente a manualelor, rolul important al informării curente în însușirea cuceririlor noi ale

științei și tehnicii, pentru a ține pasul cu știința și tehnica mondială. În lumina acestora și a indicațiilor cuprinse în documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971 și ale Conferinței Naționale a partidului din iulie a.c., în fața bibliotecilor din învățământ stau astăzi sarcini tot mai importante, atât în privința rolului informativ cit și a celui educativ al acestor instituții.

Referitor la *bibliotecile de învățământ superior*, pe lângă creșterile constante ale fondului de publicații, ale numărului de cititori înscrși și ale numărului volumelor eliberate (potrivit tabelului nr. 1), este de remarcat creșterea sensibilă a indicelui de lectură, de la 55,6 volume împrumutate de un cititor în 1955, la 60,2 volume, în 1971. De altfel, acesta este cel mai ridicat indice de lectură înregistrat în vreo categorie de bibliotecă din țară, ținând însă seama de faptul că în numărul volumelor eliberate de aceste biblioteci o parte însemnată o constituie cursurile universitare și manualele. În ceea ce privește bibliotecile școlare, este de remarcat, alături de creșterea în decurs de 25 de ani a fondului de publicații de peste 8 ori (1949: 3 909 000 de volume; 1971: 30 948 000 de volume) și de creșterea, între 1955 și 1971, a numărului de volume eliberate de aproape 5 ori (3 755 000 de volume eliberate în 1955, față de 17 943 000 de volume, în 1971), reușita încheierii unei rețele naționale în urma unui proces continuu de regrupare a bibliotecilor foarte mici. Astfel, s-a ajuns ca, de la cele 14 862 de biblioteci din 1949, din care o mare parte dispuneau de fonduri minuscule (sub 100 de cărți) și pentru care media de volume-fond la o unitate era de 263 de cărți, rețeaua bibliotecilor școlare să numere în 1971 doar 9 804 unități, dotate în medie cu 3 156 de volume fiecare, reprezentând astfel o creștere de 12 ori față de anul 1949.

Din imaginea de ansamblu oferită de sinteza statistică asupra dezvoltării sistemului de biblioteci din țara noastră în anii care au trecut de la instaurarea Republicii, se evidențiază și realizările obținute în rețeaua de *biblioteci speciale* (documentare, din întreprinderi și instituții), în cea a *bibliotecilor sindicatelor* și în cea a *bibliotecilor cooperației meșteșugărești*. Pentru toate trei categoriile, se remarcă din capul locului aceeași grijă permanentă și aceleași eforturi materiale din partea departamentelor și a organizațiilor obștești tutelare pentru îmbogățirea continuă a fondului de publicații ale bibliotecilor (vezi tabelul nr. 1). De asemenea, o caracteristică comună celor trei categorii este și creșterea numărului mediu de volume-fond la

o bibliotecă (vezi tabelul nr. 2), a numărului mediu de cititori înscrși și a numărului mediu de volume eliberate de o bibliotecă (vezi tabelul nr. 5). Spre deosebire însă de bibliotecile documentare și cele ale sindicatelor, pentru care datele din tabelele nr. 1 și nr. 5 indică niște fluctuații și necesitatea, în ultimii ani, a unei acțiuni de regrupare a unităților, pentru rețeaua bibliotecilor cooperației meșteșugărești, integrate la nivelul orașelor, sînt de remarcat creșterile constante — desigur, la proporțiile unei rețele mici — înregistrate la toți indicatorii.

Datele din sinteza pe care am prezentat-o mai sus lasă loc desigur unor noi creșteri, unei perfecționări în continuare a activității bibliotecilor din diferite rețele, în special în privința aspectului calitativ al muncii bibliotecare. Privirea retrospectivă făcută succint asupra sistemului nostru de biblioteci nu a avut intenția de a analiza, și cu atât mai puțin de a analiza în amănunt, activitatea bibliotecilor noastre și nici procesul care se desfășoară în cadrul acestora pentru ridicarea activității pe trepte calitative din ce în ce mai înalte. Rezultatele efective ale activității bibliotecare — înriurirea lecturii asupra conștiinței și cunoștințelor dobîndite de oamenii care frecventează bibliotecile, informațiile materializate în realizările din domeniul cercetării tehnico-științifice etc. — nu pot să fie ogîndite în cifre. Revista noastră a publicat și va publica și în numerele ei viitoare articole separate asupra unor aspecte concrete, asupra rezultatelor efective ale activității desfășurate de diferite biblioteci din țara noastră.

Ceea ce este evident și am vrut să punem în lumină prezentînd imaginea sintetică a dezvoltării sistemului de biblioteci este faptul că, în cei 25 de ani de la proclamarea Republicii, și în viața bibliotecilor din țara noastră, ca în toate celelalte domenii de activitate social-economică și culturală, s-a produs un salt uriaș, au avut loc transformări radicale și înfăptuiri mărețe. Bilanțul muncii entuziaste a bibliotecarilor, a slujitorilor cărții, angrenați în efortul colectiv al întregului popor, condus de partid, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, este rodnic și constituie premisa realizării cu succes a noilor sarcini sporite trasate în programul de viitor elaborat de partid și aprobat de Conferința Națională a P.C.R. din 19—21 iulie a.c. Totodată, acest bilanț este omagiul pe care lucrătorii bibliotecilor îl aduc astăzi jubileului de un sfert de veac al Republicii.

Revista bibliotecilor

Un pământ numit

ROMÂNIA

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ CONSACRATĂ
ANIVERSĂRII A 25 DE ANI DE LA PROCLAMAREA
REPUBLICII

Anul acesta, la 30 Decembrie, poporul nostru sărbătorește 25 de ani de la abolirea monarhiei și proclamarea Republicii. Anii care au trecut de la acest eveniment de însemnătate fundamentală în istoria țării, anii revoluției și construcției socialiste, anii trecerii la edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, au purtat România pe cumele tot mai înalte ale progresului și civilizației. Muncitori, țărani, intelectuali, toți fiii acestui popor, fără deosebire de naționalitate, au conlucrat la făcerea imaginii de astăzi a patriei noastre socialiste.

Aniversarea unui sfert de veac de la proclamarea Republicii are loc într-un moment deosebit al istoriei noastre naționale. În vara aceasta s-au desfășurat lucrările marelui forum al comuniștilor români — Conferința Națională a P.C.R. — care a deschis noi orizonturi dezvoltării economico-sociale a României, realizării înainte de termen a planului cincinal, creșterii mai rapide a bunăstării maselor, împlinirii programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în țara noastră.

Perspectivile create de Conferința Națională a P.C.R., aplicarea programului partidului pentru îmbunătățirea activității ideologice și de educație socialistă exercită o puternică înrîurire asupra conștiinței maselor.

Larga mișcare a oamenilor muncii pentru realizarea înainte de termen a planului cincinal constituie un exemplu grăitor al rolului pe care conștiința socialistă, spiritul revoluționar al clasei muncitoare îl au în dinamizarea dezvoltării economico-sociale a României.

Bibliotecile întimpină aniversarea Republicii prin propagarea literaturii care epocă drumul de luptă și de izbînză pe calea făuririi societății socialiste, a lucrărilor destinate cunoașterii și aprofundării politicii partidului. Bibliotecarii organizează expoziții, seri literare, consfățuiri, elaborează bibliografiile de recomandare, orientează interesele de lectură ale cititorilor către operele cu adevărat valoroase, angajate, cu un mesaj umanist, mișcătoare. Pentru a veni în ajutorul lor propunem o bibliografie selectivă.

Bibliografia este împărțită în cinci compartimente.

În primul compartiment sînt incluse lucrări social-politice și istorice care descriu amplu lupta revoluționară a poporului român sub conducerea P.C.R., înfățișează rolul partidului comunist ca forță conducătoare a întregii societăți românești și totodată prezintă aspectele fundamentale ale dezvoltării vieții sociale în țara noastră.

A doua parte a bibliografiei cuprinde versuri, romane, pamflete care condamnă monarhia, rolul ei nefast în istoria României.

Cărțile din cea de-a treia parte a bibliografiei conțin reportaje, interviuri, articole. Ele oferă o imagine elocventă despre viața României socialiste și despre oamenii ei.

În partea a patra sînt strinse o seamă de poezii dedicate partidului comunist și patriei socialiste.

Bibliografia cuprinde și cărți care nu se referă în mod special la marea eveniment sărbătorit. În finalul bibliografiei

amintim opere reprezentative pentru literatura noastră actuală, dintre care unele sîntem siguri că vor rămîni, și le vor cunoaște și generațiile viitoare, ca o emblemă a epocii noastre. Aceste opere inspirate din idealurile socialiste glorifică omul, vorbesc despre frămîntările sale dintotdeauna, despre tristețile și bucuriile lui, despre iubire, viață.

Constituția Republicii Socialiste România. Buc., Editura politică, 1972. 32 p.

1. P.C.R. — FORȚA CONDUCĂTOARE ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Conferința Națională a P.C.R. 19—21 iulie 1972. Buc., Editura politică, 1972. 565 p.

Ceașescu, N. Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român. 19—21 iulie 1972. Buc., Editura politică, 1972. 144 p.

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. 3—5 noiembrie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 503 p.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. 6—12 august 1969. Buc., Editura politică, 1969. 783 p.

Ceașescu, N. Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului. 6 august 1969. Buc., Editura politică, 1969. 128 p.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. 19—24 iulie 1965. Buc., Editura politică, 1965. 864 p.

Ceașescu, N. Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R. — 19 iulie 1965. Buc., Editura politică, 1966. 104 p.

Congresul al IX-lea al Uniunii Tineretului Comunist din Republica Socialistă România. 18—22 februarie 1971. Buc., Editura politică, 1971. 182 p.

Ceașescu, N. România pe drumul desăvirșirii construcției socialiste. România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Rapoarte, cuvîntări articole. Buc., Editura politică, 1968—1972. Vol. 1—6. 6 vol. vol. 1. 624 p.; vol. 2. 616 p.; vol. 3. 952 p.; vol. 4. 998 p.; vol. 5. 944 p.; vol. 6. 974 p.

Activitatea ideologică și politico-educativă. Buc., Editura politică, 1972. 240 p.

Apărarea patriei — parte integrantă a revoluției și construcției socialiste. Buc., Editura politică, 1972. 216 p.

Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului. Buc., Editura politică, 1972. 384 p.

Dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. Buc., Editura politică, 1972. 328 p.

Literatura și arta în societatea noastră socialistă. Buc., Editura politică, 1972. 208 p.

Morala comunistă. Buc., Editura politică, 1972. 240 p.

Partidul și tineretul. Buc., Editura politică, 1972. 216 p.

Participarea maselor la conducerea societății — esență a democrației socialiste. Buc., Editura politică, 1972. 176 p.

Partidul și tineretul. Buc., Editura politică, 1972. 144 p.

P.C.R. — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor înaintate ale mișcării muncitorești și socialiste. Buc., Editura politică, 1972. 240 p.

Perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale. Rolul statului socialist. Buc., Editura politică, 1972. 216 p.

Perfecționarea repartiției și respectarea echității socialiste. Utilizarea fondurilor sociale de consum. Buc., Editura politică, 1972. 200 p.

Perfecționarea relațiilor de producție, a organizării și conducerii economiei. Buc., Editura politică, 1972. 320 p.

Politica externă a României socialiste. Buc., Editura politică, 1972. 304 p.

Politica internațională a P.C.R. Buc., Editura politică, 1972. 264 p.

Promovarea și respectarea legalității socialiste. Buc., Editura politică. 1972. 152 p.

Rolul clasei muncitoare în condițiile societății socialiste. Întărirea alianței cu țărănimă și intelectualitatea. Buc., Editura politică, 1972. 224 p.

Rolul conducător al partidului în întreaga viață politică, economică și socială. Buc., Editura politică, 1972. 368 p.

Rolul și atribuțiile sindicatelor. Buc., Editura politică, 1972. 152 p.

Rolul științei în construirea socialismului în România. Buc., Editura politică, 1972. 272 p.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată. Buc., Editura politică, 1972. 424 p.

Giurescu, C. C. și Giurescu, D. C. Etapa desăvirșirii revoluției burghezo-democratice. În: Giurescu, C. C., Giurescu, D. C. Istoria românilor din cele mai vechi timpuri pînă astăzi. Buc., „Albatros”, 1971, p. 662—666.

Ioniță, Gh. I. P.C.R. și masele populare. Buc., Editura științifică, 1971. 372 p.

Olaru, T. Comunistul. Buc., Editura politică, 1972. 174 p.

Popescu-Puțuri, I. și Georgescu, T. Purtători de flamuri revoluționare. Buc., Editura științifică, 1971. 472 p.

România în anii revoluției democrat-populare. 1944—1947. Buc., Editura științifică, 1971. 460 p.

Structura socială a României socialiste. Buc., Editura politică, 1971. 432 p.

Tineretul comunist în acțiune. Contribuții la istoria Uniunii Tineretului Comunist din România. Buc., Editura științifică, 1972. 494 p.

Tuțui, Gh. și Petric, A. *Frontul unic muncitoresc în România*. Buc., Editura politică, 1971. 240 p.

U.T.C., organizația revoluționară a tineretului din România. Buc., Editura politică. 1970. 248 p.

2. „MARE FARSOR, MARI GOGOMANI”

Arghezi, T. *A fost o noapte oarbă*. In: Arghezi, T. *Scrieri*, Vol. 3. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 108—109.

Arghezi, T. *Mesajul*. In: Arghezi, T. *Scrieri*, Vol. 4. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 267.

Arghezi, T. *Alteță*. In: Arghezi, T. *Op. cit.*, p. 268.

Arghezi, T. *A fost, n-a fost?* In: Arghezi, T. *Op. cit.*, p. 271.

Boureaun, R. *Covorul*. In: Boureaun R. *Vioara cosmică*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 226—228.

Coclea, N. D. *Pamflete*. Buc., Editura pentru literatură și artă, 1956. 364 p.

Demetrescu, Tr. *Nunta de argint*. In: *Poezii Contemporanului*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 118—121.

Din literatura antimonarhică. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 328 p.

Hanță, Al. *Mare farsor, mari gogomani*. Literatură antimonarhică. Buc., Editura pentru literatură, 1962. XLIII + 252 p. + 8 f. fasc.

Ludô, I. *Domnul general guvernează*. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 476 p.; *Starea de asediu*. Buc., Editura pentru literatură, 1962. 660 p.; *Regele Palaelibus*. Buc., Editura pentru literatură, 1962. 648 p.; *Salvatorul*. Buc., E.S.P.L.A., 1959. 552 p.; *Ultimul batalion*. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 580 p.

Macedonski, Al. *10 Mai*. In: Macedonski, Al. *Opere*, Vol. 4. Buc., Editura pentru literatură, 1967, p. 125—126.

Macedonski, Al. *Ce-aș vrea*. In: Macedonski Al. *Op. cit.*, p. 127—128.

Macedonski, Al. *Gingavul politic*. In: Macedonski, Al. *Op. cit.*, p. 141—142.

Macedonski, Al. *Al II-lea gingav politic*. In: Macedonski, Al. *Op. cit.*, p. 143—144.

Macedonski, Al. *Celățeanul și toboșarul*. In: Macedonski, Al. *Op. cit.*, p. 153—154.

Mille, C. *Vivat rex vivat!* In: *Poezii Contemporanului*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 92—93.

Vlahuță, Al. 1907. In: Vlahuță, Al. *Iubire*. Buc., Editura pentru literatură, 1965, p. 186—191.

3. „PENTRU OAMENII ACESTUI PĂMÎNT”

Anghel, P. *Victoria de la Oltina*. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 356 p.

Anghel, P. *Arpegii la Siret*. Buc., Editura tineretului, 1964. 207 p.

Blandiana, A. și Romulus, R. *Convorbiri subiective*. Buc., „Albatros”. 1971. 199 p.

Bogza, Geo. *Privești și sentimente*. Buc., „Minerva”, 1972. 128 p.

Călinescu, G. *Cronicile optimistului*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 448 p.

Coșovei, Tr. *Semnul din larg*. Buc., Editura tineretului, 1960. 416 p.

Coșovei, Tr. *Stelele dimineții*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 311 p.

Cununa de spice. Volum colectiv de reportaje. Iași, „Junimea”, 1972. 142 p.

Filip, Tr. *Pământul oțelului*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 264 p.

Ivasiuc, Al. *Radicalitate și valoare*. Buc., Editura Eminescu, 1972. 256 p.

Macovescu, G. *Virstele timpului*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 367 p.

Malita, M. *Aurul cenușiu*. Cluj, „Dacia”, 1971. 168 p.

Mares, R., Sălăjan, V. și Prelipceanu, N. *Vine istoria*. Cluj, „Dacia”, 1972. 208 p.

Nicoroyici, V. *Marele arc petrolifer*. Buc., Editura tineretului, 1961. 291 p.

Pas, I. *Carte despre oameni, locuri, întâmplări*. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 132 p.

Păunescu, A. *Sub semnul întrebării*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 568 p.

Pop, S. *Oameni ai zilelor noastre*. Buc., Editura politică, 1963. 32 p.

Popescu, D. *Biletul la control*. Buc., Editura tineretului, 1968. 324 p.

Popescu, R. *Zile și nopți pe șantier*. Buc., Editura tineretului, 1964. 128 p.

Preda, M. *Imposibila întoarcere*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 215 p.

Purcaru, I. *Ev nou în țara banilor*. Buc., Editura tineretului, 1961. 240 p.

Stancu, Z. *Pentru oamenii acestui pământ*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 407 p.

Te slăvim, țară nouă. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 408 p.

4. „CE LIMPEDE, PATRIE, CREȘTI”

Cîntare partidului. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 412 p.

Slăvim Republica. Culegere de versuri alcătuită de Nicolae Dumbravă. Buc., Editura militară, 1962. 140 p.

Tezaur. 30 Decembrie 1947—1962. (Antologie din poezia noastră contemporană închinată partidului și patriei so-

cialiste). Buc., Editura pentru literatură, 1962. 436 p.

Țara poezilor. Antologie lirică închinată Partidului Comunist Român la cea de-a 50-a aniversare. Buc., „Albatros”, 1971. 400 p.

Alexandru, Ion. *Imn la aniversarea Partidului*. In: Alexandru, Ion. *Cum să vă spun*. Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 28—29.

Beniuc, M. *Inscripție*. In: Beniuc, M. *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 240—241.

Beniuc, M. *Inscripție*. In: Beniuc, M. *Op. cit.*, p. 288.

Blandiana, A. *Doină*. In: *Contemporanul*, 18, nr. 32, 8 aug 1969, p. 1.

Botez, D. *Patria mea*. In: Botez, D. *În fața timpului*. Buc., Editura pentru literatură, 1967, p. 371—372.

Boureaun, R. *Sub stema Republicii*. In: Boureaun, R. *Vioara cosmică*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 85—94.

Brad, I. *Patriei*. In: Brad I. *Ecce tempus*. Buc., Editura pentru literatură, 1968, p. 14.

Brad, I. *Un singur vis*. In: Brad I. *Op. cit.*, p. 23—24.

Caraion, I. *Geneze*. In: Caraion, I. *Necunoscutul ferestrelor*. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 183—191.

Carianopol, V. *Patria*. In: Carianopol, V. *Versuri*. Buc., Editura pentru literatură, 1967, p. 323—324.

Cassian, N. *Portret de comunist*. In: Cassian, N. *Cronologie*. Buc., Editura Eminescu, 1970, p. 165.

Dumitrescu, Geo. *La ghicit*. In: Dumitrescu, Geo. *Aventuri lirice*. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 87—96.

Gheorghe, I. *Activistul de partid*. In: Gheorghe, I. *Cariatida*. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 18—39.

Gheorghe, I. *Poetul și partidul*. In: Gheorghe, I. *Vine iarba*. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 5—8.

Hagiu, Gr. *De dragoste de țară*. Buc., Editura tineretului, 1968. 99 p.

Hagiu, Gr. *Harta patriei*. In: Hagiu, Gr. *Cintec de stemă*. Buc., Editura militară, 1971, p. 24.

Hagiu, Gr. *Virstă*. In: Hagiu, Gr. *Cintec de stemă*. Buc., Editura militară, 1971, p. 26—27.

Hagiu, Gr. *De pe pământul românesc*. In: Hagiu, Gr. *Op. cit.*, p. 29—30.

Labiș, N. *Comunistului*. In: Labiș, N. *Moartea căprioarei*. Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 48—50.

Labiș, N. *Partidului*. In: Labiș, N. *Op. cit.*, p. 239—240.

Labiș, N. *Partidului*. In: Labiș, N. *Op. cit.*, p. 292—293.

Lesnea, G. *Partidului*. In: Lesnea, G. *Chipul din fântină*. Iași, „Junimea”, 1972. p. 105—106.

Lesnea, G. *România mea*. In: Lesnea, G. *Op. cit.*, p. 127—128.

Mihadaș, T. *Adorație*. In: Mihadaș, T. *Țărina serilor*. Buc., Editura tineretului, 1967, p. 10—11.

Paraschivescu, M. R. *Slăvitele zile*. In: Paraschivescu, M. R. *Ultimele*. Buc., „Cartea românească”, 1971, p. 45—46.

Paraschivescu, M. R. *Țară*. In: Paraschivescu, M. R. *Op. cit.*, p. 54—55.

Păunescu, A. *Da, mai avem*. In: Păunescu, A. *Istoria unei secunde*. Buc., „Cartea românească”, 1971, p. 19—21.

Păunescu, A. *Riuri*. In: Păunescu, A. *Op. cit.*, p. 37—39.

Păunescu, A. *Dați-ne pace*. In: Păunescu, A. *Op. cit.*, p. 53—54.

Pop, I. *Această țară*. In: Pop, I. *Propunerea pentru o fântină*. Buc., Editura pentru literatură, 1966, p. 10—11.

Potopin, I. *Discobolul*. Buc., „Cartea românească”, 1972. 220 p.

Rahoveanu, I. *Patrie*. In: Rahoveanu, I. *Decolare*. Buc., Editura tineretului, 1967, p. 87.

Stănescu, N. *Roșu vertical*. Buc., Editura militară, 1967. 135 p.

Stănescu, N. *Țara*. In: Stănescu, N. *Un pământ numit România*. Buc., Editura militară, 1969, p. 9.

Stănescu, N. *Cu colțul inimii*. In: Stănescu, N. *Op. cit.*, p. 11.

Stănescu, N. *Noi*. In: Stănescu, N. *Op. cit.*, p. 16.

Stănescu, N. *Colindă de țară*. In: Stănescu, N. *Op. cit.*, p. 23—24.

Stănescu, N. *Un pământ numit România*. In: Stănescu, N. *Op. cit.*, p. 141—146.

Tăutu, N. *Pro patria*. Buc., Editura militară, 1970. 136 p.

5. CÎNTARE OMULUI

A. Versuri

Alboiu, G. *Cimpia eternă*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 103 p.

Alexandru, I. *Poeme*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 859 p.

Arghezi, T. *Cîntare omului*. Buc., E.S.P.L.A., 1956. 224 p.

Arghezi, T. *Frunze*. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 60 p.

Arghezi, T. *Cadențe*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 64 p.

Arghezi, T. *Silabe*. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 68 p.

Baconsky, A. E. *Fluxul memoriei*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 279 p.

Baltag, G. *Monada*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 92 p.

Banuș, M. *Scrieri*. Vol. 1—2. Buc., „Mînerva”, 1971, 2 vol. Vol. 1. 392 p.; vol. 2. 383 p.

Beniuc, M. *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 680 p.

Blandiana, A. *Cincizeci de poeme*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 111 p.

Brad, I. *Ecce tempus*. Buc., „Albatros”, 1970. 231 p.

Buzea, C. *Leac pentru ingeri*. Buc., „Albatros”, 1972. 192 p.

Cassian, N. *Cronofagie*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 416 p.

Constantin, I. *Coline cu demoni*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 152 p.

Deșliu, D. *In băătăia pierdută*. Buc., Editura Eminescu, 1971. 404 p.

Doinaș, Șt. Aug. *Seminția lui Laokoon*. Buc., Editura tineretului, 1967. 108 p.

Dragomir, M. *Șarpele fantastic*. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 227 p.

Dumitrescu, Geo. *Nevoia de cercuri*. Buc., Editura pentru literatură, 1966. 184 p.

Gheorghe, I. *Poeme*. Buc., „Albatros”, 1972. 192 p.

Horea, I. *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 104 p.

Jebeleanu, E. *Elegie pentru floarea secerată*. Buc., Editura tineretului, 1967. 144 p.

Labiș, N. *Vîrsta de bronz*. Buc., Editura militară, 1971. 188 p.

Laurențiu, D. *Imnuri către amurg*. Buc., „Cartea românească”, 1970. 136 p.

Melinescu, G. *Ceremonie de iarnă*. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 88 p.

Păunescu, A. *Viață de excepții*. Buc., „Albatros” 1971. 220 p.

Păunescu, A. *Istoria unei secunde*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 138 p.

Philippide, Al. *Monolog în Babilon*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 126 p.

Pituț, Gh. *Sunetul originar*. Buc., Editura tineretului, 1969. 216 p.

Porumbacu, V. *Poezii*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 92 p.

Sorescu, M. *Unghi*. Buc., „Cartea românească”, 1970. 336 p.

Stancu, Z. *Cîntec șoptit*. Buc., „Cartea românească”, 1970. 168 p.

Stancu, Z. *Sabia timpului*. Buc., Editura Eminescu, 1972. 191 p.

Stănescu, N. *Alfa*. Buc., Editura tineretului, 1967. 199 p.

Streinu, Vi. *Ritm imanent*. Buc., Editura Eminescu, 1971. 92 p.

Tomozoi, G. *Altair*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 224 p.

B. Romane

Balint, T. *Maimuța plîngărească*. Buc., „Kriterion”, 1972. 595 p.

Barbu, E. *Groapa*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 424 p.

Barbu, E. *Facerea lumii*. Buc., Editura Eminescu, 1971. 424 p.

Barbu, E. *Șoseaua Nordului*. Vol. 1—2. Buc., „Cartea românească”, 1971. 2 vol. Vol. 1. 462 p.; vol. 2. 366 p.

Buzura, A. *Absenții*. Cluj, „Dacia”, 1970. 275 p.

Călinescu, G. *Bietul Ioanide*. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 680 p.

Călinescu, G. *Scrinul negru*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 736 p.

Cisek, O. W. *Pirjolul*. Cartea 1—2. Buc., Editura pentru literatură, 1963—1964. 2 vol. Cartea 1. *Crișan*. 1963. 656 p. Cartea 2. *Horia*. 1964. 775 p.

Fulga, L. *Moartea lui Orfeu*. Buc., Editura Eminescu, 1970. 359 p.

Georgescu, P. *Coborînd*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 352 p.

Grigorescu, I. *Obsesia*. Buc., Editura tineretului, 1965. 248 p.

Guga, R. *Nebunul și floarea*. Cluj, „Dacia”, 1970. 179 p.

Ivasiuc, Al. *Vestibul*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 280 p.

Ivasiuc, Al. *Păsările*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 240 p.

Neagu, F. *Ingerul a strigat*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 279 p.

Petrescu, C. *Un om între oameni*. Vol. 1—5. Buc., Editura pentru literatură, 1962. 5 vol. Vol. 1. XVI + 400 p.; vol. 2. 560 p.; vol. 3. 512 p.; vol. 4. 384 p.; vol. 5. 304 p.

Popescu, D. R. F. Buc., Editura tineretului, 1969. 423 p.

Popescu, P. *Prins*. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 456 p.

Popescu, P. *Dulce ca mierea e glonțul patriei*. Buc., „Cartea românească”, 1971. 403 p.

Popovici, T. *Moartea lui Ipu*. Buc., „Albatros” 1970. 112 p.

Popovici, T. *Setea*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 583 p.

Popovici, T. *Străinul*. Buc., Editura tineretului, 1965. 556 p.

Preda, M. *Intrusul*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 304 p.

Preda, M. *Risipitorii*. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 400 p.

Preda, M. *Moromeții*. Vol. 1—3. Buc., „Minerva”, 1970. 3 vol. Vol. 1. 522 p.; vol. 2. 342 p.; vol. 3. 332 p.

Sadoveanu, M. *Nicoară Potcoavă*. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 435 p.

Stancu, Z. *Jocul cu moartea*. Buc., Editura pentru literatură, 1962. 304 p.

Stancu, Z. *Pădurea neună*. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 432 p.

Stancu, Z. *Ce mult te-am iubit*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 272 p.

Stancu, Z. *Șatra*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 584 p.

Stancu, Z. *Desculț*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 656 p.

Szabo Gyula. *Neamul Gondoșilor*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 640 p.

Ștefănescu, C. *Paralele*. Iași, „Junimea”, 1970. 192 p.

Dragoș VILCEANU

ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

„Cărți pentru toți“

RED.: Considerați că în epoca noastră de suprasaturație cu informații pe calea mijloacelor de comunicare de masă cartea își menține rolul pe care l-a avut de-a lungul veacurilor?

MĂRTURISIRI DESPRE CARTE

de
**ALEXANDRU
GEORGE**

A. G.: Desigur, previziuni sînt foarte greu de făcut, dar atît cît ne permite să întrevădem situația prezentă mi se pare că alarma despre o scădere considerabilă a lecturii este cu totul exagerată. Sistemele de informații sau de distracție audio-vizuale cîștigă din ce în ce mai mult teren, dar cred că faptul nu se întîmplă totdeauna în detrimentul lecturii și deci al cărții. Căci e vorba și de o condiție „patologică“ care diferențiază net cele două sisteme: lectura presupune o conștiință mult mai activă, o concentrare mai mare, dar în același timp și posibilitatea de a reveni imediat asupra unei pagini citite pentru a-i adînci înțelesul, pentru a verifica ceea ce memoria nu poate reține. Vizionarea sau audiția e mai acaparantă, ea obligă pe pacient la o atenție continuă, dacă nu permanent încordată, oricum egală de la un capăt la altul al ședinței. Ținînd seama de condițiile psihologice specifice ale acestui gen de a transmite informații, „programele“ lui nu pot fi decît simple și deci insuficiente: ele nu pot fi decît adiacente lecturii. Nu știu dacă s-au făcut studii cu privire la felul în care televiziunea sau cinematografia determină o creștere a interesului pentru lectură; pe cît pot eu să-mi dau seama acțiunea acestora nu e totdeauna nocivă; ele pot reprezenta un mare cîștig, prin lărgirea orizontului cultural al oamenilor, pe care ele două nu sînt în stare să-l umple.

Afară de aceasta, chiar dacă programele audio-vizuale nu sînt prea savante, ele presupun o medie oarecare de cultură. Un om care n-o posedă e încîntat să ajungă la ea și aceasta nu se poate realiza decît prin lectură. Omul modern,

chiar acela de cultură rudimentară, nu poate evita decât cu greu șocul pe care i-l dă contactul cu televiziunea, de pildă, dar în același timp el își dă seama că ea nu-i oferă adevărată bază a culturii. Cred că viitorul cărții e legat în bună măsură de formele acesteia auxiliare care deschid curiozitatea și gustul pentru informație și vin să sporească numărul cititorilor de cărți sau publicații periodice.

RED: Ce soartă îi prevedeați cărții în viitor?

A.G.: Lăsând la o parte latura de „profeție” la care o astfel de întrebare te îndeamnă, și pentru care, repet, nu posed nici un fel de aptitudini, mă voi referi la un aspect în care se pot afirma unele lucruri cu certitudine. E vorba de viața cărții în sensul reducerii în actualitate a unor cărți apărute în trecut, prin reeditarea lor sau prin ampla lor comentare. Căci, trebuie spus: nu orice carte apărută „există”. O carte care nu-și găsește pentru un timp cititori, o carte despre care nu se vorbește încetează practic vorbind de a mai exista. O observație sigură e aceea că ritmul reeditărilor s-a accelerat. Cele mai multe cărți de valoare se află în mâinile cititorului aproape în permanență. Situația unor „eclipse” în viața unei opere — cum s-a întâmplat în trecut cu altele mari realizări ale spiritului uman, teatrul lui Shakespeare, de pildă — nu mai poate fi constatată azi. Deși patrimoniul universal e în continuă creștere, nu se vede o reducere și o simplificare a lui, așa cum se părea mai demult, printr-o suprasaturare materială provenită din imposibilitatea de a consuma „totul”. Mai mult decât atât, cărți despre care se credea că au suscitât interesul numai datorită unei „mode” sînt reeditate într-un complex istoric și cultural diferit, găsindu-și de cele mai multe ori cititori.

RED: Care a fost cartea sau cărțile cu cea mai mare influență în formația dv.? Lectura căror cărți a produs o eventuală cotitură în viața dv. spirituală?

A.G.: O asemenea întrebare nu comportă niciodată un răspuns precis, chiar dacă cei întrebați se exprimă categoric. Cred că în viața nici unui intelectual nu se poate vorbi de lectură „hotărîtoare” cu referință la o singură carte. Cred că mai curînd se poate vorbi de lectura unei cărți la momentul oportun, adică înglobată într-un ansamblu mai mare, foarte greu de determinat. Altfel ne-am afla în situația individului din anecdotă care, mîncînd o pline de un kilogram și apoi un covrig, afirma că s-a săturat numai cu covrigul. De cele mai multe ori influen-

ența unei cărți oarecare a produs în viața cuiwa o cotitură de care acesta își aduce aminte numai pentru faptul că a venit să-i clarifice un proces spiritual, să-l încheie, să i-l facă mai explicit.

Sînt deci partizanul lecturilor abundente și indistincte. N-aș putea face nimănui vreo recomandare pentru ceea ce ar trebui să citească. Alegerea cărții e o treabă care ține de gradul de cultură, de tipul de formație și de momentul psihologic în care se află acel cineva. De cite ori am încercat să fac pe cite un prieten de-al meu să citească vreo carte care pe mine m-a entuziasmat, am înregistrat un eșec, după cum am putut observa rolul mare pe care în viața onora l-a putut juca o carte de anvergură foarte modeste.

Intr-adevăr, se poate afirma că marile opere ale lumii constituie un fel de „fond” al lecturii cuiwa, partea mai curînd vie fiind formată din cărți de mîna a doua. Și intrucit nu sînt partizanul lecturilor selecționate și cu atît mai puțin al celor „selecționabile” nu voi ezita să afirm rolul pe care-l au în dezvoltarea intelectuală a unui om cărțile proaste sau de valoare modestă. Ele sînt de cele mai multe ori calea de acces spre marile opere, sacrificiul pe care oricine e obligat să-l facă, mai ales în perioada lui de formație, pentru a ajunge mai sus. Căci majoritatea cărților proaste, chiar dacă nu rămîn în amintirea noastră, sînt construite pe principiul speculării gustului pentru lectură. Chiar cînd intențiile lor sînt net aculturale, ele joacă un anumit rol care nu e lipsit de importanță.

Afară de aceasta, o carte fără prea mare valoare contribuie totdeauna la dezvoltarea spiritului critic al cuiwa. Nimic nu „trădează” mai bine ceea ce ar trebui să fie o carte bună decât una proastă: ea se întîmplă uneori să fie scheletul unei mari opere sau reflexul ei deformat, pe care-l poți analiza mai bine decît în cazul unei capodopere, care te orbește mai curînd decît se propune unei examinări reci și obiective.

RED: Ce cărți considerați că nu trebuie să lipsească din lectura generațiilor tinere?

A.G.: Pentru motivele arătate, cred că, în afara lecturii cîtorva opere mari, tineretul trebuie îndemnat să citească — să citească, pur și simplu. Lectura impusă a capodoperelor lumii poate deveni o calamitate pentru un tînar care nu e pregătit pentru această situație. Cîți dintre oamenii chiar culți nu au păstrat o amintire sumbră de pe urma unor contacte nepotrivite cu cărțile de mare valoare, la care nu s-au putut întoarce decît foarte tîrziu și cu destulă greutate.

Sub semnul Anului internațional al cărții

REGHIN

Incadrându-se în acțiunile ce se desfășoară în întreaga țară, Biblioteca orașenească din Reghin și-a propus încă de la începutul anului să organizeze, cu ocazia sărbătoririi Anului internațional al cărții, o seamă de acțiuni care să impulsioneze activitatea cu cartea, să facă cunoscute oamenilor muncii rolul și importanța cărții în formarea personalității lor.

Obiectivele propuse, din care o mare parte au fost realizate, reflectă preocuparea noastră de a oferi cititorilor condiții cât mai bune de lectură, acțiuni cu cartea pline de conținut și de bună calitate, o informare mai bună și mai operativă asupra fondului de cărți existent în bibliotecă.

Cu ce se deosebesc acțiunile cu cartea din acest an față de anii trecuți? În mod deosebit, cu nimic ieșit din comun. An de an, în munca noastră am folosit nou, urmărind o cât mai bună deservire a cititorilor, perfecționarea continuă a metodelor de lucru. Cu mijloacele specifice muncii de bibliotecă acționăm mai hotărât la cunoașterea de către cititorii noștri a rolului lecturii și a cărții în viața fiecăruia, la necesitatea cărții în perfecționarea nivelului profesional și cultural al oamenilor muncii. Discuțiile purtate cu ocazia împrumutului, consfătuirile pe care le organizăm periodic, prezentările și recenziile de cărți, ne-au convins de eficiența pe care le au aceste metode de popularizare a cărții în rândurile cititorilor, deși unii le consideră depășite.

Am pus un accent mai mare pe popularizarea literaturii române contemporane, a literaturii militante care să ilustreze viața nouă, omul zilelor noastre — constructor al societății socialiste, realizările obținute sub conducerea Partidului Comunist Român. Simpozionul „Viața nouă oglindită în romanul românesc contemporan”, expoziția „Cartea românească în anii socialismului” și discuția cu cititorii pe tema „Cartea în slujba păcii, umanismului și progresului” sînt clococite în această privință.

În acțiunile de popularizare a cărții, ne preocupăm în permanență organizarea unor manifestări de cea mai bună calitate menite să facă cunoscute cititorilor cele mai autentice valori ale artei și culturii, care să contribuie la forma-

rea unei culturi multilaterale, la educația socialistă a cititorilor.

Ni s-a oferit în acest an și prilejul de a populariza istoria cărții și a bibliotecii, evoluția tiparului, rolul cărții românești în răspîndirea culturii europene. În acest scop, biblioteca noastră a organizat un simpozion pe tema „Rolul cărții și al bibliotecii în formarea multilaterală a omului” în cadrul căruia lectorul universitar Enăchescu Timotei a vorbit despre „Istoria cărții românești și a bibliotecilor”, iar conferențiarul universitar Olah Tiberiu a vorbit despre „Valențe educative în literatura universală”. Consențim de asemenea expoziția organizată în localul bibliotecii „Cartea veche românească” și sesiunea de comunicări cu tema „Cultura veche românească pe valea superioară a Mureșului” organizată în colaborare cu Filiala de științe filologice din Tg. Mureș.

În cursul lunii septembrie, cititorii bibliotecii noastre au avut prilejul să se întâlnească cu redactori și scriitori care colaborează la revistele *Vatra*, *Tribuna* și *Astra*, purtînd cu acest prilej un dialog viu despre creațiile lor și tematica revistelor sus-menționate.

Acțiuni asemănătoare am organizat și la secția pentru copii, urmărind orientarea micilor cititori spre cele mai valoroase creații ale literaturii noastre și universale. Consfătuirea pe tema „Cărți și eroi îndrăgiți”, „Săptămîna cărții pentru copii, 29 mai — 4 iunie”, colaborarea cu Casa pionierilor în perioada vacanței de vară în organizarea acțiunii „Zilele cărții pentru copii”, cît și expoziția deschisă în cursul lunii august „Desene ale copiilor inspirate din cărțile citite” sînt doar cîteva manifestări organizate în cadrul Anului internațional al cărții cu scopul atragerii copiilor spre lectură, urmărind deprinderea de a mînu-i, îndrăgi și respecta cartea.

Preconizăm organizarea unei întâlniri a cititorilor cu scriitorul Gagy László.

Pentru a crea condiții cît mai bune de acces la carte locuitorilor din cartierele mîrginașe ale orașului, la sfîrșitul acestui an se va da în folosință în cartierul Ieruțeni o filială a bibliotecii. O altă filială se va organiza în noul cartier din str. Unirii, iar în cartierul Apalina se vor crea condiții mai bune de deservire a cititorilor țînd seama de programul lor de activitate.

Tot ceea ce am organizat și vom organiza în cadrul Anului internațional al cărții se îmbină în mod armonios cu manifestările ce le-am desfășurat sub semnul pregătirii Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român și în vederea înfăptuirii hotărîrilor sale precum și cu

acțiunile de popularizare a lucrărilor închinată aniversării Republicii.

Șara MARIN

BRAȘOV

Recent, a avut loc la Biblioteca municipală din Brașov, în cadrul acțiunilor dedicate „Anului internațional al cărții”, o manifestare cultural-artistică dedicată cântărilor brașovean Valeriu Braniște, la care a participat un public numeros. Este vorba de prezentarea cunoscutei lucrări *Amintiri din închisoare*, apărută în acest an în Editura Minerva prin grija profesorului universitar Miron Constantinescu. Despre valoarea acestei lucrări, despre semnificația memoriilor scrise în 1918 în închisoarea de la Seghedin, a vorbit Alexandru Porțeanu, cercetător științific principal la Institutul de istorie al Academiei „Nicolae Iorga” din București.

Personalitatea multilaterală a lui Valeriu Braniște (1868—1928), pedagog, ziarist, istoric, om politic, sociolog, a fost evocată cu multă competență de Alexandru Porțeanu și dr. Emil Micu, directorul Muzeului culturii românești din Scheii Brașovului.

Lucrarea *Amintiri din închisoare* (însemnări contemporane și autobiografice) aduce prețioase informații documentare cu privire la viața politică și culturală a Transilvaniei din acea perioadă.

Prin grija profesoarei Valeria Căliman, fiica lui Valeriu Braniște, s-a organizat cu acest prilej de către instituția noastră o expoziție care a cuprins 12 manuscrise ale lucrării, care au stat la baza publicării memoriilor, reproduceri cu desene făcute în închisoare, afișe comemorative, articole din presa actuală și presa vremii, un album comemorativ cu telegrame primite cu ocazia morții lui Valeriu Braniște, câteva obiecte personale.

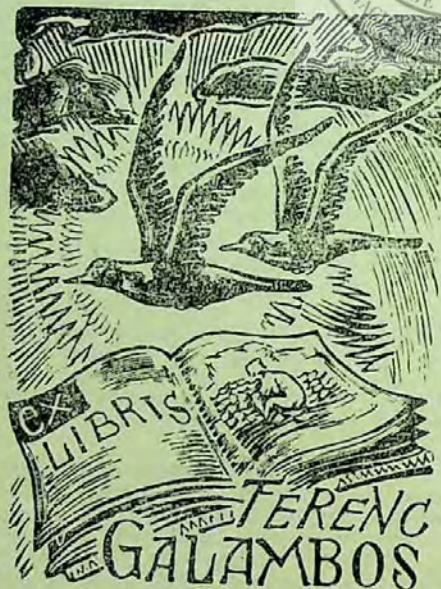
Petru ISTRATE

SATU-MARE

Biblioteca municipală din Satu-Mare a inițiat, pentru atragerea cititorilor și în zilele de duminică, acțiunea bilunară *Ziua bibliotecii*. În cadrul ei, cei prezenți poartă discuții pe marginea cărților cu caracter educativ pentru tineret, își exprimă opiniile și sugestiile asupra serviciilor oferite de bibliotecă, fac propuneri pentru achiziționarea anumitor cărți. Cu prilejul unor comemorări sau aniversări sînt prezentate personalitățile vieții culturale și științifice românești sărbătorite.

O altă acțiune, lunară, organizată în colaborare cu comitetele sindicale din întreprinderi și instituții care dispun de stații de radioamplificare, este sărbătorirea marilor personalități recomandate de UNESCO. Pe lângă prezentarea acestora, biblioteca pregătește o listă bibliografică a operelor lor existente în colecțiile ei pe care o pune la dispoziția participanților.

Deoarece, în luna octombrie 1972, au avut loc festivitățile consacrate unui mileniu de existență atestată documentar a orașului Satu-Mare, la sediul bibliotecii s-a organizat și o expoziție cu lucrările recomandate pentru concursul în pregătire *Satu-Mare în cărți și documente*.

O experiență ce se afirmă:

**CONLUCRAREA
CABINETELOR DE ȘTIINȚE SOCIALE
CU BIBLIOTECILE**

MIHAI MORGOVAN
*directorul Cabinetului
județean P.C.R. — Bihor*

A trecut un an de la generalizarea cabinetelor de științe sociale și de răspundere a cunoștințelor politico-ideologice. Acestea se dovedesc a fi un cadru deosebit de prielnic, de propice pentru informarea, documentarea propagandiștilor, a profesorilor și a elevilor, a diferitelor categorii de cursanți, pentru ținerea unor expuneri, consultații, informări politice, pentru desfășurarea dezbaterilor și a altor activități menite să asigure însușirea organizată, sistematică și temeinică a cunoștințelor social-politice.

Prin materialele documentare aflate în dotarea lor — publicații cu conținut social-politic, bibliografii tematice, planșe, diagrame, scheme, hărți ș.a. — cabinetele își aduc o substanțială contribuție la cunoașterea de către oamenii muncii a politicii marxist-leniniste a partidului și statului, a realizărilor poporului nostru în anii socializării, a transformărilor revoluționare care au loc în lumea contemporană, a diferitelor fenomene și tendințe existente în viața socială.

Așa cum demonstrează multe din cabinetele de științe sociale din județul Bihor, ele pot fi pe drept asemuite cu niște laboratoare complexe, menite să

dea viață cunoștințelor teoretice politice și ideologice, care, firește, duc la întărirea convingerilor moral-politice, la limpezirea sensului și semnificațiilor unor teze, noțiuni și probleme cuprinse în documentele partidului, în programa diferitelor forme ale învățămîntului de partid.

Tot mai multe cabinete de științe sociale se afirmă ca instituții cu utilitate practică remarcabilă, care pulsează o activitate vie — activitatea oamenilor în direcția educației socialiste, a ridicării nivelului general al cunoașterii.

Afirmînd aceasta, am în vedere aria muncii de propagandă din cuprinsul județului Bihor, pe care o desfășoară cei aproape 3000 de propagandiști de partid și U.T.C. în rîndurile a circa 150000 de oameni cuprinși în învățămîntul politico-ideologic, fără a socoti și zecile de mii de elevi, pregătiți în școli.

Sînt meritorii strădaniile colectivelor de conducere ale cabinetelor de științe sociale din comuna Nojorid, orașul Aleșd, de la Liceul Emanoil Gojda, Liceul nr. 2 și Școala generală nr. 4 din Oradea, de la Liceul nr. 2 din Beiuș și Liceul din Marghita, care au reușit, în bună parte prin mijloace proprii, să doteze aceste

cabinetele cu un volum apreciabil de materiale — cărți, publicații periodice, planșe, scheme, hărți ș.a. Aici se organizează în mod curent activități adecvate cu propagandistii de la diferite forme ale învățămîntului de partid, cu profesorii de științe sociale. Demne de a fi oferite drept pildă, prin organizarea și dotarea lor, ele au constituit cadrul unor eficiente schimburi de experiență.

Paralel cu aceste unități, mai există însă și unele cabinete care îndeplinesc în exclusivitate funcție expozițională — rezumîndu-se la afișarea planșelor din setul cu care au fost dotate din fondurile Comitetului județean de partid.

Or, cerința funcțională principală a cabinetelor de științe sociale constă în a oferi posibilitatea informării și documentării operative, îndeosebi asupra problemelor ce vizează viața colectivului, a localității sau a unității unde acestea funcționează, prin inițierea și organizarea de cursuri, de consultații, de dezbateri și chiar de sesiuni tematice, oferind răspunsuri celor preocupate de anumite probleme, furnizînd documentație celor antrenați în munca de cercetare.

O altă cerință deosebit de importantă este ca acțiunea de răspîndire a cunoștințelor politico-ideologice să nu se limiteze la încăperea sau localul de care dispun cabinetele respective, ci să se integreze în acțiunea generală de educație politică, ce se desfășoară în instituția sau localitatea unde ființează.

În acest sens mi se pare nimerit să-mi exprim aici părerea cu privire la raporturile dintre cabinetele de științe sociale și bibliotecile de diferite categorii.

Personal, socotesc conlucrarea acestora drept o necesitate obiectivă. Însăși funcționalitatea cabinetelor de științe sociale dintr-o localitate, întreprindere sau școală implicînd contribuția bibliotecii, de la fondurile de publicații cu conținut social-politic pe care ea le oferă spre consultare și pînă la instrumentele de informare pe care le elaborează sau le organizează.

Astfel, în cadrul cabinetului județean P.C.R. — Bihor, cu sediul la Oradea, funcționează un punct de informare și documentare, în a cărui dotare, alături de materiale expoziționale (grafice, planșe, hărți), intră colecții de reviste și alte publicații periodice, mai ales din domeniul științelor sociale, care servesc informării operative. Cabinetul dispune chiar și de o bibliotecă documentară de aproximativ 10 000 de volume. Dar în cea mai mare măsură, cabinetul se sprijină pe fondurile de publicații ale Bibliote-

cii municipale (situată de altfel în imediata apropiere), pe instrumentele de informare create de aceasta.

Tot astfel, punctele de informare și documentare, care funcționează în întreprinderi, școli, comune, posedă documente de partid, de stat, culegerile tematice de documente P.C.R. etc. precum și diverse materiale ilustrative. Pentru restul ele apelează însă la colecțiile bibliotecilor care deservesc zona sau sectorul respectiv. (În cazul celor mai multe puncte de informare și documentare din cadrul comunelor, acestea funcționează chiar pe lângă bibliotecile comunale, beneficiind din plin de literatura social-politică din fondurile lor).

Alături de documentația și materialul ilustrativ care se referă la problemele de ansamblu ale construcției socialiste, în cadrul cabinetului județean de științe sociale și, implicit, în cele din rețeaua județeană, există o preocupare permanentă pentru adunarea unei documentații cât mai complete, privind realizările locale, îndeplinirea angajamentelor luate pe plan local, alte probleme de interes local (monografii, studii, materiale de propagandă, și mai ales articole din presa locală). În această privință, de o mare utilitate este *Bibliografia locală* elaborată de Biblioteca municipală.

De bună seamă, cabinetele de științe sociale și punctele de informare și documentare au (sau ar trebui să aibă) principalele surse primare de informare, dar prelucrarea, descrierea și chiar organizarea lor este o problemă care depășește posibilitățile acestora. Este de dorit, tocmai de aceea, să se creeze posibilitatea ca bibliotecile municipale care cataloghează publicațiile respective, să multiplice fișele și să le trimeată în toate unitățile din cuprinsul județului.

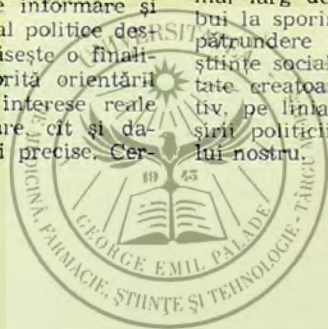
Necesitatea catalogării centralizate a publicațiilor cu caracter social politic, a elaborării unor materiale bibliografice — bibliografii tematice, sinteze bibliografice pe probleme — de către Biblioteca municipală, pentru uzul întregului județ, este pe cît de utilă, pe atît de rațională, contribuind la evitarea unor paralelisme în elaborarea unor materiale de interes local. În ceea ce privește documentația de interes general, problema a fost în mod eficient rezolvată prin inserarea în revista *Munca de partid* a unor documentare, consultații, planuri tematice pentru învățămîntul de partid, pentru diferite forme și nivele, însoțite de bibliografii de recomandare. Tot atît de bine venite sînt și culegerile tematice *Documente P.C.R.*, în cadrul cărora, de asemenea, sînt cuprinse și bibliografii de recomandare pentru temele respec-

Crearea unor condiții de multiplicare și difuzare a fișelor de catalog și a materialelor bibliografice realizate în cadrul Bibliotecii municipale în rândul bibliotecilor mici din municipiu și din județ, care nu dispun încă de forțe suficiente și nici de colecții atât de complete, ar permite ca bibliotecarii din unitățile respective să-și concentreze eforturile în direcția valorificării maxime a acestor instrumente de informare. Astfel, s-ar putea organiza în cadrul fiecărei biblioteci și respectiv la cabinetele de științe sociale, fișiere tematice adecvate formelor de învățământ, s-ar putea întocmi colecții de articole decupate din ziare, colecții de extrase, de citate, de fotografii, sub formă de dosare, plicuri, albume, compartimentate corespunzător structurii învățământului politico-ideologic din localitate.

Privită prin prisma bibliotecii, colaborarea cu cabinetele de științe sociale, cu punctele de informare și documentare, prezintă de asemenea inestimabile avantaje. Astfel, activitatea de informare și de propagandă a cărții social-politice desfășurată de bibliotecă își găsește o finalizare mai deplină, atât datorită orientării tematice în direcția unor interese reale de informare și documentare, cât și datorită adresabilității lor mai precise. Cer-

cul beneficiarilor bibliotecii se mărește astfel cu numeroși propagandiști, cadre didactice, agitari, cursanți din diferite categorii socio-profesionale, elevi, iar circulația cărții social-politice va deveni mai intensă. Practica folosită de bibliotecă în dezvoltarea colecțiilor, în propaganda publicațiilor — expunerea operativă a unor materiale (documente, cuvântări, presă de partid), organizarea de expoziții și vitrine cu noutăți editoriale din domeniul social-politic, întocmirea unor fișiere tematice și difuzarea unor bibliografii de recomandare pe teme politico-ideologice — capătă o extensiune și o eficiență considerabil sporite. Prin toate aceste mijloace, bibliotecile, integrându-se în planul de activitate al cabinetelor, ajută direct la informare operativă, sistematică a propagandiștilor și cursanților, a celorlalți oameni ai muncii.

De bună seamă, entuziasmul și spiritul de inventivitate care animă colectivele de conducere ale cabinetelor, ca și pe lucrătorii din bibliotecă, au un câmp mult mai larg de desfășurare. Ele vor contribui la sporirea continuă a forței de largă pătrundere a acțiunii cabinetelor de științe sociale, adevărate centre de activitate creatoare, cu puternic mesaj educativ, pe linia propagării, studierii și însușirii politicii marxist-leniniste a partidului nostru.

**Reînnoiți,
din timp,
abonamentele
la
REVISTA BIBLIOTECILOR
pentru anul 1973!**

Un loc mai de seamă cărții!

A. PĂRVU

Festivalul anual „Cibinium” și-a înscris numele cu personalitate distinctă nu numai în „catalogul” manifestărilor de amploare ale județului Sibiu, ci și în „cartea” de onoare a culturii țării. El reeditează, pe coordonate socialiste, tradițiile neuitatelor manifestări culturale ale „Astrei”, ilustrând marile transformări survenite în anii socialismului în toate sferile vieții și activității sociale.

Festivalul sibian capătă de la un an la altul noi și originale nuanțe, conferind de fiecare dată prosepțime și strălucire spiritualității locale. Cele patru ediții anterioare au păstrat, fiecare în parte, nota sa dominantă, abordând câte un domeniu al artei și culturii (teatru, muzică, literatură, folclor), adresându-se celui mai larg public.

„Cibinium”-ul acestui an, consecvent principiilor sale, ce refuză tot mai categoric festivismul, a fost destinat, aproape în exclusivitate, tineretului. Inspirat de istoricele documente ale Conferinței Naționale a P.C.R. din iulie și de alte două mari evenimente din viața țării — jubileul Republicii și aniversarea unei jumătăți de secol de activitate a organizației revoluționare a tineretului, Uniunea Tineretului Comunist — festivalul, aflat la a cincea sa ediție, s-a adresat și a antrenat mase de tineret din uzine, laboratoare și școli, de pe ogoare și șan-

tiere, răspunzând astfel unei probleme educaționale majore, care implică multiple interese și aspirații politico-ideologice și cultural-educative specifice vârstei acestei categorii sociale.

Dintre manifestările care au avut loc remarcăm dezbaterile prilejuite de întâlnirile tinerilor din diferite localități ale județului cu personalități ale vieții politice, științifice și culturale, spectacole de înaltă ținută artistică — de pildă cele trei premiere ale Teatrului de stat din Sibiu (Unchiul nostru din Jamaica de Dan Tărchilă, în limba germană, Don Juan de Molière și Taina castelului din Carpați de Anda Boldur) și evoluțiile teatrelor de păpuși sosite de pe multe meleaguri ale țării —, concertele Filarmonicii locale, cele ale cvartetului „Pro arte”, din București, sau acelea ale elevilor liceului „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, expozițiile de creație tehnică și artistică a tinerilor. Criteriile diriguitoare ale prezentei ediții s-au caracterizat printr-o optică activă ce și propune ca obiectiv principal stimularea fiecărui tiner să se considere coparticipant la crearea actului de cultură și educație. În continuare, parcurgem câteva dintre ideile, formele și metodele care au caracterizat activitățile legate de carte, mai precis spus, de cea beletristică, deoarece, din păcate, literatura social-politică și cea științifică — ca să nu mai amintim și alte genuri — nu s-au bucurat de atenția cuvenită.

Ca și în alte ocazii, instituția sub egida căreia s-au desfășurat asemenea acțiuni a fost Biblioteca municipală „Astra” care, în colaborare cu alte foruri culturale, a investit în cele câteva manifestări dedicate cuvintului scris competență și spirit novator. Consemnăm mai întâi masa rotundă cu tema „Locul și rolul tineretului în mișcarea culturală contemporană” — la care au luat parte prof. Maria Fanache, președinta Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Romulus Guga, redactor-șef al revistei Vatra, Mircea Tomuș, redactor-șef al revistei Transilvania, Stelian Vasilescu, secretar general de redacție al revistei Familia, scriitori și colective de redacție ale unor reviste școlare din Sibiu. O reușită dezbateră a fost și aceea purtată în jurul unei teme de evident interes: „Tineretul și literatura”, cu aportul scriitorilor Constantin Chiriță, secretar general al Uniunii scriitorilor, Petre Ghelmez, directorul Editurii „Albatros”, Ioana Postelnicu, precum și al unor redactori de la Editura politică și de la editorurile „Krițion” și „Ion Creangă”. Întâlnirea tinerelor textiliste din Cisnădie cu scriitoarele Lucia Demetrius și Mira Preda, câteva convorbiri inițiate la casele de cul-

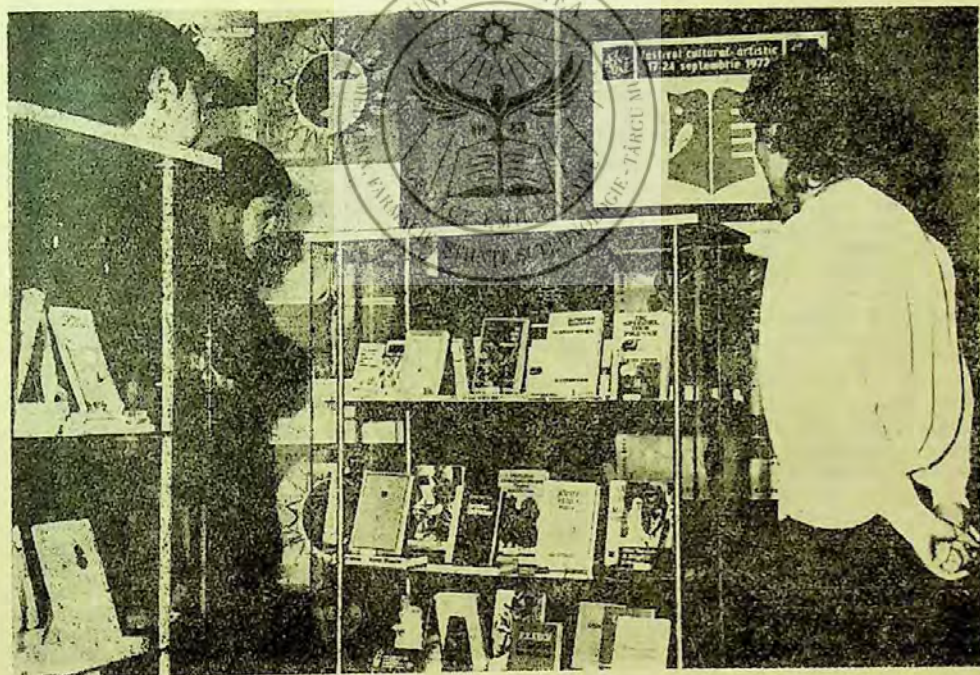
tură din Mediaș, Agnita și Dumbrăveni în legătură cu idealul etic și estetic în socialism, cu relația tineret—artă, cu locul și rolul tineretului în viața culturală contemporană etc., au dovedit și ele că tinerii sînt dornici să participe la astfel de dezbateri. Despre conștiința revoluționară a creatorului tînăr, despre obligațiile scriitorilor și ale redactorilor de a-i ajuta pe debutanți, despre lectura intensivă și impactul cărții noi cu publicul, despre exigențele și nonexigențele unor publicații literare, despre poziția lor față de producțiile literare ale tinerilor scriitori s-au exprimat multe opinii îndrăznețe și valoroase.

Biblioteca „Astra” din Sibiu a editat o bibliografie cu operele laureaților Premiului Nobel pentru literatură existente în fondul său de carte, lucrare ce se în-

scrie fericit în rindul acțiunilor din cadrul Anului internațional al cărții. La Sibiu a fost deschisă expoziția „Cartea pentru tineret”. De asemenea, a apărut caietul Cibinium, care cuprinde și poezii semnate de scriitorii sibieni Nicolae Petru, Christian Maurer, Cornel Brahaș, Ilse Hehn, Titus Andronic, Joachim Wittstork și George Popa.

Totuși, apreciind cum se cuvine aceste realizări, nu putem trece peste faptul că bibliotecile au fost mult prea puțin prezente în acest festival al tineretii. Or, tocmai cartea, care constituie hrana spirituală, poate, cea mai de preț a tinerului aflat tocmai la vîrsta formării sale multilaterale — politice, intelectuale, profesionale, etice, estetice etc. —, ar fi meritat un loc mai însemnat pe agenda „Cibinium”-ului.

Aspect din expoziție.

Informare și dezinformare în sistemul de completare a colecțiilor în biblioteci

Liliana OBROCEA

În *Scinteia tineretului* din 21 septembrie 1972 a fost publicat un material alarmant intitulat *Un fenomen ce amenință să ia proporții: maculatură literară*.

Autorii se opresc pe de o parte asupra responsabilității editorilor care oferă girul lor unor cărți proaste, în inspirație nu prezidează nici interes și preocupare față de calitate, față de problemele omului de azi și de aici, pline în schimb de obsesii erotice, fixații puerile, scene bizare, multe femei de moravuri ușoare, înși pitorești, de un precar nivel spiritual, iar pe de altă parte, asupra „relativei nepăsări cu care un șir de „filtre” contemplant apariția, altfel îngrijorătoare, a unor asemenea cărți”, „filtrele criticii [fiind] orientate mai toate nu asupra literaturii ce se scrie acum ci, cu precădere, asupra clasicii”, subliniind că „a divulga impostura și mediocritatea nu-i poate o mândrie, însă e, sigur, o datorie”. În mod ilustrativ, Cornel Radu Constanținescu, C. Stănescu și T. Stănescu prezintă „câteva din cărțile care compun tristul peisaj al maculaturii literare” și anume: *Șah etern*, de Valentin Berbecaru (Editura Cartea Românească), *Joc viclean*, de Rodica Sfîntescu (Editura Cartea Românească), *Impărăția* de Matei Gavril (Editura Cartea Românească), *Păsări subterane*, de Marin Porumbescu (Editura Eminescu), *Scadența*, de Corina Cristea (Editura Cartea Românească), *Să mai câștigi o zi*, de Adrian Beldeanu (Editura Albatros), și *Ochii oamenilor*, de Daniel Costa (Editura Albatros).

Nu ne propunem să discutăm aici ce trebuie să publice și ce nu trebuie să

publice editurile. (De fapt o literatură nu poate fi făcută numai din culmi, iar scriitorii, cei tineri, pot învăța din proștirile lor eșecuri literare, în condițiile unei critici constructive...).

Problema care ne interesează, și pe care materialul la care ne referim ne-a făcut-o și mai acută, este dacă aceste tipăriri se desfac numai prin librării, unde joacă cererii și al ofertei e liber, iar stocajele pot constitui doar învățătură, uneori costisitoare, sau ajung și în bibliotecă, unde „a stoca” are o altă semnificație, iar „a circula”, mai ales în cazul unor rebituri literare cum ar fi *Șah etern*, de pildă, este și mai grav încă. Și cînd spunem aceasta, departe de noi gîndul de a considera în egală măsură nocive prin cultivarea prostului gust toate lucrările mai sus citate (cel puțin pentru *Scadența* Corinei Cristea și *Impărăția* lui Matei Gavril critica nefiind unanim defavorabilă), dar ne gîndim la faptul că oricum ne aflăm în fața unor cărți de duzină. E vorba aici și de caracterul recomandat pe care îl implică colecțiile unei biblioteci publice — instituție de educație comunistă, dar și de problemele pe care, în condițiile unor alocații bugetare limitate, le ridică selectarea celor mai semnificative lucrări, orice investiție în non-valori literare constituind o tristă risipă.

O cercetare cu privire la achiziționarea acestor titluri prin colecturile bibliotecilor ne-a condus spre următoarea situație: (Vezi tabelul de la p. 665).

Se observă cu ușurință că în cantități mai mari sau mai mici, aceste cărți au luat drumul fiecărui județ, oprindu-se

în rafturile bibliotecilor, fiind difuzate apoi în rândurile cititorilor (Numărul mai scăzut de exemplare comandate pe care îl înregistrează volumul *Păsări subterane* poate fi cu ușurință pus pe seama faptului că fiind vorba de o culegere de nuvele a interesat mai puțin bibliotecile mici, care se orientează cu predilecție spre romane, datorită audienței mai largi la public).

Cine e răspunzător pentru această „risipă”, care e cu atât mai gravă cu cât biblioteca este mai mică și are posibilități materiale mai limitate, fiind făcută desigur în defavoarea unor opere de incontestabilă valoare? Oricum, nu bibliotecarii care au făcut aceste comenzi, în condițiile în care ei sînt neajutați în complexa operație de selecție, atât în fața întocmirii comenzilor, cât și pe parcursul aparițiilor editoriale, în sensul informării asupra conținutului, valorii și accesibilității cărților publicate.

Cele două instrumente de informare ce le stau la dispoziție în perioada premergătoare sau imediat următoare apariției

cărților sînt planurile editoriale și buletinul *Cărți noi*, ambele avînd firește și un pronunțat caracter comercial. Ni se pare semnificativ, în acest sens, faptul că la o anchetă în rîndul directorilor de edituri întreprinsă, la începutul acestui an, de redacția buletinului *Cărți noi*, unul dintre participanți se abținea să facă referiri concrete la aparițiile cele mai valoroase ale anului, sub motiv că cititorii le vor considera pe celelalte neinteresante. În lipsa unui buletin analitic, redactat de persoane competente și independente de organele editoriale, care să semnaleze periodic cele mai importante apariții ce trebuie să intre în fondurile de bază ale bibliotecilor, bibliotecarii sînt nevoiți să se încreadă în prezentările inserate în amintitele instrumente informative. Se pare că sîntem printre puținele țări unde bibliotecarii achiziționează cărțile fără să le vadă sau fără să posede informații obiective asupra lor, cum se spune, cumpără mîța în sac.

Să refacem și noi, spre edificare, drumul parcurs de bibliotecari în informa-

Titlul *) Colectura **)	Beldeanu, A. Să mai cîștigi o zi	Porumbescu, M. Păsări subterane	A. Iordache, Amurgul lagunet	Cristea, C. Seadența	Costa, D. Ochii oamenilor	Gavril, M. Impăria	Sfințescu, R. Joc viclean
București	500	80+50	600+260	300+100	230+50	225+220	400+50
Arad	40	5	25	25	75	10	15
Bacău	50	10	150	120	200	15	60
Baia Mare	50	3	70	140	35	10	100
Brașov	30	10	130	100	100	30	30
Brăila	20	—	—	—	70	120	120
Cluj	50	15	250	80	100	25	75
Constanța	—	120	100	75	200	3	50
Craiova	210	5	160	95	150	75	15
Deva	50	10	60	100	200	3	50
Galați	12	20	140	75	50	70	100
Iași	100	80	100	120	15	25	100
Oradea	70	10	110	50	100	50	75
Pitești + Rm. Vilcea	122	72	30	50	130	100	30
Ploiești	150	—	100	150	100	50	200
Satu-Mare	71	—	30	100	—	5	—
Sibiu	80	10	60	45	80	20	100
Suceava	40	50	130	110	80	137	35
Timișoara	—	80	72	100	50	100	100
Tg. Mureș	50	10	20	35	10	10	20
TOTAL	1 695	640	2 600	1 970	1 825	1 300	1 675

*) Deoarece *Sah elern* de Valentin Berbecaru a apărut în anul 1971 ne-a fost mai greu să obținem informațiile necesare, motiv pentru care nu figurează în prezentul tabel.

***) Reamintim că fiecare din colecturile de mai sus deservește atât municipiul în care își are sediul cit și județul sau județele apropiate.

rea lor relativă la una din cărțile înfărate în *Scinteia tineretului* — *Să mai ciștiți o zi*, de Adrian Beldeanu.

În *Programul editorial 1972. Proiect* al Editurii Albatros, la pagina 3, citim următoarea prezentare: „Eroul principal al acestui roman este un tânăr avocat a cărui existență decurge într-o aprigă luptă cu timpul, într-o cursă care are drept scop afirmarea calităților umane, educative și formative ale meseriei sale. Romanul este în fond o pledoarie pentru profesiunea pe care ți-ai ales-o, profesiune care se cere slujită cu pasiune și devotament”, iar în nr. 5/1972 al buletinelui *Cărți noi* citim „*Să mai ciștiți o zi* este o confesiune plină de culoare. Un roman ale cărui coordonate în timp și spațiu sînt Bucureștii ultimilor ani, mai precis, lumea justiției. *Să mai ciștiți o zi* comunică experiența de viață concentrată a unui avocat, relevînd resorturile etice și umane ale profesunii; avocatul este o conștiință angajată moral, în slujba celui pe care-l apără, dar și al legii”. În raport cu asemenea prezentări nu surprinde deloc un total de 1 695 de comenzi efectuate de biblioteci, variînd de la o colecție la alta între 12 (Galați) și 500 (București și județele deservite). Dar despre aceeași carte în *Scinteia tineretului* citim că „este un document psihologic al trufiei și infatuării balcanice ale unui avocat — personajul principal — care tolănit comod într-un fotoliu al superiorității contemplă cu mare satisfacție de sine o lume ciudată, măruntă, meschină... «O ce arhivă de sentimente și amintiri păstrez în creierul acesta marcat de o oboseală ireductibilă. Uneori capul meu ia forme curioase: de baston, de roată, de bicicletă. Mă dizolv în vase cu flori, aș putea să jur că m-am născut ieri sau alaltăieri într-o grădină, la marginea brazdelor, direct din pămîntul viscos, îngrășat în fiecare toamnă; nu am părinți, sînt propriul meu autor iar lucrul acesta îmi produce o plăcere stupidă». „Acest roman-jurnal are și o supratemă — „atracția secretă, irepresibilă la avocatului spre «Il profesore», un mare savant, artist în felul său, extravagant și pitoresc, frumos ca un zeu, formula fizică și spirituală a idealului balcanic... pe care „personajul nostru îl idolatrizează fără să vrea s-o recunoască”. „Cît privește culoarea balcanică a textului, adesea e înrîstătoare: «eu mi-am comandat plăcînta cu brînză de vaci, o porție ca un cîntec la chitară, o porție prelungită briciuită ușor oblic de cuțitul bucătarului ca o ghilotină. foetaje îmbelșugate cu melodia de pudră zaharoasă și albuș de ou»”.

Și mai trist este cînd, în cazul aparițiilor „peste plan”, bibliotecarii sînt lip-

siți chiar și de obiectivistele prezentări din planurile editoriale, evitate și de buletinel *Cărți noi* care se mulțumește să le semnaleze doar apariția. Este și cazul romanului *Șah etern*, apărut la Cartea Românească, pe care *Scinteia tineretului* îl caracterizează fără menajamente: „Iată o carte în care trivialitatea este împinsă la paroxism. *Șah etern*, biografie-romanțată a unei prostituate, consemnare elegiacă a penibilelor ei tribulații, a intimităților și capriciilor scabroase, absurde sau absente ale unui șir de bărbați, vreo 4—5 soți plus nenumărate alte cunoștințe masculine ocazionale, care — după cum bravează eroina — nu i-ar «iertă nicio dată elanul de a țipa la ei și de a-i apostrofa, dacă n-ar fi convinși că-i iubesc și mă port față de ei ca o ventuză». Față de romanul semnat de Valentin Berbecaru, maculatura erotică a lui Octav Dessila sau Mihail Drumeș reclamă pe drept cuvînt o rigoare academică, *Șah etern* stabilind o tristă performanță, aceea de a fi poemul în proză al unui violent amoralism, o apologie a cinismului și dezabuzării, cred că fără precedent în istoria producției noastre editoriale” s.a./s.a.

Nu insistăm mai mult nici cu citate, nici cu „teoretizări”.

Ne aflăm în perioada cînd bibliotecile își întocmesc comenzile pentru anul viitor. În aceleași condiții și după același sistem ca în anii trecuți. La cît se vor cifra oare sumele investite ineficient, nerentabil? Și cine răspunde pentru aceasta? Considerăm că cele semnalate ar trebui să dea de gîndit celor care se ocupă de îndrumarea și organizarea aprovizionării bibliotecilor.

În acest număr: ornamente de legătură de carte veche românească (p. 666, 680, 600).

La Timișoara— cursuri cu bibliotecarii comunali

Ana TĂRABIC

inspector
Comitetul județean de cul-
tură și educație socialistă
Timiș

Mihai IANCULESCU

director
Biblioteca municipală
Timișoara

Un număr de 95 de bibliotecari comunali din județele Arad, Caraș-Severin, Gorj, Mehedinți și Timiș au participat, în perioada 4—30 septembrie 1972, la primul din seria cursurilor de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor ce se vor organiza în cadrul Centrului interjudețean Timișoara, sub îndrumarea Centrului special de pregătire și perfecționare a cadrelor din sistemul culturii.

La stabilirea programului de activitate, defalcat pe zile și ore, cuprinzând expuneri, dezbateri, sesiuni, aplicații practice și alte activități, s-a ținut seama atât de tematica orientativă și de indicațiile Centrului de pregătire și perfecționare..., cât și de unele observații ale cursanților, formulate cu ocazia prezentării programului, asigurându-se astfel o apreciere unanimă. Programul a fost conceput pe firul logic al organizării activității în biblioteca comunală (completarea și organizarea colecțiilor și a cataloagelor, mijloace de informare bibliografică, activitatea de propagandă a bibliotecii și a cărții, relațiile cu publicul, locul și rolul bibliotecii comunale în contextul muncii cultural-educative de masă).

Pe lângă aceste probleme de ordin bibliotecar, programul a mai cuprins și o serie de expuneri cu tematică politică de actualitate, cum ar fi, spre exemplu, „Conducerea politică de față a societății socialiste multilateral dezvoltate”, „Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 — eveniment de seamă în viața poporului nostru”, „Sporirea contribuției bibliotecii la dezvoltarea procesului cunoașterii și a formării conștiinței socialiste a maselor”. De asemenea, s-au mai sus-

ținut o serie de expuneri privind sociologia lecturii, mijloacele de investigare sociologică specifice bibliotecii ș.a.

În susținerea unor expuneri politice, ca și a unor lecții profesionale, ne-am bucurat de sprijinul unor personalități locale de prestigiu, cum sînt: conf. dr. Traian Bunesco — președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, lector univ. dr. Nicolae Pirvu — șeful catedrei de pedagogie ș.a. De asemenea, trebuie evidențiată contribuția unor specialiști din București, printre care Gh. Popescu și Willy Auerbach — instructori ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Elena Sabadac și Maria Șerban — specialiste de la Biblioteca Centrală de Stat.

Cea mai mare parte a dezbaterilor și a aplicațiilor practice s-au desfășurat sub conducerea instructorilor în cadrul celor patru seminarii, punîndu-se accent pe însușirea și consolidarea elementelor noi, pe modalitățile practice de aplicare a noilor cunoștințe, subliniindu-se de fiecare dată specificul muncii în biblioteca comunală.

Aprecîm pentru deosebitele lor implicații instructive și formative schimburile de experiență și aplicațiile practice organizate la bibliotecile comunale din Găvoajdia, Șag, Becicherecul Mic, Biled și Lovrin din județul Timiș; Teregova din județul Caraș-Severin; Vinga, Vladimirescu, Buteni din județul Arad, ca și la bibliotecile orașenești din Ineu și Sebiș, din același județ.

În timpul schimburilor de experiență bibliotecarii cursanți au dovedit un interes maxim față de problematica acestora. Pentru a fi mai bine urmărite diferitele aspecte ale activității bibliotecare, participanții au fost împărțiți pe grupe pentru a studia în cadrul bibliotecilor vizitate: aprovizionarea bibliotecilor cu publicații, circulația cărții social-politice — forme și metode de propagandă a acestei categorii de publicații, propagandă cărții agricole — folosirea specialiștilor în organizarea propagandei cărții agricole, cuprinderea populației la lectură — structura cititorilor după profesie, sex, vîrstă, naționalitate etc.

Cursanții au avut posibilitatea să asiste și la unele acțiuni de masă model dintre care o menționează specială merită procesul literar pe marginea romanului *Prins* de Petru Popescu, organizat la Buteni — Arad, cu sprijinul intelectualilor din comună, constituînd un bun exemplu de antrenare a acestora la acțiunile de propagandă a cărții întreprinse de bibliotecă.

În cadrul aplicațiilor practice, cursanții au fost antrenați la întocmirea unor

materiale de propagandă a cărții, evidențindu-se colectivele care au realizat montajele literare: *Frumoasă ești patria mea*, *Tineret — mândria țării*, *De ziua Republicii*, *Dragă ne este dragostea*, precum și unele cicluri de prezentări și recenzii de cărți care au fost susținute în fața cursanților, punându-se discuții pe marginea lor. În prezent, conducerea cursului se îngrijește de multiplicarea și difuzarea acestor materiale în rîndul tuturor participanților la curs.

Asigurarea unor foarte bune condiții materiale — cursurile desfășurându-se în sediul Cabinetului județean de partid, iar cazarea și masa fiind asigurate la complexul studentesc —, păstrarea pe toată durata cursului a unui veritabil spirit de emulație, îndeplinirea integrală a programului propus, precum și alți factori au condus la încheierea cursului cu bune rezultate, așa după cum rezultă din conținutul testelor, al fișei de evaluare a programului și din nivelul răspunsurilor date cu ocazia seminarului recapitulativ, majoritatea cursanților fiind notați cu „bine” și „f. bine”. De altfel cursul s-a bucurat de aprecierile unanime ale participanților care, în ședința de analiză a cursului, ținută în prezența lui Gh. Popescu, instructor la C.C.E.S., și a lui I. Canja, directorul Centrului de pregătire a cadrelor, au subliniat deosebita lui utilitate. Zestrea de cunoștințe dobândite a fost însoțită de bibliotecari cu angajamentul lor de a le transpune în viață.

Apreciind că, în general, prima etapă a acestui curs s-a încheiat cu bune rezultate, ținem să relevăm și unele greutăți și neajunsuri, sesizate de altfel și de cursanți. Este vorba, în primul rînd, de faptul că în etapa premergătoare — fără frecvență — s-a neglijat studiul individual, situație la care a contribuit nedi-fuzarea programului și a bibliografiei cursului. Propunem ca pentru seriile care urmează să se remedieze acest neajuns fiindcă de această pregătire depinde integrarea bibliotecarilor la cursurile cu frecvență. Este și o condiție pentru a putea pune un mai mare accent pe dezbateri și aplicații practice în programele viitoare.

Pentru a se asigura antrenarea fiecărui cursant la o participare activă în cadrul dezbaterilor și aplicațiilor practice, propunem a se analiza posibilitatea organizării unor grupe mai mici (maximum 15 cursanți), în acest caz fiind desigur necesar un număr mai mare de instructori, care ar putea fi detașați și de la alte biblioteci municipale și orașenești din județele din care sint recrutați participanții la cursuri.

Îmbunătățiri comportă și programul de studiu pentru perioada cu frecvență,

în sensul că vor trebui prevăzute mai multe teme din domeniul politico-ideologic, precum și cele privitoare la relațiile bibliotecii cu publicul — mijloace și forme de propagandă a cărții.

Ar fi de asemenea binevenit ca în cadrul fiecărui județ, bibliotecarii selecționați în vederea instruirii profesionale, înainte de a pleca la cursuri, să asiste la expuneri, organizate pe plan local de Comitetul județean de cultură și educație socialistă, cu privire la perspectivele de dezvoltare a județului, cu referiri la dezvoltarea comunelor respective. În acest fel, cunoștințele politice și cele profesionale dobîndite la curs de bibliotecarii comunali s-ar putea proiecta pe cerințele specifice localității în care activează aceștia, aplicabilitatea noilor cunoștințe căpătînd un caracter mai concret.

O mare atenție trebuie acordată practicii de 10 zile la bibliotecile-pilot, iar instructorii ar fi bine să aibă posibilitatea să viziteze la fața locului bibliotecarii aflați în practică, pentru a-i ajuta să folosească cât mai bine această perioadă și în același timp pentru a exista o continuitate în urmărirea și cunoașterea cursanților, astfel ca aprecierea finală să fie cât mai obiectivă.

Dat fiind că în anii care urmează sint prevăzute și alte serii de bibliotecari care vor urma aceste cursuri, propunem ca Centrul special de pregătire și perfecționare a cadrelor de pe lângă Consiliul Culturii și Educației Socialiste să se îngrijească de dotarea centrelor interjudețene cu materiale didactice și aparatură audiovizuală, materiale necesare instruirii bibliotecarilor și sub raportul mînuirii mijloacelor mass-media, care își vor croi, sperăm, un drum mai larg în dotarea și activitatea bibliotecilor din țara noastră.

Considerăm totodată necesar ca în viitor să existe o și mai strînsă și continuă conlucrare din partea conducerii Centrului special de pregătire și perfecționare cu centrele interjudețene, pe toate planurile, întrucît numai astfel programul de pregătire a bibliotecarilor din sistemul culturii se va realiza la nivelul exigențelor contemporane.

În încheiere, apreciem că sistemul adoptat pentru perfecționarea profesională a bibliotecarilor se dovedește bun, cu perspective de îndeplinire în condiții optime a scopurilor urmărite. Acest lucru a fost confirmat și de cursanți și nu ne îndoiim că va fi confirmat și de viață, în sensul că bibliotecarii respectivi vor munci cu rezultate mai bune, că bibliotecile comunale vor reuși să se ridice la nivelul cerințelor programului complex de educație multilaterală a oamenilor ce se desfășoară în țara noastră sub conducerea partidului.

O
viață,

O
pildă:

DUMITRU DASCĂL

Curînd vom aniversa 25 de ani de la proclamarea Republicii. În toate domeniile de activitate se încheie acum bilanțuri, se marchează momentele de semnificație majoră ale drumului parcurs, se delimitează tendințele dezvoltării viitoare. Mulți dintre cei care au contribuit cu munca și gândirea lor la realizările de seamă pe care construcția socialistă le-a înregistrat an de an în răstimpul acestui sfert de veac vor primi onorurile cuvenite pe linie de stat, vor fi cinstiți de tovarășii lor de muncă.

În acest context, ne propunem să vorbim despre un activist în domeniul culturii care, în primele luni ale acestui an, după 43 de ani de activitate în cîmpul muncii, a predat ștafeta celor mai tineri DUMITRU DASCĂL.

Prin anii '50, în perioada de constituire a rețelei de biblioteci în regiunea Aradului, Dumitru Dascăl, care își împlinise primii 20 de ani de activitate în învățămînt, acum șef al Secției culturale locale, se afla printre organizatori. În anii aceia, paralel cu consolidarea rețelei de biblioteci publice, se cimenta și concepția sa cu privire la necesitatea integrării bibliotecilor într-un sistem, concepție ce va dirigi întreaga activitate a bibliotecii din Arad, căreia avea să-i devină director după numai cîțva ani (în 1954).

Biblioteca, pe atunci regională, număra ani mulți de existență (bazele ei fiind puse prin anul 1888) și beneficia de fonduri de publicații importante (90 437 de volume). La finele anului 1954 în registrele ei statistice erau consemnate cifre semnificative pentru audiența de care biblioteca începuse, ca urmare a reorganizării sale în 1950, să se buoare în rîndurile publicului arădan: 6 502 cititori cu o frecvență de 70 032 și 83 216 volume consultate.

Bun gospodar, exigent cu sine și cu ceilalți, Dumitru Dascăl a militat, în anii săi de direcție, pentru continua prosperare a bibliotecii. El s-a preocupat ca bogatele ei colecții, conținînd numeroase rarități bibliofile (peste 3 500 de unități carte veche românească, inouabile și manuscrise, circa 3 800 de volume carte

veche franceză, circa 2 000 de volume din biblioteca lui A.D. Xenopol, biblioteca lui Goldiș ș.a.), să fie completate, printr-o judicioasă politică de achiziții, cu cele mai importante apariții recente pentru a le asigura pe lîngă valoarea lor documentară și un caracter mereu actual. La începutul acestui an, cînd Dumitru Dascăl se pregătea să-și părăsească munca, aceste colecții aproape se triplaseră comparativ cu perioada cînd preluase conducerea bibliotecii, cifrindu-se la 251 691 de volume. Ca urmare, interesul publicului față de bibliotecă a crescut și el, în pofida faptului că spațiul de care dispune aceasta a rămas prea strîmt în raport cu cerințele actuale. Astfel, la sfîrșitul anului trecut, au fost înregistrați 12 510 cititori, cu frecvență de 116 772 și 300 182 de volume împrumutate.

Secția pentru copii, una din primele unități de acest fel din țară (întemeiată în 1951), a fost și ea continuu dezvoltată și modernizată. Rezultatele, traduse în cifre, sînt grăitoare: la finele anului 1971—28 736 de volume, 2 655 de cititori, 38 000 frecvență, 40 881 de volume difuzate.

Pentru apropierea cărții de cititori și stimularea lecturii publice în cartierele mîrginase ale Aradului — Aradul Nou, Pirneava și Gai — au fost organizate biblioteci filiale. Această realizare trebuie să constituie o pildă și un îndemn pentru actuala conducere a bibliotecii de a milita pentru ca și în celelalte cartiere mari ale Aradului — Grădiște, Segă, Micalaca, Sînnicolaul Mic — să fie extinsă, în viitorul apropiat, rețeaua de filiale.

Merita a fi de asemenea relevată preocuparea acestui neobosit activist pentru creșterea și pregătirea cadrelor de bibliotecari. Poate faptul că în județul Arad de ani de zile există o minimă fluctuație a cadrelor își are explicația și în dragostea pe care Dumitru Dascăl a știut să o sădească pentru profesiunea aleasă în rîndul celor care făceau primii pași în meseria de bibliotecar.

Sînt oameni a căror viață, întreagă sau pe durate îndelungi, se împletește cu destinul unei instituții și nu mai poate fi gîndită retrospectiv decît legată de aceasta. Tot astfel, destinul acelei instituții.

Un asemenea om este și Dumitru Dascăl. Numele său este legat de cel al Bibliotecii municipale din Arad, al cărei conducător a fost timp de 18 ani. Mai mult chiar, numele său este legat și de dezvoltarea întregii rețele de biblioteci publice din județul Arad.

Alexandru BENCZIK
inspector
Comitetul de cultură și educație socialistă al județului
Arad

Decada cărții sovietice

Manifestare culturală tradițională de mare prestigiu, ea a fost închinată, anul acesta sărbătoririi a 55 de ani de la Marea Revoluție din Octombrie și a 50 de ani de la crearea primului stat socialist din lume. Manifestarea a dobândit o semnificație în plus datorită desfășurării ei sub emblema Anului internațional al cărții — „Cartea pentru toți“.

Festivitatea de inaugurare a „Decadei cărții sovietice“ a avut loc la 26 octombrie la librăria „Dacia“ din Capitală. Cu această ocazie au rostit cuvântări Mireea Măciu, director adjunct la Direcția literară editorială din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, și V.S. Tikunov, însărcinat cu afaceri ad-interim al Uniunii Sovietice la București.

La festivitate au participat de asemenea Mihail Roșianu, președintele Consiliului general A.R.L.U.S., Ioan Jinga, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Alecu Costică, vicepreședinte al I.R.R.C.S., personalități de seamă ale vieții culturale, științifice, un numeros public.

Expoziția de cărți, organizată la librăria „Dacia“ de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Centrala Cărții, a cuprins un număr important de volume din cele mai diverse domenii. La standurile consacrate literaturii social-politice și social-ekonomice un loc însemnat l-au ocupat operele lui V.I. Lenin. Cărțile marelui gânditor și revoluționar marxist au cunoscut în România 164 de ediții însumând 6 436 500 de exemplare.

Au fost de asemenea expuse cărți tehnice și științifice, în original sau traduse în limba română. De un mare interes din partea publicului s-au bucurat standurile unde au fost prezentate cărți din literatură rusă și sovietică tălmăcite în românește. Operele lui Tolstoi s-au tipărit la noi în 2 503 000 de exemplare, cele ale lui Dostoievski în 889 200 de exemplare, cele ale lui Cehov în 748 300 de exemplare, cele ale lui Gorki în 1 923 700 de exemplare, iar cele ale lui Șolohov în 980 000 de exemplare.

Aceasta este o dovadă elocventă a grijii editorilor noștri de a oferi cititorilor români o imagine cât mai cuprinzătoare a literaturii țării prietene.

Expoziția a inclus și volume semnate de autori români și traduse în limbile popoarelor Uniunii Sovietice. Tirajul total al cărților românești publicate în U.R.S.S. între anii 1946 și 1971 este de aproximativ 20 000 000 de exemplare, dintre care 48 de titluri de opere din domeniul literaturii social-politice și social-ekonomice și 77 de titluri de opere din domeniul științelor naturale, matematicii, tehnicii, industriei, agriculturii și transportului, totalizând 1 000 000 de exemplare. Prozatorii, poezii și dramaturgii români au fost editați în Uniunea Sovietică de 373 de ori. Operele lui Mihail Sadoveanu au apărut de 65 de ori într-un tiraj de 3 000 000 de exemplare în 21 de limbi, operele lui Mihai Eminescu de 34 de ori, într-un tiraj de peste 700 000 de exemplare în 5 limbi; operele lui I. L. Caragiale de 8 ori într-un tiraj de aproape 201 000 de exemplare în 5 limbi.

La reușita expoziției a contribuit și un util ghid *Activitatea editorială și bibliotecile din U.R.S.S.*, pus la îndemina publicului de către organizatori, în care se reflectă pe larg activitatea editorială a Uniunii Sovietice — „cel mai mare editor din lume“.

Decada cărții sovietice a însemnat o nouă dovadă a strânselor relații culturale între România și U.R.S.S. și totodată o expresie a prieteniei dintre cele două state pusă în slujba socialismului și a păcii în lumea întreagă.

CRONICA

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN SATU-MARE s-a mutat de curând într-un nou local unde problema spațiului necesar unei sale funcționări va fi în bună parte rezolvată.

Pentru a putea face față cererilor unui municipiu cu aproape 90 000 de locuitori și unei frecvențe zilnice de 300—400 de cititori, după amenajarea localului se vor putea organiza în bibliotecă secția de împrumut adulți cu depozit separat; secția de periodice cu sală de lectură și depozit; secția de copii cu sală de împrumut și depozit; serviciul de prelucrare a fondului; serviciul de informare; serviciul de documentare. Acești din urmă se va îngriji de prelucrarea și punerea în circulație a valorosului fond de tipărituri vechi provenit din colecții seculare pentru care se vor amenaja rafturile necesare în subsolul noului sediu.

Biblioteca municipală din Satu-Mare are în proiect să deschidă unei filiale pentru asigurarea lecturii celor 30 000 de locuitori din noul microraton al orașului. Lucrările de amenajare a noului sediu se vor încheia înainte de sfârșitul anului, asigurându-se astfel condițiile cerute de buna desfășurare a unei activități largite în bibliotecă ce deservește un oraș milenar, modern.

IN SALA DE COLECȚII SPECIALE A BIBLIOTECII CENTRALE DE STAT DIN BUCUREȘTI a fost deschisă, la 5 septembrie 1972, o expoziție de carte canadiană. Organizată de Biblioteca Centrală de Stat în colaborare cu Biblioteca Națională a Canadei, expoziția a cuprins aproximativ 300 de titluri precum și discuri. La vernisaj au participat Guy Silvestre, directorul general al Bibliotecii Naționale a Canadei, Ion Dodu-Bălan, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, oameni de artă și cultură, reprezentanți ai Ambasadei Canadei în România, membri ai corpului diplomatic.

În cuvântul său de deschidere, directorul general al Bibliotecii Naționale a Canadei a relevat însemnătatea acestei expoziții pentru cunoașterea de către publicul românesc a preocupărilor editoriale din Canada, a culturii poporului canadian.

Volumele prezentate au fost alese din cele mai diverse domenii: literatură, artă, științe sociale, istorie, geografie, critică și istorie literară, învățământ. Cărțile au impresionat plăcut prin înalta lor ținută grafică și prin varietatea tematică. De o apreciere deosebită s-au bucurat albumele de artă, cu reproduceri de o calitate excepțională, precum și scrierile despre artă. Volumele de beletristică, cele mai numeroase în cadrul expoziției, au oferit o imagine convingătoare a dezvoltării literaturii în Canada, a

multiplelor stiluri abordate de scriitorii canadieni.

Vizitatorilor li s-a pus la îndemână un util catalog, care a cuprins, grupate după limbile în care au fost scrise volumele (limba franceză sau limba engleză) și în ordinea alfabetică a autorilor, titlurile cărților expuse. Vizităta cu mult interes, expoziția a contribuit, împreună cu expoziția de carte românească deschisă în aprilie 1972 la Otawa, la întărirea relațiilor culturale româno-canadiene.

Expoziția a fost deschisă pînă la data de 26 septembrie.

O CONSFĂTURE A BIBLIOGRAFILOR ȘI BIBLIOTECARILOR DIN BIBLIOTECILE INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR DIN ȚARA,

organizată de Direcția documentare și bibliotecă a Ministerului Educației și Învățămîntului, a avut loc la Iași, în sala Bibliotecii centrale universitare „M. Eminescu”, între 5 și 7 octombrie a.c.

Participanții la consfăture au fost salutați de Mihai Șora, director al Direcției documentare și bibliotecă din minister, de Aurel Loghin, prim-prorector al Universității din Iași, și de Grigore Botez, director al bibliotecii gazdă.

Programul celor trei zile a cuprins următoarele comunicări: Metodologia cercetării noii de informare a studenților, prezentată de C. Negulescu, director al Bibliotecii centrale universitare din Cluj, al cărui punct de plecare a fost experimental pus în aplicare la Facultatea de fizică din Cluj, pentru înregistrarea standardizată a bibliografiei obligatorii și facultative indicată studenților; Aspecte din munca de informare bibliografică a cadrelor didactice și cercetătorilor, prezentată de I. Hollinger, de la Biblioteca centrală universitară „Mihai Eminescu” din Iași, de fapt o trecere în revistă a diferitelor tipuri de lucrări de informare elaborate de bibliotecă, precum și unele lucrări programate pentru viitorul apropiat; Indicele Buletinului Institutului politehnic din Iași, comunicare susținută de Georgeta Medvig, de la Biblioteca Institutului amintit, în care a fost examinată structura și utilitatea buletinului; Coordonarea și cooperarea de Liviu Moscoviț, de la Biblioteca municipală „Gh. Asachi” din Iași, în care au fost analizate aspectele locale ale colaborării între bibliotecile de învățămînt superior și bibliotecile municipale, de la dotare și achiziții, la activitatea de informare.

Comunicările au fost urmate de contribuții și discuții privind organizarea activității bibliotecare și informarea în bibliotecile de învățămînt superior din țară, utilizarea mijloacelor audio-vizuale în bibliotecă, condițiile materiale și de specializare cerute de automatizarea indexării coordonate și unele perspective în această direcție, colaborarea între bibliotecile de învățămînt superior din țară în domeniul informării, probleme ale schimbului interbibliotecar. Ședințele de comunicare au alternat cu vizitarea bibliotecilor ieșene, ceea ce a constituit un foarte util schimb de experiență.

Concluziile reuindului au subliniat interesul întîlnirilor de acest fel pentru informarea bibliotecarilor și a bibliografilor din bibliotecile de învățămînt superior.

I. B.

UN CLUB PENTRU COPII

și-a deschis de curînd porțile în cadrul secției pentru copii a Bibliotecii municipale din Buzău. Organizat după principiul activităților libere, clubul pune la dispoziția tinerilor săi membrii jocuri literare, jocuri instructive și de perspicacitate, jocuri de șah, televizor etc. În scopul cultivării unor deprinderi de învățămînt în cadrul clubului vor fi puse bazele unui cerc al rebusurilor și unui cerc de filatelle.

„SATIRA ANTIMONARHICĂ ÎN LITERATURA ROMÂNĂ”

a fost tema dezbătută în cadrul Salonului literar din 20 noiembrie a. c. organizat de Biblioteca municipală și Biblioteca Liceului „B. P. Hasdeu” din Buzău, în cinstea aniversării Republicii.

Cu acest prilej a vorbit istoricul și criticul literar Virgiliu Ene, redactor la Editura „Albatros”, după care a urmat un recital de versuri. Participanții au vizitat cu interes expoziția de cărți pe aceeași temă, organizată de cele două biblioteci.

UN FRUCTUOS SCHIMB DE EXPERIENȚĂ CU BIBLIOTECARI ȘCOLARI DIN BUZĂU

a fost organizat în 25 noiembrie a. c. de inspectoratul școlar județean, în cadrul Anului internațional al cărții, la Liceul agricol din Buzău. După referatul susținut de bibliotecara-gazădă, Kovács Ana, a fost prezentat montajul literar „Motivul cărții în opera lui Tudor Arghezi”, organizat cu concursul membrilor cercului literar al școlii. Discuțiile dintre participanți s-au axat pe unele probleme ale modernizării bibliotecii de bibliotecă.

Elisabeta DOBRIN

DECADA CĂRȚII ROMĂNEȘTI

va prileji Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu”, printre altele, un concurs de creație pentru copii cu tema „Republică măreață vatră”, prezidat de scriitorul Octav Pănuș Iași, Al. Mitru și Mircea Micu, în cadrul Secției pentru copii „I. Creangă”; un recital muzical-poetic „Te cîntăm pămînt strămoșesc”; o întîlnire cu scriitoarea Ecaterina Lăzăreanu, cu tema „Din acei ani de luptă înfrîncătoare”; o întîlnire cu poeta Veronica Porumbacu, organizată de Biblioteca „T. Vladimirescu” la Liceul „Barajul Dunării”, precum și expoziții de carte, în toate bibliotecile publice de sector și cartier din capitală, intitulată „Republica ogîndită în literatură” și „Realizări ale literaturii române în anul Republicii”.

BIBLIOTECA ACADEMIEI R. S. ROMÂNIA

a organizat în incinta sa expoziția „I. L. Caragiale 1852-1972” închinată aniversării a 120 de ani de la nașterea scriitorului.

Deschisă în cursul lunii septembrie-octombrie, expoziția a prilejuit unui mare număr de vizitatori cunoașterea unor valoroase materiale care au fost, în același timp, o reconstituire și un omagiu adus vieții și operei lui Caragiale. Vitrinele și panourile consacrate marilor etape din viața — Copilăria; Primii pași în viață; Gazetarul; Dramaturgul; Creația ultimilor ani; Șerban Cioculescu, cercetător al vieții și operei lui Ion Luca Caragiale; Universalitatea operei lui I. L. Caragiale — conțineau numeroase fotografii, documente, facsimile, manuscrise și scrisori autografe. Paralel cu acestea au fost înfățișate publicații actuale, postume și contemporane ale marelui clasic român selecționate din colecțiile Bibliotecii Academiei.

Pe panoul central, sub fotografia scriitorului se afla, facsimilată pe sticlă, frumoasa lui profesie de credință „Eu nu scriu decît din viața noastră și pentru viața noastră căci alta nu cunosc și nici mă interesează...”. În aceeași manieră a fost reprodus și citatul înedit, datat 2 august 1927, al lui Șerban Cioculescu: „Alături de marii noștri clasici Mihai Eminescu și Ion Creangă, Ion Luca Caragiale domină o epocă și-i sintetizează năzuințele de mai bine și de frumos. Este pedagogul prin excelență al nostru, al tuturor, care ne ferește de vorbărie, de superficialitate și de fătărnice, dascălul nostru de sinceritate și de patriotisme autentic”.

Citatele care reproduc grafia scriitorului și exegetului său au fost facsimilate pe sticlă, într-o tehnică originală, de Elena Ciornea, organizatoarea expoziției.

A. B.

UN SIMPOZION DEDICAT ÎMPLINIRII A 100 DE ANI DE LA MOARTEA LUI AVRAM IANCU a avut loc în luna septembrie, la liceul nr. 2 din Brașov. Despre personalitatea lui Avram Iancu a vorbit prof. universitar Ștefan Pascu din Cluj. A urmat o seară de poezie și muzică organizată de Biblioteca municipală din Brașov, cu participarea actorilor de la Teatrul dramatic și a directorului Casei de cultură a studenților, inginerul Radu Dorrei. Corul de cameră al liceului de muzică și arte plastice a prezentat un program muzical care a cuprins bucăți muzicale din „Craul munților” de Timotei Popovici.

P. I.

Din activitatea ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR

BUCHUREȘTI

După o vacanță de numai două luni, Cercul de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentariștilor din București și-a reluat lucrările vineri 29 septembrie a. c. în Aula B.C.U. București, printr-o ședință care a alăturat două personalități ale biblioteconomiei noastre contemporane, Getta-Elena Rally și Ioan Lupu. În prima comunicare — susținută de Ioan Lupu și intitulată „Amintiri și însemnări despre bibliologul Ioachim Crăciun — a fost evocată figura cercetătorului și profesorului dispărut acum în an, care prin activitatea și inițiativele sale a contribuit într-o măsură însemnată la progresul bibliologiei românești moderne.

Al doilea vorbitor, Getta-Elena Rally a prezentat ascultătorilor ample însemnări despre cele mai mari biblioteci pariziene, consemnate cu prilejul unei călătorii de studii în Franța. Adunînd impresiile de azi cu cele ale tineretii de studii petrecute acolo, autoarea a înfățișat asupra celor mai variate aspecte, de la arhitectură și mobilier la personal, activități, amănunțe istorice etc.

Au participat la discuții: St. Grăda (comunicări de un real interes, pline de căldură, care invită la reflecție). I. Stoica (utilitatea unei serii care să evoce marile personalități ale bibliologiei românești și a unora consacrate unor importante biblioteci străine).

Lucrările ședinței, la care au participat 54 de bibliotecari și documentariști, au fost conduse de Tr. Prodan, director al Bibliotecii I.M.F. București, și Ion Stoica, director adjunct al B.C.U. — București.

În cadrul ședinței pe luna octombrie a Cercului de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentariștilor din București au fost prezentate două comunicări: Probleme ale unei bibliografii „Cîncinat Pavelescu” de C. Bucescu, o utilă lucrare bibliografică și o interesantă cercetare de istorie literară, și Unele aspecte ale catalogării în cooperare (shared cataloguing) de Beatrice Cornelia Buracu, o investigație a dificultăților și avantajelor acestui sistem invîntînd la o acțiune conjugată.

Lucrările ședinței la care au participat 50 de bibliotecari și documentariști au fost conduse de Tr. Prodan, director al Bibliotecii I.M.F. — București, și de D. Nicolescu, director adjunct al B.C.U. — București.

I. S.

istoria cărții și a bibliotecilor

Biblioteca unui vechi militant al mișcării comuniste

GOGU RĂDULESCU - CÎMPINA

Primele biblioteci muncitorești din județul Prahova au fost cea a cercului „Socialistul”, înființat de C. Dobrogeanu-Gherea în anul 1876, și biblioteca secțiunii de Prahova a P.S.D.M.R.-ului. Din aceste biblioteci nu s-a păstrat, din păcate, nici o lucrare. În schimb s-au păstrat și pot fi consultate la Muzeul de istorie din Ploiești un număr apreciabil de volume din biblioteca cercului „România muncitoare”, înființat în Ploiești în 1904.

În anul 1908, s-a construit la Cîmpina, din inițiativa lui Ștefan Gheorghiu, C. Mănescu și Maria Aricescu, prin muncă voluntară, prima Casă a poporului din județul Prahova. În sala cea mare, se țineau ședințele Uniunii socialiste, nucleul în jurul căruia, în 1910, a fost refăcut Partidul socialist din România. În două camere mai mici se afla sediul Cercului „România muncitoare” din Cîmpina. A fost organizată și o bibliotecă muncitorească, care a ajuns să posede cu timpul circa 5000 de cărți. Nu s-au păstrat decât puține dintre aceste lucrări, citeva aflându-se acum în zestrea Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești.

În cadrul represiunilor ce au urmat grevei generale din octombrie 1920, biblioteca a fost distrusă; refăcută apoi,

a fost arsă de către legionari în 1940, în praia publică a orașului.

Biblioteca voluntar al acestei biblioteci a fost, timp de aproape 20 de ani, muncitorul comunist Gheorghe Rădulescu, cunoscut sub numele de Gogu Rădulescu. Mare iubitor de cărți, el și-a alcătuit de-a lungul anilor o bibliotecă personală valcroată.

În cele ce urmează vom încerca să prezentăm profilul fondurilor de publicații al bibliotecii personale, care i-a aparținut până recent, când ea a fost donată Bibliotecii municipale „N. Iorga” și bibliotecii orașenești Cîmpina.

Considerăm însă că este de datoria noastră a relata mai întâi unele date privitoare la viața și activitatea acestui om iubitor de carte, militant de frunte al mișcării muncitorești și comuniste din orașul Cîmpina, oraș în care s-a născut acum 70 de ani, a muncit și continuă încă să activeze.

Provenit dintr-o familie de muncitori, Gogu Rădulescu nu a avut posibilitatea să urmeze decât 4 clase elementare și o școală de meserii după care s-a angajat imediat în producție unde a cunoscut de timpuriu exploatarea nemiloasă la care erau supuși muncitorii, participând încă

din adolescență la lupta de clasă a celor din Valea Prahovei. Fiind un cititor pasionat, el cumpără sau împrumută de la tovarășii săi cărți de beletristică, de știință popularizată, iar la vârsta de 16 ani, în lupta de zi cu zi pentru revendicări economice și politice, începe să studieze, prin lectură asiduă și lucrări socialiste.

El își începe activitatea de propagandist și agitator activ încă din tinerețe, la început în gruparea „Tineretul socialist” din Cîmpina, iar apoi — în jurul anului 1920 —, în cadrul Casei poporului unde, paralel cu munca de bibliotecar, este un audient permanent al conferințelor și prelegerilor ținute acolo pe teme de educație socialistă și cultură generală.

Intrarea sa în rîndurile partidului comunist în 1927 i-a amplificat mult sarcinile. Comunistul Gogu Rădulescu începe să se ocupe intens de difuzarea presei socialiste, de organizarea unor dezbateri în jurul acestor materiale, de activizarea sindicatelor, de mobilizarea muncitorilor la greve și alte forme de luptă, de ajutorarea comunistilor deținuți la Doftana (în 1934 M. Gh. Bujor este găzduit în casa lui timp de 8 luni) etc.

Cunoscîndu-l în linii mari pe posesor, putem acum să intrăm în tainele constituției și îmbogățirii fără întrerupere a bibliotecii sale personale din Cîmpina.

Cele aproximativ 1350 de cărți și cele 15 colecții de ziare și reviste, adunate într-o viață de om, vorbesc de la sine despre pasiunea și dragostea pe care Gogu Rădulescu a nutrit-o în permanență față de carte. „Poate — mărturisește cu emoție acest muncitor bibliofil —, vinovăți sînt eu care, învățînd foarte bine, în clasa a III-a am primit ca premiu două cărți: *Amintiri din copilărie* de I. Creangă și *Poezii* de M. Eminescu, poezii pe care le-am învățat pe dinafară și le recit și acum cu multă plăcere”. Acestea sînt primele cărți din biblioteca sa, căroră li s-au adăugat, an de an, noi și noi titluri, în funcție de vîrsta și posibilitățile sale bănești, de aria preocupărilor și intereselor sale, de gustul și cultura sa în continuă evoluție.

Consultîndu-se cu atenția cuvenită acestui fond de cărți, au fost selectate din el 952 de volume, din care 655 pentru Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești și 297 pentru Biblioteca orașenească din Cîmpina, în semn de prețuire a celui ce și-a închinat viața și activitatea cauzei clasei muncitoare, a bibliotecarului și iubitorului de carte — comunistul prahovean, Gogu Rădulescu.

Analiza tematică a cărților intrate în patrimoniul celor două biblioteci publice ne dezvăluie date semnificative: din totalul de 952 de cărți, 488 sînt de literatură beletristică (190 literatură română,

298 literatură străină), iar diferența de aproape 49 la sută aparține altor domenii și anume: 31 de lucrări ale clasicii marxism-leninismului, 94 politico-ideologice, 103 filozofie și sociologie, din care 32 cu conținut ateist, 17 psihologie și pedagogie, 63 istorie-geografie, 106 de științele naturii, 18 de artă, 32 de sport și altele. Profilul enciclopedic al acestei biblioteci, în care ponderea importantă o reprezintă cartea social-politică, atestă preocuparea posesorului ei de a-și lărgi orizontul de cunoștințe, dar mai ales de a se informa și pregăti temeinic din punct de vedere politic-ideologic.

În legătură cu acest fond de cărți se mai impun a fi scoase în evidență următoarele: toate lucrările sînt tipărite în România în perioada 1900—1948, în limba română; majoritatea cărților aparțin unor colecții cu o largă adresabilitate, format de buzunar și relativ ieftine; nivelul lor de tratare este, în general, accesibil unui autodidact; sublinierile cu creionul pe unele cărți, grija de a le îmbrăca pentru a le prelungi existența, starea fizică în care se găsesc dovedesc că aceste cărți n-au fost cumpărate din snobism, ele au fost citite atît de membrii familiei Rădulescu, cit și de rudele, prietenii, vecinii și tovarășii săi de lucru. Este cunoscut că majoritatea bibliotecilor mai mari care aparțineau muncitorilor comunisti au rămas — după desființarea bibliotecilor sindicale — principalele centre prin care grupe de cititori aveau acces la literatura socialistă și la cea ilegală de partid. Ele au funcționat, de fapt, ca niște biblioteci de împrumut neautorizate.

Cărțile prezente într-un număr mai mare sînt cele care au apărut în colecțiile: *Biblioteca socialistă* — editura P.S.D. — care avea sarcina de a tipări broșuri de propagandă social-politică; *Biblioteca roșie* — editura revistei Lumen (1914) — ce și propunea să publice „articele roșii ce vor rămîne ca o mărturie a anului și sînge care cutremură întreg pămîntul și vor fi citite cu interes atît de contemporani cit și de generațiile viitoare”; *Biblioteca „România muncitoare”* — Cercul de editură socialistă, înființată în 1906 — și în care numai în perioada 1910—1916 au apărut 70 de titluri în 30 000 de exemplare; *Biblioteca Revistei Idei* — condusă de Panait Mușoiu, socialist român, publicist, unul dintre cei mai activi răspînditori de literatură socială și umanitară de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea din România — editată după 1918, colecție care a tipărit peste 100 de broșuri și volume; colecția *Șantier* sub redacția lui Ion Pas, care „apare cu colaborarea intelectualilor și a muncitorilor librari”; *Biblioteca pen-*

tru toți — Editura librăriei „Universul”, înființată în anul 1895, care „bibliotecă este o enciclopedie de lucrări literare, de pedagogie, educație, știință popularizată ale scriitorilor de căpetenie români și străini”; *Biblioteca Lumen* — al cărei scop „este de a populariza micile capodopere ale celor mai renumiți scriitori străini și români”; *Biblioteca „Minerva”*, editura „Cartea românească”; *Biblioteca „Cosmos”*, editura „Cosmos” Ploiești (nr. 1/1927), publicație săptăminală ce-și propune să ofere publicului, „în traduceri sănătoase capitole din monumentală operă cu care geniile și talentele universale au înzestrat știința și cugetarea românească”; *Biblioteca „Orizontul”*, editura „Eminescu”, în care se publică „pagini de literatură și artă, articole de știință popularizată, ultimele invenții și descoperiri, probleme de filozofie pe înțelesul tuturor, curiozități științifice, chestiuni de sociologie, economie și istorie”; *Biblioteca „Dimineața”* — editura „Adevărul” — unde se publică literatură și critică literară română și străină; *Biblioteca de popularizare a științei „Cunoștințe foloșitoare”* condusă de academicianul I. Simionescu — editura „Cartea românească”, care își grupează lucrările în patru serii: A. Știința pentru toți; B. Statutul pentru gospodari; C. Din lumea largă; D. Știința aplicată; *Știința pentru toți; Biblioteca enciclopedică*.

După cum se vede din caracterizarea sumară a acestor edituri cumpărătorul cărților era însetat de cunoștințe din toate domeniile dar mijloacele materiale pentru procurarea lor îi erau destul de reduse.

Chiar numai simpla lectură a listei lucrărilor ce aparțin acestei biblioteci confirmă că cel care s-a ocupat de ea a urmărit nu numai să asigure un echilibru tematic, ci mai ales să procure cărțile reprezentative ale marilor personalități politice, științifice, literare și artistice românești și străine. Trebuie să menționăm că o parte substanțială din colecție, cuprinzând și literatură ilegală de partid, a fost donată Institutului de Istorie a Partidului Comunist Român.

Dintre lucrările clasice ale marxism-leninismului existente în bibliotecă amintim: *Manifestul partidului comunist* de K. Marx și F. Engels; *Capitulul* de K. Marx; *Salariu, preț, profit* de K. Marx, tradusă de I. Sion, editura Librăriei Casei poporului (1922); *Originile socialismului științific* de F. Engels tradusă din limba germană cu adnotări și prefață de dr. C. Racovski (traducere făcută în septembrie 1915 în închisoarea din Tulcea), Cercul de editură socialistă, Biblioteca socialistă, (1916); *Originea familiei*, (1920) și *Antidühring*, (1947) de F. Engels; *Karl*

Marx — schiță biografică de dr. Ottoi-Călin, (1944); *Originea familiei, a proprietății private și a statului* de F. Engels, Cercul de editură socialistă, (1920). Iată și câteva din operele lui V. I. Lenin, bine reprezentate în listă: *Marx-Engels-marxism*, editura P.C.R., 1947; *Două tactici ale social-democrației*, 1945; *Stingismul, boala copilăriei comunismului*, editura P.C.R., 1948; *Impozitul în natură*, editura P.C.R., 1947; *Statul și revoluția*, 1945; *Ce sint prietenii poporului*, 1947.

Militanții de frunte ai mișcării socialiste sînt prezenți prin lucrări ca: *Socialism și libertate* de Jean Jaurès (1944); *Metoda dialectică în concepția socialismului științific* de Charles Rappaport (1945); *Studii critice* de C. D. Gherea, 4 volume (1925); *Din ideile fundamentale ale socialismului științific* de C. D. Gherea (1946); *Ce vor socialiștii români* de C. D. Gherea; *O lecție de propagandă* de I. C. Frimu, cu un cuvînt introductiv de C. D. Gherea; *Orientări*: Despre mișcarea socialistă. Propaganda în mișcarea socială. Determinismul social. Metoda experimentală în politică, de P. Mușoiu (1912).

Alte cărți politico-ideologice demne de semnalat: *Programul cooperatist și școalele socialiste*. Trei lecțiuni de curs asupra cooperăției ținute la Collège de France în ianuarie 1924, în traducerea lui Theodor C. Mănescu (1925); *Criza și somajul din industria petrolului*. Raportul delegațiunii maștrilor sondori șefi în legătură cu întîmpinările înaintate la Ministerele muncii și industriei asupra crizei și somajului și anteproiectului de regulament de administrație și poliție minieră, Cimpina (1927); *Ce e cazarma?* Însemnările unui tovarăș socialist (1915); *Rolul social al femeii* de Clara Guthrie d'Arcis, tradusă de P. Mușoiu; *Femeia*. Studiu social de Maria C. Butureanu (1921); *20 de ani de activitate a sindicatului alimentației din Ploiești (1906—1926)*, (1927); *În memoria lui Matteatti, contra fascismului*, de Filippo Turatti; *Afacerea Dreyfus*. O expunere documentară de Theodore Reinach (1929).

Printre cărțile de filozofie se numără lucrări de și despre Marcus Aureliu, Descartes, Spinoza, Bergson, iar din domeniile psihologiei și pedagogiei cităm: *Probleme sociale și psihologice* de H. Sanielevici (1920); *Morala întemeiată pe legile naturii* de M. Deshumbert (f. a.); *Psihologia popoarelor* de Gustave de Bon (f.a.); *Școala și orientarea profesională* de Th. Loewenstein (f.a.); *Emil sau despre educațiune* de J.J. Rousseau (1923); *Educația voinței* de Jules Payot (1921).

Iată și câteva titluri dintre lucrările cu conținut ateist: *Ce este omul. Există Dumnezeu? Atei și ateism* de Voltaire

(f.a.): *Esența religiei. Dumnezeu. Religie și știință. Știința și viața. Problema morală de Emile Baurtoise, 1924; Dumnezeu și crearea-i de R. G. Ingersalle (f.a.); Lămurirea potopului de I. Simionescu (f.a.); Superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și nouă de Gh. F. Ceaușanu (1914).*

Din cărțile de istorie sînt vrednice de menționat: *Istoria românilor în chipuri și icoane de N. Iorga; Din istoria României de Dimitrie Onciul, 1913; România și popoarele balcanice de V. Pirvan, V. Arion și C. Bogdan-Duică, editată de Liga pentru Unitatea culturală a tuturor românilor.*

Cărțile din domeniul diferitelor științe sînt reprezentate prin: *Originea și evoluția vieții pe pămînt de Ar. Grădinescu (1923); Darwin de Marcel Premont (1946); Principii de biologie de I. Simionescu (f.a.); Din viața insectelor de J.H. Fabre (f.a.); Teoria relativității a lui Einstein și baza istorică. Șase prelungiri pentru profan de Fritz Bur (f.a.); Einstein pe înțelesul tuturor de Rudolf Lämmel (f.a.); Radiul de G. Vasiliad (f.a.); Lumina de P. Rousseau (1942); Viața și opera lui Lavoisier de dr. C.I. Istrati (1916); Impărăția cerurilor. Ceva din secretul stelelor de Charles Nordman (f.a.).*

Clasicii și contemporanii literaturii universale și românești figurează masiv în această bibliotecă. Dintre ei amintim doar pe: Homer, Dante, Boccaccio, Cervantes, Goethe, Thomas și Henrich Mann, Shakespeare, Byron, Racine, Rabelais, Baudelaire, France, Zola, Hugo, Tolstoi, Gogol, Gorki, Creangă, Eminescu, Slavici, Hașdeu, Caragiale, Rebreanu, Sadoveanu, Arghezi, I. Pas, M. Gh. Bujor, E. Jebelleanu, Z. Stancu și ploieșteanul D. Munteanu-Râmnic.

Adăugînd autorilor, și titlurilor enumerate lucrări cu caracter enciclopedic și de popularizare ca: *Austria (f.a.), Cehoslovacia (f.a.), Către Everest (f.a.)* ale lui I. Simionescu, *Tratat de geografie, Artă de A. Rodin (f.a.), Stilul în artă de Hans Sebastian Schmid, Gutenberg, 1909* (Oameni celebri), *Despre arta de a citi de Eugen Heroveanu, Dicționar universal al limbii române de Lazăr Șăineanu, 1925* și publicațiile periodice *Facla, Mișcarea socială, Vremea nouă, Facla literară, Metalurgistul, Calendarul muncii* și foarte multe alte cărți, ziare și reviste precum și scrisori și documente care au fost donate Institutului de istorie al P.C.R., se definește universul spiritual al unui muncitor comunist care a reușit prin lectură continuă și perseverență să-și formeze un larg orizont cultural și, ceea ce este remarcabil, a făcut din biblioteca lui, pentru mulți alții, un adevărat focar de cultură.

EX LIBRIS

AL XIV-LEA CONGRES INTERNAȚIONAL AL FEDERAȚIEI INTERNAȚIONALE A SOCIETĂȚII AMATORILOR DE EX LIBRIS

Helsingör, 26—27 august 1972

dr. med. Emil I. BOLOGA
Brașov

Strîns legat de puternica afirmare a ideii culturii prin carte, stimulată de Anul internațional al cărții, a avut loc la Helsingör, în Danemarca, în zilele de 24—27 august 1972, al XIV-lea Congres internațional al Federației Internaționale a Societății Amatorilor de Ex libris [FISAE], la care am participat în calitate de „observator” al țării noastre și de colecționar.

Au participat în total 185 de graficieni și colecționari, din care 28 de delegați a 16 societăți afiliate și 5 observatori din Canada, Japonia, R. S. România, S.U.A. și U.R.S.S.

La ședința delegaților, președintele FISAE, Klaus Rödel, a salutat prezența României apreciind activitatea care se depune chiar în lipsa, încă, a unei societăți și a exprimat dorința ca la viitorul congres, care se va ține la Ljubljana (Iugoslavia) în anul 1974, România să devină membră a Federației Internaționale.

La expoziția de ex libris, România, a fost prezentă cu 27 de piese executate

de șase graficieni: Gy. Szabó Béla, L. Feszt, B. Déak, Fred Micoș, Z. Vecserka, L. Paolovics și Helfried Weiss.

La concursul internațional pentru cele mai bune lucrări au participat 120 de graficieni cu 361 de piese. Juriul, format din opt membri (patru din Danemarca, unul din Franța, unul din R. F. a Germaniei, unul din Cehoslovacia, unul din R. D. Germană), a decernat următoarele premii: premiul I: Diskay Lenke — R. P. Ungaria; premiul al II-lea Feszt Ladislau — R. S. România; premiul al III-lea Kalasnikov Anatoli — U.R.S.S.

Luând în considerare tradiția și numărul mare de graficieni existent în alte țări, câștigarea premiului al II-lea de către țara noastră a reprezentat o deosebită performanță, care credem că va dezvolta și la noi dragostea pentru insemnul de carte, minigrafică și bibliofilie. În multitudinea de forme și mijloace ale mișcării culturale de masă, activitatea de bibliofilie și ex libris se poate înscrie ca mijloc de cultivare a atașamentului față de carte, a gustului estetic și poate constitui o foarte accesibilă modalitate de răspândire a artei grafice cu valențe cultural-educative.

Secretariatul Federației Internaționale ne-a solicitat o listă a graficienilor și a colecționarilor (nume și adresă) pentru a avea o evidență cât mai completă a acestora și a putea facilita schimburile între colecționarii diferitelor țări.

Mă bucur că am putut prezenta participanților la congres și iubitorilor acestui gen de artă din orașul de emoționantă celebritate — locul în care Shakespeare a localizat drama sa hamletiană — creația unor graficieni din țara noastră, unii cu o îndelungată activitate, alții la început de drum. Printre ei Gy. Szabó Béla, Eftimie Modilcă, Fred Micoș, Helfried Weiss, Bianca Podea, B. Déak, Marcela Bozoșan, Z. Vecserka, L. Paolovici, Gh. Radu, H. Meschendörfer, Jacob Brujan.

Date fiind forțele de care dispunem, pare oportună gruparea graficienilor și a colecționarilor într-o „Asociație a amatorilor de ex libris din R. S. România”, care, o dată constituită, se va putea afilia Federației Internaționale.

La Brașov, în cadrul Bibliotecii municipale, dorim să înființăm un „Cerc al colecționarilor și graficienilor de ex libris” sub egida căruia să funcționeze cercuri în școli, în institute de învățământ superior etc. Se preconizează organizarea unei colecții de ex libris-uri, care vor fi catalogate, a unor expoziții (prima de acest fel a fost deschisă la Brașov în februarie 1972), a unor conferințe și schimburi de piese între colecționarii din țara noastră și cei de peste hotare.

Emblema celui de-al XIV-lea Congres de ex libristică de la Helsingør.

Ex libris de Helfried Weiss (Brașov)

Cronica Anului internațional al cărții — 1972

Spațiul acordat rubricii noastre de informații asupra desfășurării A.I.C. în lume nu ne-a permis să selectăm, în numărul anterior al revistei, decât o mică parte din numeroasele știri publicate de UNESCO în numărul dublu (iulie-august 1972) al buletinului său 1972. *Année internationale du livre*. Continuăm acum să spicuim din informațiile numeroase apărute la rubrica *Realizări și proiecte ale statelor membre*.

Organizată de către Comitetul național sovietic pentru A.I.C. și de către delegația permanentă a U.R.S.S. de pe lângă UNESCO, între 5 și 15 iunie a.c. a fost deschisă la Paris, la sediul UNESCO, expoziția de cărți cu tema „Producția editorială și bibliotecile în U.R.S.S.”. Manifestare aflată sub semnul A.I.C., această expoziție, la care au fost expuse circa 1500 de volume, a avut drept scop să înfățișeze realizările din Uniunea Sovietică în domeniul activității editoriale și al dezvoltării bibliotecilor, ca și rolul cărții în viața popoarelor sovietice. Expoziția a fost inaugurată de către directorul general al UNESCO, René Maheu, și de către ambasadorul Uniunii Sovietice în Franța, Piotr Abrasimov, în prezența delegatului permanent al U.R.S.S. pe lângă UNESCO, Serghei Kudriavțev, și a unei numeroase asistențe. În alocuțiunea rostită cu acest prilej, ambasadorul Uniunii Sovietice a subliniat, printre altele, că Anul internațional al cărții, care coincide cu anul celei de-a 50-a aniversări a creării Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, constituie pentru editorii și pentru bibliotecarii sovietici ocazia unei noi impulsivități la producția editorială și a dezvoltării legăturilor culturale între U.R.S.S. și celelalte țări ale lumii.

În cadrul A.I.C., Uniunea Sovietică a organizat numeroase alte expoziții de cărți, atât în țară, cât și în străinătate. Sînt amintite în mod special: expoziția organizată în clădirea Bibliotecii „N.K. Krupskaja” din Chișinău (R.S.S. Moldovenească), care a prezentat cărți despre istoria Azerbaidjanului din antichitate pînă astăzi; expozițiile de carte sovietică organizate la Praga, la Havana, la Ulan-Bator și la Sofia; expozițiile organizate

în U.R.S.S., consacrate cărții bulgare, publicațiilor sportive și lucrărilor de medicină apărute în Ungaria etc.

În R.S.S. Estonă, Biblioteca științifică a Universității din Tartu desfășoară un program bogat de manifestări consacrate A.I.C., din care rețin atenția în mod deosebit: o conferință, ținută în aprilie a.c., avînd ca temă istoria Bibliotecii Universității din Tartu, istoria cărții și a tiparului în Estonia; o expoziție permanentă cuprinzînd publicațiile UNESCO și ale altor organisme internaționale; o expoziție de cărți cu ex libris-uri, prezentată în luna septembrie a.c.; editarea unui ghid al bibliotecii și a unei bibliografii generale acoperind perioada 1960—1971; ținerea unor cursuri de bibliografie; o conferință pe tema obiceiurilor de lectură ale studenților (octombrie a.c.); organizarea unui joc-concurs deschis studenților și avînd drept scop controlul aptitudinilor acestora în materie de cercetare bibliografică.

În Franța, gruparea intelectualilor orbi și-a înscris în programul acțiunilor din cadrul A.I.C. mai multe obiective, între care: editarea unei noi reviste, bimestrial, în șomeria Braille, pentru copii între 5 și 9 ani; crearea de noi biblioteci de înțeles în Braille destinate copiilor între 9 și 14 ani; lărgirea fondurilor bibliotecii pentru adulți a grupării prin achiziționarea a 1000 de lucrări înregistrate pe bandă de magnetofon; organizarea, în septembrie a.c., a unui colocviu internațional consacrat scrierii Braille, la care au fost invitate să participe toate țările francofone.

Tot în Franța, concursul național de afișe dedicate A.I.C., organizat de asociația „Cultură și bibliotecă pentru toți” pe tema „Cartea privește spre lume”, s-a încheiat la 2 iunie a.c. Juriul avînd în fruntea sa pe președintele Comitetului francez pentru A.I.C. a ales laureații concursului din autorii a 850 de afișe, din care 480 realizate de copii între 10 și 15 ani.

La Bordeaux (Franța), Comitetul regional pentru A.I.C. desfășoară un program variat de activități, printre care merită a fi amintite: întîlniri și seminarii organizate în cea mai mare parte cu concursul Institutului de literatură și tehnici artistice de masă; expoziții, concursuri și „zile deschise” în biblioteci; editarea de publicații special consacrate A.I.C.; emisiuni de radio și televiziune în scopul propagandei A.I.C.

Unul din principalele obiective ale programului național pentru A.I.C. din Ghana îl formează crearea unui Consiliu național al cărții, proiect aflat acum în studiu. Programul național ghanez mai prevede: organizarea, în diferite regiuni

ale țării, de expoziții de cărți, de conferințe și de seminarii; atragerea atenției unui public cât mai larg posibil, prin emisiuni de radio și televiziune, asupra promovării cărții pe plan național și asupra naturii și scopului A.I.C.; eforturi sporite în direcția îmbunătățirii manualelor școlare și, în general, în privința producției editoriale: organizarea de concursuri de creație literară.

La baza programului național pentru A.I.C. din Grecia se află eforturile susținute în favoarea scriitorilor, pentru apărarea drepturilor lor. Printre alte acțiuni prevăzute de Ministerul Culturii și al Științelor figurează și: stabilirea unui regim de pensii și de asigurări sociale pentru scriitorii greci; instituirea de premii literare naționale; acordarea de subvenții oamenilor de litere și scriitorilor în general; alocarea de credite speciale pentru publicațiile culturale. În același timp, măsurile care vizează susținerea și dezvoltarea bibliotecilor ocupă un loc de prim rang în programul național grec.

În Italia, printr-un decret prin care anul 1972 a fost proclamat Anul național al cărții în Italia, a fost creată o comisie națională pentru coordonarea proiectelor și a activităților legate de A.I.C. Alcătuită din 25 de membri reprezentanți ai mai multor ministere, ai diferitelor sectoare ale lumii cărții (autori și editori, bibliotecari, librari, graficieni), ai presei, radioului și televiziunii și ai comisiei naționale pentru UNESCO, comisia este condusă de subsecretarul

de stat al Președinției Consiliului de Miniștri al Italiei. Din acțiunile deja întreprinse în cadrul programului național sînt amintite inițiativele Uniunii naționale a scriitorilor italieni vizînd atragerea atenției publicului asupra rolului cărții și al scriitorilor în Italia și dobîndirea unui suport moral și material pentru activitatea de creație literară. Astfel, au fost traduse în limba italiană *Charta cărții* și alte publicații consacrate A.I.C. În cooperare cu Comitetul de susținere a A.I.C. din cadrul UNESCO, Uniunea națională a scriitorilor italieni s-a angajat la promovarea schimburilor de informații între țări, în scopul înlesnirii la maximum a reglementării la scară internațională a problemelor pe care le ridică producția editorială.

În Pakistan, noua politică ce va fi aplicată în domeniul educației va avea implicații directe asupra programului național pakistanez pentru A.I.C. Se prevede astfel crearea a 45 000 de biblioteci publice în mediul rural și a 5 000 de biblioteci publice în orașe. De asemenea, se află în studiu crearea unei fundații naționale a cărții.

În numărul următor al revistei, vom continua trecerea în revistă a celor mai interesante informații cuprinse în numărul dublu al buletinului UNESCO prin consemnarea știrilor despre desfășurarea A.I.C. în Polonia, Libia, Maroc, Nicaragua, Cehoslovacia, Turcia și Iugoslavia.

George SEBASTIAN

DE PESTE HOTARE

Cea de-a treia Conferință internațională cu privire la educația adulților, convocată de UNESCO

...și-a desfășurat lucrările, la invitația guvernului japonez, la Tokio, pe o durată de două săptămîni, în prezența a peste patru sute de delegați din 82 de state membre și numeroși observatori, din partea altor trei țări, reprezentanți ai unor

organisme din cadrul Organizației Națiunilor Unite și ai unor organizații neguvernamentale. Lucrările au fost deschise de Kakuei Tanaka, primul ministru al Japoniei, și de René Maheu, director general al UNESCO. Recunoscînd dreptul universal la educație permanentă, conferința a adoptat o serie de recomandări: considerarea e-

ducației adulților ca o componentă a educației permanente și adoptarea de către guverne a unor măsuri corespunzătoare; stabilirea programului și metodelor de învățămînt pentru adulți atît în funcție de aspirațiile întregii societăți, cît și de necesitățile individuale, elevii adulți trebuind ajutați să-și determine singuri cunoștințele pe care doresc să le dobîndească; andragogia (studiul educației adulților) va trebui orientată spre aspectele biologice, psihologice și sociologice ce se pun atît pe plan colectiv, cît și individual; legiferarea dreptului la educație permanentă al tuturor lucrătorilor manuali și intelectuali, în acest scop organizîndu-se cursuri gratuite de formare profesională și de cultură generală în cadrul orelor de muncă acordîndu-se concedii pentru continuarea studiilor; alocarea în fiecare țară a unui procent apreciabil din bugetul național pentru educația adulților, la rîndul său UNESCO urmînd să-și folosească o parte din resursele sale bugetare în fa-

voarea programelor de educație a adulților și să stimuleze în acest sens și alte organizații.

Producția editorială curentă a Uniunii Sovietice

...așnge astăzi, în Anul internațional al cărții, cifre impresionante: în fiecare minut sînt imprimate 3 000 de cărți; numărul editurilor se ridică la circa 200, iar producția anuală a acestora — în 145 de limbi, din care 89 ale popoarelor sovietice și 56 de limbi străine — înregistrează peste 75 000 de titluri, într-un tiraj total de un miliard trei sute de milioane de exemplare.

În luna august a acestui an, a apărut

...primul din cele 14 volume ale Enciclopediei sovietice kazah. Lucrarea, pînă acum unică în istoria poporului kazah, va cuprinde în total circa 60 000 de notițe, în limba kazahă, asupra istoriei, culturii, științei și tehnicii din diferitele regiuni ale Kazahstanului. Apariția primului volum al enciclopediei în anul celei de-a 50-a aniversări a creării U.R.S.S. reprezintă un omagiu adus importantului eveniment din viața popoarelor sovietice.

La Dar es Salaam, capitala Tanzaniei,

...a fost deschisă, în cadrul Anului internațional al cărții, o expoziție de cărți din domeniul beletristicii în limba națională suaheli. Expoziția reprezintă o mărturie a străduirilor unor instituții de stat și organizații obștești pentru satisfacerea, chiar în condițiile grele, nepacifiche, de pînă acum, a cerințelor de lectură în limba națională. În vederea încurajării creației literare în limba suaheli, a fost instituit un concurs anual, dotat cu premii, pentru cele mai bune romane în limba națională.

Insuccesul în școală și mediul social al elevilor

...este tema numărului din iunie a.c. al revistei *Courrier de l'UNESCO*, în care se face o analiză adîncă a cauzelor care duc la abandonarea de către copii, încă de la o vîrstă fragedă, a învățămîntului.

Prof. Harry Passow, expert în educație urbană, trece în revistă cei „110 mari factori ai inegalității șanselor” ai căror victime sînt copiii dezmoșteniți. Léo Fernig, director al Biroului internațional al educației, comentează rezultatele unei vaste anchete efectuate de UNESCO, anchetă care evidențiază influența mediului social asupra șanselor pe care le are un tînar pentru a-și valorifica educația primită. Într-o analiză a statisticilor asupra educației, Gabriel C. Breis, trăgînd toate concluziile dintr-o „teribilă lecție a cifrelor”, arată că, la nivelul cel mai înalt, pierderile de efective

școlare se ridică pînă la 80 la sută. În exactitatea lor, cifrele sînt copleșitoare. Punctul de vedere al celor interesați este exprimat într-o admirabilă *Scrisoare către o învățătoare* a elevilor din Barbiana, elevi necuprinși în sistemul oficial de învățămînt. În ciuda realităților copleșitoare, această scrisoare reflectă totuși încrederea în viitor. A fost deja găsită o soluție de compromis: un tînar preot a creat în acest sat o școală experimentală. Școala rurală din Barbiana este unul din numeroasele proiecte-pilot care au contribuit la elaborarea unor noi metode de educație, bazate pe un tip nou de relații între profesor și elev. De altfel, se observă o înmulțire îmbrucătoare a numărului experimentelor educaționale, dintre care se amintesc două: mișcarea „școlile satelor” din Filipine, rețea școlară descrisă cu pasiune de Pedro T. Orata, și școala „à la carte”, o instituție cu adevărat revoluționară, întemeiată de A. S. Neill la Summerhill, bazată pe principiul irecventării benevole a școlii de către elevi.

Într-un alt articol, Juri Rytkheu analizează metoda aplicată de educatorii sovietici pentru dezvoltarea învățămîntului în regiunile Nordului Arctic. Thierry Lemaresquier, la rîndul său, invocă interesul accentuat arătat de tinerii recențiului „Forum al tinerilor europere” la democratizarea școlii, organizat de UNESCO. Deși, în acest număr, din *Courrier de l'UNESCO* scrie că o imagine puțin plăcută a situației actuale a educației în lume, El are însă meritul de a indica modalități de remediere a neegalităților pe care doar hazardul nașterii le aduce. (*UNESCO Presse, P/PL No. 1*, iunie 1972).

Televiziunea este distracția preferată a copiilor

...constată un sondaj efectuat în R. F. a Germaniei printr-o băieții și fetele avînd o vîrstă medie de 8 ani și 8 luni. Televiziunea intrunește astfel 79 la sută dintre sufragii, urma de pictură-desen cu 59 la sută de preferințe, de lectură care intrunește un procent de 56 la sută, de gimnastică și sport cu un procent de 52 la sută de jocuri cu alți copii cu un procent de 51 la sută. După informațiile furnizate de părinți, 34 la sută dintre copii vizionează emisiunile tv în fiecare zi, iar 61 la sută din timp în timp. Durata medie zilnică a vizionării ajunge, după cele declarate de înșiși copiii, pînă la 1 oră și 20 de minute. Emisiunile preferate sînt: desenele animate (77 la sută), emisiunile cu animale (75 la sută), emisiunile pentru copii (73 la sută) și filmele de aventuri (65 la sută).

Pe de altă parte, dintr-o anchetă efectuată de revista vestgermană *Eitern* (Părinți) pentru suplimentul consacrat copiilor reșes preferințele de lectură ale copiilor: ei citesc mai ales cărți în banda desenată (70 la sută), apoi, în ordine descrescînd, beletristică (57 la sută), reviste ilustrate (33 la sută) și ziare (23 la sută). (*Kulturbrief*, nr. 8, 1972).

Cartea și bibliotecile în acțiunea culturală urbană

...este una din temele incluse în programul reuniunii consacrate activității culturale la nivelul comunelor (diviziuni administrative-teritoriale de tip urban), organizată în luna martie, la Marly, de Federația națională a centrelor culturale comunale din Franța (FNCCC). Studiindu-se rolul actual al bibliotecilor publice în această direcție, au fost analizate căile de manifestare a acțiunii de propagandă culturală la nivelul bibliotecii, precum și integrarea activității bibliotecare în acțiunea desfășurată de diferite grupuri și asociații culturale locale. (*Bibl. France*, 17, nr. 6, iunie 1972, p. 267-272).

Cu prilejul Zilei internaționale a alfabetizării — 8 septembrie 1972

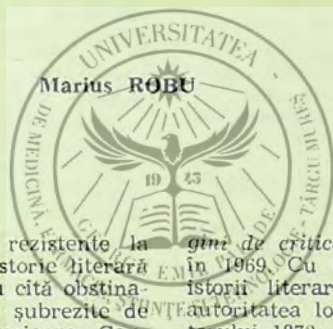
...mișcarea indiană de masă pentru alfabetizarea Gram Shiksham Mohim (creată în 1961) și Organizația iraniană a Armatei Științei (creată în 1969) au fost distinse de un juru internațional, pentru realizările deosebite în direcția lichidării analfabetismului în țările lor, cu Premiul Mohamed Reza Pahlavi oferit de Șahinșahul Iranului, și respectiv Premiul Nejdeja K. Krupskala, oferit de guvernul sovietic. În afară de aceste premii au mai fost acordate încă șapte mențiuni de onoare. Distincțiile au fost înmînate de René Maheu, director general al UNESCO.

ANIVERSĂRI

ILARIE CHENDI

Este surprinzător cât de rezistențe la dizlocuire pot fi datele de istorie literară eronate sau controversate, cu câtă obstinație își conservă ele pozițiile subrezite de cercetările și corectările ulterioare. Cauzele sînt multiple și ele nu intră în atenția noastră, dar lipsa de informare, neîncrederea, rutina sau comoditatea concură descurajant de frecvent la această nedorită perenitate. Numai așa se explică de ce lui Barbu Delavrancea i se mai spune și astăzi Barbu Ștefănescu Delavrancea, sfîndindu-i-se propria dorință, de ce, dintr-o discutabilă lipsă de credit pentru mitrica din 1839, descoperită cu mult în urmă, Ion Creangă este îmbătrînit cu doi ani și cum o eroare de tipar care schimbă data apariției romanului *Venea o moară pe Siret* din 1925 în 1923, este reprodușă în mai toate notele bibliografice. Și exemplele s-ar putea înmulți. Întîmplarea face ca nici Ilarie Chendi să nu fi fost scutit de consecințele unei situații similare. Anul nașterii sale — 1871 — a fost săpat încă din 1926 în placa de marmură fixată la casa părintească a scriitorului și a fost reconfirmat documentar în ediția Ilarie Chendi *Pa-*

gini de critică publicată de Vasile Netea în 1969. Cu toate acestea două recente istorii literare creditează din nou, cu autoritatea lor, ca an de naștere a scriitorului 1872. Și atunci, cum mai poate fi de mirare că aniversarea centenarului său a trecut aproape neobservată și că noi înșine celebrăm evenimentul atît de tîrziu!?

Ilarie Chendi este una dintre personalitățile cele mai originale care s-au afirmat în critica noastră la începutul acestui secol și, cu toate că a avut parte de o viață scurtă și zbuciumată, a reușit să oupe un loc de cinste în generația de critici pe care o domină cu autoritate Ibrăileanu și Iorga.

S-a născut la 21 noiembrie 1871 în comuna Dîrlos, din județul Sibiu, descinzînd dintr-un vechi neam de preoți ardeleni, și se înrudea prin mamă cu Al. Papiu Ilarian și cu familia Hodoș, care a dat cîțiva cunoscuți oameni de cultură. După ce urmează „elementarele” la țară și cursurile liceale la Mediaș și Sighișoara, își continuă studiile la seminarul din Sibiu și la Facultatea de litere din Budapesta, școli din care iese cu o frumoasă cultură, preponderent germană.

Preocupat de literatură încă din liceu, debutează în anul 1891 cu poezii și publică nuvele și povestiri, care însă nu vor lăsa urme, iar tânărul creator se orientează tot mai mult spre publicistica politică și literară. Stabilît în București în anul 1898 Ilarie Chendi obține un post de ajutor de bibliotecar la Academia Română, post pe care-l va păstra pînă la sfîrșitul vieții, adică mai bine de 14 ani. Paralel desfășoară o prestigioasă activitate de critic și istoric literar.

Din București continuă colaborările mai vechi la *Tribuna* și *Familia* și-și lărgeste considerabil aria preocupărilor, publicînd articole politice, eseuri critice, studii, cronici, portrete, note de călătorie, recenzii, dintre care amintim *România Jună*, *Convorbiri literare*, *Lucafașul*, *Tribuna poporului*, *Noua revistă română*. Totodată, împreună cu scriitorii ca Iosif, Coșbuc, Ion Gorun, Vlahuță, Sadoveanu, Anghel și alții ia parte la înființarea și la conducerea unor cunoscute reviste literare ca *Floare albastră*, *Curierul literar*, *Sămănătorul*, *Viața literară*, devenită apoi *Viața literară și artistică*, *Cumpăna*.

Spirit viu, inteligent, plin de nerv, pasionat, într-o continuă eferveșcență intelectuală, refractar în fața oricărei constrîngerii, în afara aceleia pe care i-o impunea gustul său ales, Ilarie Chendi se distinge de la început prin nota de particulară combativitate pe care o are publicistica sa. Într-o perioadă agitată, de reazărare și reorientare a vieții literare, Ilarie Chendi nu se împacă deloc cu lipsa de omogenitate a literaturii, cu dispersarea forțelor scriitoricești, cu slăbăba consistența a direcțiilor estetice ale vremii, stare de nemulțumire care-și va găsi cea mai ușoară canalizare în cultivarea foiletonului și a polemicii, pe care Chendi le-a ilustrat și teoretizat. El cere scriitorilor să militeze pentru idealurile poporului, să oglindească în operele lor specificul național și le îndreaptă atenția spre asemenea surse de inspirație cum sînt folclorul, istoria neamului și viața de fiecare zi a păturii țărănești. În virtutea acestor convingeri și pentru marea lor talent, Ilarie Chendi a susținut și apreciat scriitorii ca Sadoveanu, Gîrleanu, Iosif, Anghel, Alice Călugăru, Minulescu, Topîrceanu, Arghezi și alții. Dar critica sa are mai ales un caracter „distructiv”, de condamnare și descu-rajare a imposturii, a literaturii de du-zină, a lipsei de talent, a mediocrității. Răfuiala sa capătă în aceste cazuri un ton critic ascuțit, ironic pînă la sarcasm.

Cultivarea pamphletului literar, tăios, intransigent, sentențios, biciuitor, cu un pronunțat caracter subiectiv și de moment, l-a făcut, cum era și firesc, ca

uneori să greșească și lui Chendi nu i se reproșează atît faptul că a lăudat fără acoperire pe unii minori sămănătoristi ardeleni cît bătălia dusă cu simbolistii din jurul lui Ovid Densusianu și mai ales atacul nedrept la adresa lui Macedonski.

Ilarie Chendi n-a fost numai un cen-zor temut al creației literare din timpul său, ci și un aplicat cercetător și istoric literar, citabile fiind contribuțiile sale la studierea lui Eminescu, la editarea postumelor acestuia, ca și a operelor lui Alecsandri, Costache Negruzzi, Creangă, Odobescu, de cele mai multe ori în colaborare cu alți specialiști. De ase-menea merită a fi amintite studiile sale asupra unor literaturi străine, îndeosebi asupra unor scriitori germani, ca și traducerile din opera acestora, prin care a lărgit aria de contact a culturii noastre cu literatura universală.

Din păcate toată această activitate care n-a cunoscut odihna s-a răsfrînt negativ asupra sănătății oricului. Unele semne de surmenaj apar încă de prin 1903—1904, dar Chendi nu le acordă atenție și muncește „din greu ca totdaună”, cum se exprima prietenul său St. O. Iosif, pentru că, după propria mărturisire a criticului cea mai mică retragere „il umilea”. Singurele momente de relaxare i le ofereau prietenii, și în primul rînd Iosif, Vlaicu, Zaharia Bîrsan, Goga — de regulă ardeleni — cu care-i plăcea să pîtreacă la un pahar de vin, pe care-l învăluiau în cîntece, amintiri și triste nostalgii a locurilor de unde viața i-a dezrădăcinat. În aceste împrejurări Chendi își dezvăluia marile sale tristeți, izvorîte dintr-o fire sensibilă, excesiv de impresionabilă, din fondul său senti-mental — de om bun și duios, despre care același Iosif scria într-o scrisoare adresată Nataliei Negru: „Și eu tot sper că odată va fi și el fericit, cînd va suna ceasul” frază cutremurătoare în ambiguitatea ei.

Căzut grav bolnav în 1911, Chendi este internat în spitalul Pantelimon, unde pierzînd orice speranță de scăpare, se sinucide în dimineața zilei de 25 iunie 1913, după ce aflase în ajun, de la Aurel Vlaicu, de moartea tragică a bunului său prieten Iosif. Se încheia astfel, definitiv, o activitate epuizată practic la 40 de ani — o activitate scurtă, dar a cărei tumultuoasă ebuliție ne dă ușor dimensiunea impresionantă a culmi-lor pe care Chendi le-ar fi putut urca, sub altă zodie, în critica românească. Ori-cum, prin talentul și pasiunea sa, el a dat o strălucire în plus vieții literare din timpul său, care pregătea în misterioasele ei laboratoare marile creații ale secolu-lui XX.

HEINE

Operele mari sînt aidaoma pietrelor de prund peste care trecînd, apele timpului le polisează, le fac mai strălucitoare, descoperă contemporanilor sensuri noi, sau, mai exact, devin contemporane cu fiecare secol, cu fiecare epocă. Acest „mai mult ca prezent” e ceea ce conferă eternitate unui scriitor. În cadrul lui Heine, s-ar putea aminti și legenda păsării Phoenix. Fiindcă, arse pe rug în piața publică, de către naziști, poeziile sale n-au încetat să circule nici atunci, ca „versuri populare” scrise de un „autor necunoscut”, iar în zilele noastre, opera sa face ca el să fie inclus, împreună cu Goethe și Schiller, în marea treime a liricii germane.

Născut la 13 decembrie 1797, în capitala marelui ducat de Berg, Düsseldorf, copilul Heinrich Heine crește în cultul lui Napoleon, despre care Hugo spunea că, înlănțuind revoluția în Franța, a dezlănțuit-o în Europa. Fiindcă, odată cu armatele franceze, au pătruns în țările

supuse reforme substanțiale, aboliri de privilegiu feudale, desființarea iobăgiei, un cod legislativ nou care da și părinților poetului, oameni din „starea a treia”, drepturi în stat ce nu le aveau înainte. De aceea, una din cele mai frumoase balade europene închinată lui Napoleon, *Grenadirii*, avea să fie scrisă de poetul german de pe malurile Rinului, Heine. În 1817, îi apar primele versuri în *Der Wächter* din Hamburg. În 1819, audiază la Bonn cursurile lui A. W. Schlegel, teoreticianul școlii romantice, cu care polemizează într-un studiu, îndreptat împotriva orientării spre trecutul pierdut în cețuri retrograde, metafizice, ale acestei aripi romantice, căreia îi opune conceptul larg al spiritului universal („Weltgeist”) și poezia populară, apreciată de el pentru sobrietatea, luciditatea, umorul, concentrarea, simplitatea și plasticitatea expresiei. În 1821, își publică primul volum de *Versuri*, în anii următori, un altul, *Intermezzo liric*. În Berlinul unde

fi cunoaște într-un salon literar pe Humboldt și Hegel, își ia în 1825 doctoratul în drept, fără a putea intra în magistratură ori în învățământ. Plecat în călătorie, își publică *Impresiile* care nu sînt numai cele ale unui turist. *Călătoria în Harz* e un adevărat tir demascator al servilismului burghez și filistinismului în genere. În 1827, după un popas în Anglia, îi apare la Hamburg *Cartea cîntecelor*, favorita cititorilor din deceniul următor revoluției pașoptiste. După un nou eșec de a intra în învățămînt la München, unde preluase conducerea unor *Noi anale politice*, pornește din nou în peregrinare, în Italia, de unde se întoarce în 1829 cu alte *Impresii de călătorie*. Apoi, luînd atitudine contra reacțiunii germane, e silit să se expatrieze în Franța, unde scrie, pe malurile Senei, animate încă de ecourile revoluției din 1830, cele mai calde cîntece de dor și dragoste de țară. Aici îi cunoaște pe Dumas, Balzac, George Sand, Berlioz, Chopin, Liszt, Rossini, și pe Ion Ghica.... Depășind marginile liberalismului burghez, apropiindu-se treptat de cercul utopiștilor saint-simonieni,

el intră și la Paris în conflict cu emigranții germani, precum Ludwig Börne, adeptul democrației burgheze radicale, ba se apropie în timpul unei vizite la Hamburg, în 1843, și de Marx, care îi va comenta nu numai poezia sa celebră *Țesătorii din Silezia*. Drama lui, multiplă, începe atunci cînd în Germania se interzice publicarea cărților sale, și el e forțat, pentru a avea din ce trăi, să primească pensia lui Guizot. Lovit de paralizie, cufundat în „peștera saltelelor“, luni de zile, atacat de prieteni, se stinge la 17 februarie 1856. Despre el aveau să se scrie exegeze care ar putea să umple ele însele bibliotecii întregi. Local său, de care vorbește în poezie, și-l cunoaște însă el însuși perfect: „*Cu mine, afirmă în confesiunile sale, s-a încheiat vechea școală lirică germană, în timp ce noua școală lirică modernă a fost întemeiată de mine*“.

În țara noastră, Heine s-a bucurat de o largă circulație și o ferventă admirație. Dacă Șt. O. Iosif i-a tradus *Cartea cîntecelor*, dacă Barbu Nemțeanu și Emil Dorian l-au tălmăcit între cele două războaie, cei mai prestigioși poeți, de la Al. Philippide la Adrian Maniu, de la Demostene Botez la Ion Marin Sadoveanu, ca și lirici ai altor generații (Virgil Teodorescu, Ion Frunzetti, St. Aug. Doinaș, Nina Cassian, Romulus Vulpescu, Petre Solomon), și traducători încercați ca Lazăr Ilieșcu, Ionel Marinescu, I. Mățășaru, Haralambie Grănescu, N. Teică, și alții, au oferit în ultimul sfert de veac noi și admirabile echivalente din opera marelui poet german, a cărui existență și fost pe lume și-l schițează singur într-un soi de testament, intitulat: *Enfant perdu*:

Gravură în lemn de Walter Klemm pentru Faust de Goethe

„/ De-o viață-ntreagă apăr cu credință /
Un post pierdut pe-al libertății front. /
N-aveam nădejdi s-apuc vreo biruință. /
Nici să revăd natalul orizont. / / C-an
tabără vegheam, fără-ncetare. / Pe cînd
dormeau tovarășii de cort. / Viteji sfo-
răiau atît de tare, / C-ar fi putut trezi
din somn un mort. / / Și cînd uritul
mă-ncerca năpraznic. / Și frica — doar
nebunii nu se tem! — / Ca să le-alung,
eu fluieram obraznic, / Rîmînd sarcasmul
unui nou poem. / / Da : stam de veghe
drept, cu pușca-n mînă. / Și de vedeam
venînd vreun gogoman, / Li trimiteam în
dar, ca să-i rămînă, / Un glonț fierbinte
drept în burdihan. / Dar citeodată s-a-n-
timplat, firește, / Și-un prostănac să tragă
iscusit. / Ce-i drept, e drept : din rană-mi
șiroiește / Tot singele, m-apropiu de sfi-
șit. / Las un loc gol. Sînt greu rînit...
În luptă. / Cînd unul cade, alții intr-n
rînd. / Cad neînfrînt și arma nu mi-e
ruptă; / Doar inima, doar inima, s-a
frînt. / /“

MIHAI BENIUC la 65 de ani

Prozator (a semnat romanele *Pe muche de cuțit*, 1959, *Dispariția unui om de rind*, 1963, *Explozie înăbușită*, 1971), dramaturg (autor al pieselor de teatru *În valea Cucului*, 1959, *Întoarcerea*, 1960), publicist (o parte din articolele sale au fost strânse în volumele *Măstera Manole*, 1957, *Drumul poeziei*, 1972), specialist în psihologia animală (în 1968 a publicat volumul *Cum simt și pricep animalele*), Mihai Beniuc rămâne în conștiința publicului în primul rînd ca poet.

Lîngă prima carte de versuri a lui Mihai Beniuc, *Cinzece de pierzanie* (1938), s-au adunat de-a lungul anilor alte volume: *Cinzece noi* (1940), *Poezii* (1943), *Orașul pierdut* (1944), *Un om așteaptă răsăritul* (1946), *Steaguri* (1953), *În frunte comunistii* (1954), *Mărul de lîngă drum* (1954), *Călător prin constelații* (1957), *Ini-ma bătrîmului Vezuv* (1957), *Materia și visele* (1961), *Cu faruri aprinse* (1964), *Colți de stîncă* (1965), *Mozaic* (1968), *Lumini crepusculare* (1970) etc., alcătuiind o lirică abundentă și diversă, totuși unitară atît prin atitudinea revoluționară a poetului, interpret al năzuințelor poporului, cît și prin expresia ei directă, de o simplitate tulburătoare.

Autorul *Cinzecelelor de pierzanie* a rîvnit să se facă înțeles de mulțime, să zguduie prin versurile sale conștiințele, să le îndrume către zări pline de promisiuni. Poetul nu are complexe în fața cuvintelor, le constrînge cu nepăsarea birutorului să-l asculte și să-i înlesnească impe-

rioasa dorință de a vorbi despre dramele și bucuriile colectivității din care face parte.

Lirica militantă are în Mihai Beniuc un reprezentant de seamă. Încă din primele volume el s-a arătat preocupat să mediteze cu generozitate asupra timpului, istoriei societății. Poemele din aceste cărți au un ton răzbunător, profetic, prevestind cu curaj nașterea unei noi lumi. După eliberare, Mihai Beniuc cîntă entuziast patria socialistă, partidul, oamenii contemporani lui, fiind un exemplu de poet comunist, angajat în slujba idealurilor poporului său, adînc implicat în viața cetății.

Lirica lui Mihai Beniuc este ferită de accente disperate. Poetul a exaltat mereu viața, n-a socotit-o o povară, a iubit-o cu patimă și i-a slăvit frumusețile sau i-a arătat ororile fără a se lăsa însă copleșit de deznădejde. Totuși, în poezia sa răzbat uneori și tonuri mai duioase, mai triste ca atunci cînd își aminteste de iubita pierdută (*Te măriți, Ana Kelemen*), sau plînge pierderea tinereții (*Sania nebună*), sau ca în acel inexplicabil *Mă rog*, descîntec magic al cărui înțeles pare să se fi pierdut și pe care îl rostești numai pentru voluptatea de a auzi cuvintele alunecînd unele după altele, într-o înșiruire molcomă, sau, ca în ultimele lui poeme în care poetul contemplă cu mîhnire și neliniște „luminile crepusculare”.

R. B.

lucrări de specialitate

O AȘTEPTATĂ SINTEZA BIBLIOLOGICĂ *

Deși izvoara dintr-o activitate practică deosebit de bogată, comparabilă sub raport valoric cu fenomenul european, literatura bibliologică românească a resimțit întotdeauna absența sintezelor

și a cercetărilor teoretice de amploare. Buni practicieni și animatori pasionați, bibliotecarii și bibliografuli români de frunte s-au oprit destul de rar pentru a așeza sistematic și cu o largă cuprindere zestrea de trecut și de experiență personală cu care operau pe toate treptele profesiei. Așa se face că pînă azi nu avem încă nici sintezele trebuitoare pentru multele încrengături ale acestui copac stufos care este bibliologia și nici cercetările riguroase, perseverente și din unghiuri multiple pentru o înțelegătoare serie de aspecte particulare. Iată de ce, de la început, apariția *Istoriei bibliografiei române* trebuie considerată un eveniment, iar preocuparea, în sfîrșit concretizată, a Editurii enciclopedice române de a aborda acest domeniu atîta vreme vitregit, apreciată în mod deosebit. Cartea lui Barbu Theodorescu, chiar dacă nu este în totul o noutate pentru cititori, a fost așteptată cu interes nu numai de oamenii profesiei ci și de largi categorii intelectuale pentru care instrumentul bibliografic constituie o prezență cotidiană indispensabilă.

Autorul și-a propus, așa cum afirmă în *Cuvînt înainte*, să descopere „ideile directoroare, legăturile între generații, fac-

*) Theodorescu, Barbu. *Istoria bibliografiei române*. Buc., Editura enciclopedică română, 1972. 432 p.

VICTOR STROE

La 25 septembrie a.c. s-a stins din viață, după o grea suferință, Victor Stroe, șef de serviciu la Biblioteca municipală din Timișoara.

Născut la 1 aprilie 1933 în orașul Fețești, într-o familie de țărani săraci, a cunoscut de copil greutățile vieții. La vîrsta de 14 ani a intrat ca ucenic la Atelierele Grivița Roșie unde, în scurtă vreme, s-a evidențiat în cadrul colectivului de muncă și drept urmare, în 1952, a fost propus pentru a urma facultatea de limbi străine de la Universitatea din București, pe care a absolvit-o cu rezultate foarte bune.

Din 1956 și pînă în 1963 a fost profesor la școlile din Jebel și Peciu Nou, iar din 1963 a început să lucreze în cadrul Bibliotecii municipale din Timișoara ca bibliograf, iar apoi ca șef al serviciului bibliografic.

De numele său sînt legate multe inițiative și realizări, mulți cititori s-au bucurat de sprijinul său profesional.

Amintirea lui va rămîne neștersă în inimile celor care l-au cunoscut, cu care a lucrat.

**Colectivul bibliotecii
municipale din Timișoara**

torii motori", să rețină și să comenteze „tot ce are valoare și poate arunca o lumină în munca noastră de orientare științifică”, păstrându-și, în acest *Cuvînt înainte*, modestia de a considera lucrarea ca „un pridvor”, un început care trebuie, în altă etapă, amplificat. Bibliograf experimentat, autor în 1945 al cunoscutei ediții din *Istoria bibliografiei române*, merituosă pentru acea vreme, Barbu Theodorescu este unul din bibliologii români cei mai chemați să realizeze așteptata sinteză în care să se împletească fericit bogăția informației și adecvarea metodei și să se valorifice superior avantajul trăirii unor importante momente din evoluția bibliografiei românești. Lucrarea recent apărută are, încontestabil, merite evidente. Acceptînd schema propusă de autor, fără să excludem alte posibilități de organizare, observăm cantitatea impresionantă de date și referințe cu care a operat, încercarea permanentă de a depăși maniera expozitivă și de a adopta un punct de vedere critic, ierarhizînd, distribuind culoare și accente. Este de remarcat faptul că bibliografia e tratată modern, ca un domeniu complex, de interferență universală, iar evoluția ei discutată adesea (deși încă reținut și neconvingător) în contextul general al epocii, ca o componentă majoră a progresului științific și cultural. De asemenea, remarcabilă este îndemînarea profesională cu care sînt vehiculate informațiile, căldura cu care sînt conturate portretele unora din descrizătoriul de drum, atît de necesare în domeniul nostru care nu s-a deprins încă să-și cultive suficient înaintașii.

Fiînd cea mai completă sinteză de pînă acum a dezvoltării bibliografiei românești, lucrarea lui Barbu Theodorescu invită la o analiză atentă și constructivă. Evidențierea unora din lipsurile și scăderile cărții nu-și propune să-i anuleze meritele ei, dimpotrivă, să sprijine acea anunțată, amplă cercetare căreia recenta apariție nu-i este, cum afirmă autorul, decît „un pridvor”. Nu am ierarhizat în nici un fel observațiile.

Deși valoarea activității bibliografice desfășurată la Biblioteca Academiei este recunoscută, totuși insistența cu care autorul analizează producția ei bibliografică (supărătoare numai prin comparație cu locul rezervat altor inițiative și centre) transmite o imagine inexactă cu privire la evoluția bibliografiei românești. Disproporția în prezentare și în special în analiză lasă în umbră mai ales activitatea din școlile superioare și chiar din unele unități de cultură din prima jumătate a secolului.

Dar disproporția cea mai izbitoare se observă între maniera în care a înțeles

autorul să înfățișeze progresele bibliografiei noastre pînă la 23 August 1944 și după această dată. Față de atenția, adîncimea și cantitatea de informație de care se folosește și cu care operează în prima parte a lucrării, întreaga activitate cuprinsă în capitolul intitulat *Perioada marilor sinteze* apare palidă și insignifiantă. Or, după 1944, s-a realizat în bibliografie, pe toate planurile, mult mai mult decît în toată perioada anterioară. Pornindu-se de la recunoașterea acelor mari lucrări împlinite cu pasiune și priecere de înaintași și de la sublinierea repetată a rolului lor în progresul întregii activități de mai tirziu, nu se poate expedia în numai 20 de pagini o epocă de transformări radicale, de extindere și generalizare a bibliografiei, de sedimentare și, în aceleași timp, de improspătare teoretică, de integrare în întreaga viață intelectuală a țării. Informația acestui capitol „al marilor sinteze” este săracă și învechită față de momentul apariției cărții. În cele abia peste două pagini rezervate Bibliotecii Centrale de Stat, o instituție cu mari merite în progresul bibliografiei românești și care și-a asumat cele mai importante sarcini mai ales în domeniul bibliografiei naționale curente sînt amintite numai cîteva lucrări, nu se discută politica bibliografică a instituției, rolul, eficiența activității ei. Lucrări cunoscute ca: *Repertoriul colectiv al periodicelor străine intrate în bibliotecile din R.S. România*, *Schimb internațional*, *Repertoriul bibliografiilor nepublicate*, *Aniversări culturale*; nume-voasele serii din buletinul de semnalară *Cărți străine intrate în bibliotecile din R.S. România*, *Buletinul de informare în bibliologie*, *Revista de referate în bibliologie*, pentru a cita numai cîteva, la întîmplare, nu sînt nici măcar amintite, deși s-au impus ca instrumente curente în viața noastră științifică și culturală. Nu se spune nimic despre activitatea de normare desfășurată la Biblioteca Centrală de Stat în domeniul bibliografiei, după cum este cu totul nepotrivit modul în care este analizată bibliografia națională curentă. Pentru *Buletinul cărții* (1923—1924) se face o prezentare interesantă, caldă, plină de elogii, în timp ce bibliografia națională actuală e prezentată sec, nu se discută suficient nici concepția și nici evoluția ei, nu se găsesc cuvintele necesare pentru a sublinia realizarea, deși e cea mai importantă operă bibliografică din deceniul al șaselea și e pentru prima oară cînd o asemenea acțiune e urmărită metodic, continuu și aproape complet. Bibliografia analitică e abia amintită și atunci pentru a-i sublinia lacunele, uneori inventate („lipsesc articolele pur științifice sau de

strictă specialitate — tehnică, medicină”, p. 174).

Efortul bibliografic desfășurat în cadrul centrelor de documentare li scapă autorului în cea mai mare parte. Poate pentru că el era subordonat unei alte finalități. Dar și monografiile sau discursurile de recepție aveau altă finalitate. Analizând activitatea acestor centre, era toamai de datoriat bibliografului să surprindă și să adâncească interferența productivă: bibliografie — documentare, să sublinieze implicațiile teoretice și practice ale acestei simbioze, caracteristică ultimelor decenii, să desprindă tendințe etc.

Activitatea bibliografică universitară, care a înregistrat după 1960 rezultate remarcabile, este complet ignorată, deși ea se desfășoară după norme științifice, pe baza unor planuri de cercetare și urmărițe, în unele cazuri, obiective de interes național. Numeroasele periodice bibliografice editate în școlile superioare, cercetările bibliografice tematice, biobibliografiile, indicii de reviste sînt lucrări care nu pot scăpa unui istoric al acestui domeniu. De altfel, în rețeaua învățămîntului superior, pentru prima dată la noi în țară, s-a publicat anual un plan bibliografic care consemnează cele mai interesante proiecte ale bibliotecilor din această rețea.

Pentru perioada dintre cele două războaie mondiale sînt amintite — și e bine — numeroase reviste bibliologice și bibliografice oricît de efemere au fost, dar în toată lucrarea nu se scrie un cuvînt despre *Revista bibliotecilor*, publicație cu merite deosebite în promovarea noilor concepții bibliografice și în ridicarea nivelului științific al întregii activități. Nu sînt amintite de altfel nici *Probleme de bibliologie*, editată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, nici *Probleme de informare și documentare*, editată de Institutul central de documentare tehnică. Cadrul mult prea general al prezentării activității din această perioadă, numeroasele omisiuni, nesurprinderea și neanalizarea unor probleme majore ale dezvoltării bibliografiei în extindere și în adîncime — aspecte caracteristice ale epocii — fac ca fenomenul bibliografic românesc de după 23 August să apară sărac, nediversificat, lipsit de direcție. Personalitățile acestei ultime perioade nu sînt nici ele luminate cu intensitatea și dragostea pe care le pune autorul atunci cînd evocă faptele marilor figuri de altădată. Și totuși se pot da atîtea exemple de mari organizatori, de bibliografi pasionați, care s-au străduit să ducă mai departe, să îmbogățească și să amplifice experiența trecutului.

La o nouă ediție vor trebui desigur corectate unele erori de informație care

s-au strecurat. Astfel, B.P. Hasdeu n-a fost „prin 1880 bibliotecar la Iași” (p. 80), ci prin 1859—1860, post pe care îl pierde în urma unor intrigi, pentru a-l recăpăta în 1862. Din 1863 el se strămută la București. Ioan Bianu n-a fost niciodată numit de către Aug. Treboniu Laurian „custode la Biblioteca centrală a universității” (p. 92), pentru motivul că o asemenea bibliotecă nu exista. E vorba, desigur, de Biblioteca centrală a statului; Universitatea din București n-a avut pînă în 1948 o bibliotecă centrală. Fosta Secție de biblioteconomie din cadrul fostului Institut pedagogic de 3 ani din București nu a fost prima secție universitară de biblioteconomie de după 23 August (p. 186). Se știe că între 1953 și 1958 a funcționat o secție de biblioteconomie (de 4 ani) în cadrul Facultății de filologie a Universității din București care a dat primii diplomați universitari în acest domeniu. Lucrarea *Ghid de documentare al bibliotecilor din România* (Buc., 1970, 112 p.) (p. 384) poartă de fapt titlul *Ghid de documentare al bibliotecilor universitare din România* și a fost editată de Biblioteca centrală universitară din București.

Ar trebui de asemenea revizuite unele afirmații privind cadrul organizat al activității bibliografice („Acțiunea bibliografică se desfășoară mai ales în cadrul institutelor Academiei R.S.R.” — p. 188), ponderea influențelor străine (p. 44, 81, 129), evitate unele contradicții referindu-se la bibliografia operei lui V. Alecsandri, întocmită de Ilarie Chendi și Eug. Caracalechi, autorul afirmă că lucrarea „deschide un drum nou în bibliografia românească fiind prima bibliografie individuală” — s.n., p. 102 — pentru ca la cîteva rînduri mai jos să afirme că „nici una din bibliografiile individuale de pînă atunci — s.n. — nu cuprinsese...”, supravegheate unele exprimări (în Buletinul bibliotecii Academiei de înalte studii comerciale și industriale „fișa bibliografică e doctă” — p. 149; „Nu există întreprindere industrială, comercială, de cultură, care să nu aibă cel puțin un maldăr de cărți” — p. 171; „Pe lîngă această bibliografie anuală, adică *bibliografie curentă*, vor apărea bibliografii generale” — p. 189).

Neadaptarea unui mod de expunere care să vizeze perspectiva face ca multe din formulările folosite pentru a numi situații prezente să fie deja depășite. („În prezent coexistă două metode, două școli de informare științifică: vechea școală bibliografică și școala cea nouă a documentaristicii întemeiată pe două instituții: Centrul de documentare știin-

țifică — C.D.S. — și Institutul de documentare tehnică — I.D.T., p. 185). Se știe că Centrul de documentare științifică s-a desființat în 1971.

Unele soluții adoptate de autor nu-și găsesc motivarea, sau nu-și găsesc una suficientă. De pildă, ce criteriu a stat la baza prezentării, în ordinea propusă, a titlurilor de sinteze? (Istorie, etnografie, folclor, filozofie — p. 208). De ce nu s-a stabilit o diviziune și pentru politică? De ce s-au indicat între sursele bibliografice unele materiale publicate în periodice, în timp ce alte lucrări în volum n-au fost cuprinse? De ce se amestecă titlurile de surse? (Între sintezele de istorie literară este inclusă și cercetarea bibliografică *Symbolismul în literatura română*, publicată de Biblioteca centrală universitară din București, deși există o diviziune specială pentru surse bibliografice. Și în orice caz de ce au fost omise altele, cum ar fi *Romantismul în literatura română*, *Modernismul în literatura română* etc., editate de aceeași bibliotecă? De ce în cadrul epilogului nu se discută și viața editorială din ultimele decenii? În sfârșit, la o nouă ediție vor trebui poate evitate unele scăpări (p. 274: Bojin Al. *Alexandru Vlahuță* — lipsește anul apariției) și unificat modul de prezentare a lucrărilor (uneori se indică referințele ca la p. 338, Gafița M. și Bănulescu T. *Scriitorii români...* și încă în câteva locuri, dar pentru alte lucrări nu se folosește același procedeu). Cuprinzând cea mai mobilă și cea mai cunoscută structură din complexul bibliologic, istoria bibliografiei este, desigur, o lucrare dificil de elaborat, în cadrul căreia trebuie să-și găsească locul potrivit și măsura necesară atât expunerea de fapte și idei, cât și analiza de adâncime a diverselor momente ale evoluției, a lucrărilor mai importante, a semnificației și consecințelor unor inițiative, direcții etc.

Recenta sinteză publicată de Barbu Theodorescu parcurge o bună parte din acest drum. Îmbogățind informația referitoare la ultimele două decenii și marcând etapa nouă pe care o parcurge bibliografia contemporană în condițiile diseminării și diversificării ei și în limitele noii realități informaționale, o viitoare ediție ar putea fi, încă mai mult decât cea de acum, instrumentul de lucru și cartea de căpătii atâta timp așteptată de mișcarea noastră bibliologică.

Ion STOICA

BIBLIOGRAFIA UNUI MARE VIZIONAR *)

Cercetarea bibliografică asupra vieții și operei istoricului și revoluționarului Nicolae Bălcescu întreprinsă de Horia Nestorescu-Bălcești constituie, credem noi, un model al genului.

Mai întâi, lucrarea nu este un inventar, ci o amplă operă de investigație și sinteză. Investigația a reprezentat, pentru fiecare referință bibliografică, depistarea izvorului, studiul atent al conținutului său informativ și raportarea la întreaga exegeză bălcesciană, de altfel, cuprinzătoare sub raport cronologic, geografic și tematic. A urmat apoi sinteza bibliografică, adică selecția, pentru că lucrarea pe care o analizăm își etalează completitudinea nu prin aglomerarea tuturor notițelor, nesemnificative sau matematice repetabile, ci printr-o exhaustivitate, am spune noi, dirijată, deci informativă nu statistică, și redactarea, care excelează prin concizie și precizie.

Iată, de exemplu, comentariul bibliografic ce însoțește studiul semnat de Radu Dragnea — *Un articol necunoscut al lui Nicolae Bălcescu* — în revista *Tara noastră* (Cluj), din 1926, și înregistrat la capitolul II, poziția 72 (p. 18): „Se atribuie lui Bălcescu și se publică articolul: *Trecutul și prezentul*, apărut, în ediție principis, desemnat, în *Junimea română* (Paris), 1, nr. 1, mai 1851, p. 3—5. Ultimele cercetări au demonstrat însă că articolul nu aparține lui Bălcescu, ci lui Dimitrie Berindei (Cf. Cornelia Bodea, *Din activitatea revoluționară a „Junimii române” de la Paris între 1851 și 1853*. În: *Studii*, 14, nr. 5, 1961, p. 1178—1184). Ulterior, în 1964, Geo Șerban reia discuția și, în articolul *Scris-a Bălcescu „Trecutul și prezentul”?* (reeditat și în volumul *Exegeze*, București, 1969), ajunge, cu aceleași argumente, la aceeași concluzie. Asupra lucrării lui Geo Șerban vezi și: N. A. Ursu, *Scrisoare pentru adevăr*. În: *Cronica* (Iasi), 4, nr. 12 (163), 22 martie 1969, p. 2. *Antologia gândirii social-politice despre Unire (1859)*, apărută în Editura politică (București, 1966), a și înregistrat articolul *Trecutul și prezentul* printre operele lui Dimitrie Berindei (op. cit., p. 60)“.

Cea mai importantă contribuție științifică a bibliografiei s-a concretizat în primele trei capitole ale lucrării, consacrate prezentării operei marelui istoric

*) Nestorescu-Bălcești, Horia, *Nicolae Bălcescu. Contribuții bibliografice Cu un studiu introductiv de Dan Berindei*. Buc., Editura enciclopedică română și Editura militară, 1971. XXXIX + 399 p. cu portr. și facs.

și revoluționar. Înregistrarea este aici *exhaustivă* și, în același timp, *analitică*, autorul reconstituind traiectoria bibliografică a fiecărei scrieri de la apariția sa inițială (antună sau postumă), pînă la 1 octombrie 1970, limita cronologică a lucrării. Recenziile, notele și prezentările sînt semnalate, în spiritul aceluiași principiu analitic, la fiecare studiu, articol sau volum de corespondență.

Lucrările capitale — *România supu Mihai Vodă Viteazul* (p. 36—43), sau controversate — *Cîntarea României* (p. 121—124), beneficiază de o tratare monografică. De altfel, litigiul istorico-literar asupra paternității *Cîntării României* se reflectă, separat, și în acea parte a biobibliografiei rezervată referințelor (p. 287—294).

Bălcescu și Kogălniceanu inaugurează, în cultura noastră modernă, marea operă de editare a cronicelor și documentelor referitoare la istoria românilor. Acest aspect este analizat bibliografic într-un capitol special (p. 113—118), prefigurînd o viitoare ediție critică a tuturor textelor descoperite și publicate de Nicolae Bălcescu.

Dacă studiul bibliografic al operei oferă, pentru întia oară, o imagine completă a contribuției marelui cărturar revoluționar la propășirea literaturii și științelor sociale și politice în țara noastră, *scrierile referative*, care constituie substanța unui amplu capitol (p. 127—318), delimitează stadiul actual la care au ajuns cercetările asupra cunoașterii și interpretării moștenirii spirituale lăsată posterității de Nicolae Bălcescu. Acest capitol prezintă cercetările bălcesciene în multiple ipostaze, de la lucrări de sinteză (în rîndul cărora credem că trebuiau enumerate și istoriile literare, tratatele și cursurile universitare, bibliografiate însă într-un capitol aparte, împreună cu manualele școlare) și monografii, pînă la articolele comemorative și ocazionale. Aria bibliografică este așa de întinsă încît sînt cuprinse, în afară de referințele iconografice, date despre muzee, expoziții, note muzicale, monumente, busturi,

numismatică, sigilografie, filatelie, bibliotecă marelui cărturar și scrieri privind vatra Bălceștilor.

O foarte amănunțită *cronologie* sintetizează cele mai importante date biografice, iar un riguros aparat critic, alcătuit din *Indicele scrierilor lui Nicolae Bălcescu* și *Indicele general* (de nume, denumiri geografice, ziare, instituții etc.) oferă multiple posibilități de consultare a lucrării.

Am fi dorit însă datele din cronologie însoțite de trimiteri bibliografice, așa cum o nouă ediție ar putea adăuga și înregistrarea materialului arhivistic privitor la Bălcescu.

Dincolo de aceste sugestii, lucrarea este o reală contribuție în literatura noastră istorică și bibliologică.

Corneliu DIMA-DRĂGAN

BULETINUL INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „AL. PHILIPPIDE”.
DIRECTOR: IORGU IORDAN. IAȘI 1934—1945. Indice de materii și de nume. Cuvînt înainte de prof. dr. G. Ivănescu. Iași, 1972. 46 p. (fototzeta-print). (Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu” Iași) *.

Bibliografia acestei reviste române de lingvistică din deceniul trei și patru este desigur un lucru util, nu atât specialiștilor, pentru care consultarea celor 11 volume ale publicației nu prezintă nici o dificultate, cit poate mai ales informaticienilor și documentariștilor. În acest sens, prefața prof. G. Ivănescu furnizează foarte datele necesare. Institutul de Filologie română, creat la Iași în 1927 la inițiativa lui Al. Philippide și G. Pascu, era destinat a fi o replică ieșeană instituțiilor similare din Cluj și București, întemeiate și conduse de Sextil Pușcariu și, respectiv, Ovid Densusianu. După moartea lui Alexandru Philippide (1933), Institutul îi va purta numele și, sub conducerea succesorului său la catedra de filologie română, prof. Iorgu Iordan, va apărea, începînd din 1934, *Buletinul Institutului de Filologie română „Alexandru Philippide”*. Tipărită anual pînă în 1940, publicația mai cuprinde cîteva numere (VII—VIII pe 1940—1942, IX pe 1942, X pe 1943; XI—XII pe 1944—1945 și XIII—XIV pe 1946—1947), apărute cu mari întîrzieri datorită evenimentelor. Cu numărul XIII—XIV *Buletinul* își încetează apariția.

Această revistă a reprezentat principala publicație de lingvistică de la Iași. Profilul ei a fost însă orientat mai mult spre lingvistica română și romanică.

* E cel puțin curios faptul că autoarea acestui indice bibliografic, Dorina Mercheș, nu e menționată pe foaia de titlu ci pe verso acesteia.

Indicele bibliografic de față grupează pe materii conținutul celor 14 numere (11 volume) ale *Buletinului*. Nu se fac adnotări bibliografice, cum e și firesc, lucrarea e însă însoțită de un indice de nume. Gruparea pe materii e judicioasă și foarte „lingvistică”, dacă putem spune astfel. Evident, scăpările sînt inerente și clasificarea într-o grupă sau alta a unui titlu poate fi obiectul unor opinii diferite. Nu putem însă clasifica la Romanistică (Generalități) studiul lui E. Condurachi *Ausones d'Italie ou Ausones du Danube*, referitor la anumite pasaje din Pricus, istoric grec din secolul al V-lea. O eroare însă, ajunsă și în tabla de materii, o constituie introducerea unei recenzii la o lucrare privind iudeo-spaniola în capitolul VIII, Limbi hamito-semitice. Iudeo-spaniola nu este însă o limbă semitică ci romanică, fiind un dialect al spaniolei vorbit de populația evreiască. Lectura recenziei ar fi înlăturat orice dubiu. Sînt desigur scăpări, cum spuneam, care nu pun în discuție exactitatea acestui indice a cărui utilitate am subliniat-o deja.

Adrian PĂRVOLESCU

Morse, Philip M. **LIBRARY EFFECTIVENESS. A SYSTEMS APPROACH.** *Yen-cien-ta bibliotecii. O analiză a sistemelor.* Cambridge, Massachusetts, The M. I. T. Press, 1969. X + 207 p.

Conducerea unei biblioteci de specialitate tehnică este confruntată cu o situație din ce în ce mai grea de rezolvat cu mijloacele tradiționale cunoscute: 1. Colectia de publicații*) cunoaște (în prezent și mai ales în perspectivă) o creștere extrem de rapidă, rata acestei creșteri fiind în raport direct cu progresul științific și tehnic contemporan. Condițiile unei exploatare economice a colecției (indiferent dacă este realizată la raft, pe suport magnetic sau microfilme etc.) impun o organizare diferențiată a accesului la diversele categorii de informații conținute. 2. Pe de altă parte, trebuie asigurat pentru toți beneficiarii un acces cât mai direct la informațiile ce le sînt necesare — acces în egală măsură ușor și cu minimă cheltuire de timp.

3. Deciziile conducerii în privința modului de organizare a unei biblioteci devin și mai dificile prin luarea în considerare a „uzurii morale” a informației tehnice, a materialului științific de referință. În majoritatea științelor, efortul de cercetare și inovațiile aduc o primare corespunzătoare a publicațiilor mai vechi de 10 ani. În consecință, este necesară o planificare a activității de bibliotecă:

activă — în sensul unui efort de a asigura beneficiarilor materialul cel mai recent (înțelegînd prin aceasta ansamblul măsurilor de procurare, sistematizare, catalogare și punere la dispoziție în rafturi); — *diferențiată*, prin organizarea periodică, la intervale corect dimensionate a procesului de conservare și acces, în funcție de felul în care sînt satisfăcute necesitățile beneficiarilor. Apariția sistemelor automate de înmagazinare și regăsire a informației cu ajutorul calculatoarelor dă o acuitate deosebită problemelor decizionale semnalate mai sus; aceste sisteme implică investigații considerabile, astfel încît *definirea sarcinilor principale ale bibliotecii tehnice moderne* ca o interacțiune între unități de informație (cărți, periodice) și beneficiari ai informației *impune o analiză specifică de sistem informațional-decizional*. Numai o analiză de acest gen, înainte de achiziționarea echipamentului electronic, poate asigura eficiența lucrărilor de bibliotecă.

Pornind de la asemenea considerații, Philip M. Morse**) publică această lucrare ce suscită un deosebit interes, prin caracterul său inedit și experimental de punere la dispoziția lucrătorilor din domeniul bibliotecii a unor puternice instrumente de analiză: acelea ale cercetării operaționale. Aspectul experimental este evidențiat în primul rînd de absența masivă a datelor necesare elaborării de modele corespunzătoare. Această situație obligă pe autor să-și structureze lucrarea în două părți distincte. În capitolele 1—5 inclusiv, sînt expuse cîteva modele teoretice statistico-probabiliste ce pot avea aplicații în munca de bibliotecă. Una din ideile de bază ale lucrării este că aplicarea acestor modele previzionale — lăsată cu acumularea progresivă de date — va aduce mari reduceri de costuri și de durate ale analizei.

Teoria probabilităților, distribuția Poisson, teoria șirurilor de așteptare și procesele Markov sînt prezentate astfel cu exemplificări din activitatea de bibliotecă, pentru a oferi criteriile mai adecvate deciziilor. Capitolele 6—9 analizează, cu titlu de aplicație a modelelor teoretice deja expuse, situația existentă în biblioteca științifică a Institutului de tehnologie din Massachusetts, considerîndu-se ca au de bază anul 1962, pentru care s-au putut colecta maximum de date asupra circulației cărților (prin indicatorul unor fișiere speciale de rezervare), asupra reducerii perioadei de împrumut, asupra efectului duplicării cărților etc. Modelul matematic

*) În sensul cel mai larg al cuvîntului, cuprînzînd orice material imprimat: carte, periodic, publicație serială etc.

**) Profesor de fizică și director al Centrului de cercetări operaționale de pe lângă Institutul de tehnologie din Massachusetts (S.U.A.).

formulat este utilizat în scop previzional, evaluându-se diverse strategii de organizare a circulației publicațiilor.

Ileana BÂNCILA

O BIBLIOGRAFIE BACOVIANĂ *)

Recent a apărut la Bacău, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă și a Bibliotecii municipale, *prima cercetare bibliografică exhaustivă* asupra vieții și operei marelui poet simbolist George Bacovia.

Materialul bibliografic, însumând peste o mie de poziții, a fost repartizat în două grupe: *opera* (publicată în periodice și în volume — pe genuri literare; traduceri — în diferite limbi) și *referințe* (cu caracter general, recenzii, date biografice, iconografice etc.).

După cum era și firesc, *poezia* ocupă un loc predominant în sinteza bibliografică întreprinsă de autor, evoluția ei fiind analizată, cronologic, pe trei planuri paralele: *textologic* (de la prima variantă apărută, de regulă, în periodice, până la ultima reeditare postumă); *editorial* (de la volumul *Plumb*, tipărit la București, în 1916, până la culegerea de *Poezii realizate* de Marian Popa, la „Minerva”, în 1971) și sub aspectul *difuziunii mondiale* (de la primele traduceri în franceză, în 1938, până la versiunile engleză, franceză, germană și italiană, din anul 1971).

Sondarea textologică a universului poetic bacovian reprezintă, într-adevăr, o fecundă modalitate de a pătrunde în tainicul laborator al genurilor literare. Aflăm astfel că poezia *Lacustră*, adevărată efigie a spiritului bacovian, a cunoscut o variantă primară, la apariția ei, în 1903, în revista *Viața nouă*, reprodușă integral în nota bibliografică (p. 46—47). Autorul lucrării nu duce însă mai departe cercetarea filologică a textului, mulțumindu-se doar să înregistreze, mecanic, viitoarele reeditări, separate sau în volume. De cele mai multe ori investigația se limitează numai la menționarea modificărilor de titlu survenite de-a lungul anilor.

Apoi, studiul textologic al variantelor, pentru poeziile *antume*, trebuia să se oprească la ultima reeditare revăzută sau supravegheată de autor, celelalte reeditări succesive fiind numai un balast bibliografic, care îngreuiază efortul clarificator. Pentru creațiile publicate *postum*, bibliografia trebuia să marcheze numai

primul moment al apariției, când poezia a trecut pragul ineditului. De aceea, în ambele cazuri, cadența tipăriturilor ulterioare dispariției poetului înecă, sub aspect numeric, încercările de cercetare textologică, impunând lucrării un anumit eclecticism bibliografic, accentuat de repetarea sumarului fiecărui volum de versuri.

Și aici se cerea însă mai mult discernămint critic, adnotarea fiecărui volum cu caracter antologic fiind o permanentă raportare la edițiile definitive antume, nu o banală reproducere a sumarului.

O anumită ordine introduce, în acest haos bibliografic, *Indicele alfabetic al poeziilor*, deși se suprapune, informațional, cu primul capitol de cercetare textologică.

Mult mai sistematizate sînt *referințele la opera și viața poetului*, care apar în nenumărate fațete: monografiile, istorii literare, bibliografiile, enciclopedii, lexicoane, recenzii, studii și articole, prefete, amintiri, note muzicale, material iconografic etc.

Lucrarea are și un solid *aparatus critic*, înălțat, în afară de indicele menționat, dintr-un *index alfabetic al poeziilor* (înregistrate după primul vers), din *indicele periodicelor la care a colaborat George Bacovia sau care au fost menționate în bibliografie și clasicul indice de nume*. Sub raport metodologic, înregistrăm refuzul constant al autorului de a recurge la abrevieri sau sigle (pentru periodice sau ediții), fapt care încarcă excesiv volumul lucrării.

Cartea este precedată de un *Cuvînt înainte* recomandativ semnat de prof. dr. docent Dan Simionescu și de o succintă *Introducere* a autorului, cu utile precizări și rectificări bibliografice. Remarcăm, tot aici, o foarte interesantă viziune asupra destinului edițiilor bacoviene, trist și contorsionat, ca viața acestui geniu singular.

Cu toate meandrele sale bibliografice, cartea profesorului Liviu Chiscop ne face să navigăm totuși mai lesne pe apele adînci și întunecate ale poeziei bacoviene.

C. D.-DRĂGAN

OTILIA CAZIMIR Bibliografie.
Iași, 1972. 91 p. (Biblioteca centrală
universitară „M. Eminescu”-Iași).

Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu”-Iași a avut inițiativa de a întocmi o bibliografie de o deosebită utilitate pentru cei care vor să se informeze asupra cuprinsului operei și activității scriitoarei

*) Chiscop, Liviu. *George Bacovia. 1881—1957*. Bibliografie. Cuvînt înainte de prof. univ. dr. doc. Dan Simionescu. Bacău, Comitetul de cultură și educație socialistă. Biblioteca municipală, 1972. 367 p. cu ilustr. + 1 f. portr.

Otilia Cazimir. Lucrarea a fost elaborată în cadrul serviciului bibliografic al bibliotecii de către Lenuța Drăgan. După cum se precizează în *Lămuririle* care preced bibliografia, în acest volum este prezentat doar materialul aflat în Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu”-Iași. Referințele bibliografice, în număr mare (1245), au fost sistematizate în ordine cronologică, cu excepția traducerilor făcute de Otilia Cazimir, grupate pe literaturi, în ordinea clasificării zecimale (în cadrul fiecărei literaturi ordonarea făcându-se după același criteriu cronologic).

Lucrarea este împărțită în șase mari capitole.

În primul capitol sînt incluse titlurile *Operelor publicate în volume* și ale *Operelor traduse în R. S. România* aparținînd scriitoarei ieșene, cu indicarea cuprinsului acestor cărți precum și cu menționarea locului și anului lor de apariție și al editurii. Într-un alt capitol sînt înregistrate *Scrierile publicate în periodice* de către Otilia Cazimir. Cîteva pagini din lucrare sînt destinate *Scrierilor publicate în culegeri și antologii* (Versuri; Versuri traduse în alte limbi; Proză). De asemenea, sînt consemnate *Traducerile* realizate de Otilia Cazimir și apărute în periodice, volume sau în culegeri.

Un loc important în lucrare îl ocupă *Referințele despre opera și personalitatea Otiliei Cazimir*. Ele sînt grupate astfel: Istorie literară, bibliografie, enciclopedii, dicționare; Articole generale, note, însemnări, articole despre munca de traducător, necrologuri; Recenzii și comentarii asupra volumelor apărute; Articole, note în care e amintit și numele Otiliei Cazimir; Însemnări despre colaborarea Otiliei Cazimir la diferite reviste; Anunțuri editoriale; Iconografie. Nu lipsesc nici *Bucățile* (!) *închinat* Otiliei Cazimir de diverși scriitori, ca un semn al prețurii lor.

În sfîrșit, ultima parte a lucrării cuprinde un indice de nume, util pentru consultarea lucrării. Pe coperta volumului a fost reprodus un portret al Otiliei Cazimir desenat de G. Topîrceanu. Altfel, lucrarea nu atrage prin nici un amănunt grafic, este deosebit de sobră, limitîndu-se să înregistreze sursele de informare în legătură cu viața și opera acestei poete, publiciste, prezatoare de mare talent, prezentă de neuit în ambianța literară a Iașului. Un astfel de volum este un valoros instrument de lucru pentru studenți, cercetători literari, bibliotecari, care ar trebui urmat de lucrări de același gen, consacrate și altor scriitori.

RECOMANDĂRI PENTRU CONSERVAREA COLECȚIILOR BIBLIOTECILOR. Colectivul de elaborare: Baltes Eugenia, Cruher Anatolie, Georgescu Ramiro. *Fotografia: Panaît Dumitru. București 1972. 28. p. (Biblioteca Centrală de Stat. Laboratorul de patologie și restaurare a cărții. Teorie și practică bibliotecară).*

Este prima lucrare originală elaborată de Laboratorul de patologie și restaurare a cărții din Biblioteca Centrală de Stat și o salutăm ca atare în primul rînd pentru că se simțea de mulți ani lipsa unor materiale de îndrumare în domenii puțin familiare lucrătorilor noștri din bibliotecă — igiena și patologia cărții. Necesitate cu atît mai pregnantă cu cît învățămîntul nostru de specialitate vădește serioase lacune în privința predării cunoștințelor de igienă și patologie a cărții. Lucrarea cuprinde un prim capitol despre sarcinile bibliotecilor în domeniul păstrării colecțiilor, un al doilea capitol privind condițiile de păstrare a colecțiilor, un alt capitol despre activitatea igienico-profilactică în conservarea colecțiilor bibliotecii și o ultimă parte, mai amplă, asupra măsurilor curative în conservarea colecțiilor (măsurile care se referă mai mult la condițiile existente în bibliotecile urbane și mai puțin în unitățile din mediul rural). Volumul se încheie cu un glosar al expresiilor de specialitate, care se cerea a fi mai bogat, explicînd toate noțiunile vehiculate în cuprinsul textului.

Planul lucrării a fost bine conceput, cuprinzînd mai toate problemele care, la ora actuală, trebuie să preocupe pe cei însărcinați cu întreținerea publicațiilor circulante de bibliotecă. Stilul eclectic și greoi, puțin accesibil persoanelor care nu au de undă pîsă o pregătire de specialitate, face uneori dificilă receptarea mesajului și scade întrucîtva eficiența materialului. Cu toate aceste deficiențe (mai mult de formă decît de fond), lucrarea are totuși marea, concretul merit că există, că ridică în fața bibliotecarilor probleme adesea ignorate sau nerezolvate de ei din cauza neștiinței și că va pătrunde în toate unitățile din rețeaua bibliotecilor publice, făcînd cunoscute în țară existența și activitatea de specialitate a Laboratorului de patologie și restaurare a cărții, la care bibliotecarii vor găsi întotdeauna o asistență competentă și un ajutor practic eficient.

FIȘIER

KARL MARX ÎN PUBLICISTICA ROMÂNĂ. Buc., 1972. 530 p. (Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C. C. al P.C.R.)

Olaru, Tudor. COMUNISTUL. ÎNSEMNĂRI DESPRE RESPONSABILITATEA SOCIALĂ A MEMBRULUI DE PARTID. Buc., Editura politică, 1972. 174 p.

Printre articolele cuprinse în volum sînt incluse și acelea care au lămurit pentru prima dată într-o formă concisă și accesibilă, la începutul mișcării comuniste și muncitorești din România, bazele teoriei economice fundamentate de către Marx. Intelectualii și ziarisții cu vederi democratice din perioada respectivă au subliniat profundul caracter militant-revoluționar al învățăturii marxist-leniniste, care, spre deosebire de toate teoriile filozofice și sociale anterioare nu se limitează la cunoașterea și explicarea realităților, ci tînde să le transforme. Alte articole reunite în prezenta culegere înfățișează activitatea depusă de Karl Marx alături de prietenul și colaboratorul său nedespărțit Friedrich Engels în cadrul Asociației Internaționale a Muncitorilor. Se conturează astfel un exemplu convingător de îmbinare a teoriei revoluționare cu practica luptei de clasă. În numeroase pagini culese din presa revoluționară și democratică din România este pusă în evidență lupta neabătută a lui K. Marx și F. Engels pentru orientarea mișcării muncitorești internaționale pe un făgaș hotărît revoluționar, pentru constituirea unor organizații politice muncitorești autonome și pentru stabilirea unei trainice unități de acțiune a proletariatului internațional.

Antologia *Karl Marx în publicistica română* reprezintă un prețios instrument de aprofundare a marxismului, un ghid inseparabil activității profesorilor de economie politică și filozofie sau cercetătorilor istoriei mișcării muncitorești. De asemenea, prin problematica sa el se adresează în egală măsură lectorilor din învățămîntul de partid și maselor largi de cititori.

Dan CUCU

Dacă din noianul trăsăturilor care circumscriu fizionomia social-politică a unui membru de partid ar trebui desprinsă cea definitorie în cel mai înalt grad, ea nu poate fi alta decît sentimentul acut al marilor sale răspunderi sociale. Cu aceste gânduri își începe Tudor Olaru cartea sa despre comunist, propunîndu-ne din capul locului o discuție despre motivațiile și ipostazele responsabilității sociale a comunistului.

O succintă retrospectivă a drumului de luptă revoluționară străbătut de partidul nostru comunist îi prilejuiește autorului evidențierea faptului că în orice acțiune și în oricare moment al istoriei sale a fost permanent prezentă conștiința că ei, comunistii, servesc o cauză dreaptă, că idealurile clasei muncitoare pentru împlinirea cărora s-au angajat, au dreptul să le pretindă orice eforturi și jertfe. Proiecția spre trecut, cu valențele sale modelatoare este totodată pentru Tudor Olaru un prilej de a sublinia marile cerințe ale etapei actuale care impun ca, în oricare domeniu ar lucra, comunistul să fie o prezență activă, dinamizatoare, un model de dăruire și abnegație, de conduită morală, cerințe derivate din faptul că partidul este forța conducătoare în societatea noastră socialistă.

În microeseurile din carte sînt amintite cîteva dintre notele dominante ale profilului moral-politic al comunistului. Om de acțiune, comunistului îi este străină pasivitatea, atitudinea de expectativă. Promotor al celor mai înalte idealuri umane, el trăiește și muncește la altitudinea lor. Luptător pentru adevăr și dreptate, pentru echitate socială, membrul de partid reprezintă un exemplu de cinste și demnitate. Adversar declarat al rutinei și inerției, comunistul este promotor consecvent al noului.

Aducînd în dezbatere o problemă de mare actualitate, lucrarea, scrisă cu multă căldură, constituie un sprijin prețios pentru activiștii de partid, lectori, propagandiști și cursanții din învățămîntul de partid și, desigur, o lectură utilă și interesantă și pentru alte largi categorii de cititori.

Silviu ACHIM

Natansohn, Iosif. **SOCIOLOGIA IN IMPAS?** Iași, „Junimea”, 1972. 183 p.

Obiectul de studiu al autorului îl constituie sociologia nemarxistă în evoluția ei din ultimele decenii, evoluție sinuoasă care a dus, în cele din urmă, la o ruptură, la o profundă neconcordanță între teoria și practica sociologică, între realizările și aspirațiile ei. Evident, nu e vorba de teorii și cercetări de mică anvergură, ci de marile teorii sociologice apusene care, într-un fel sau altul, au eșuat în încercarea de a oferi o explicație adecvată a societății. În fond, este vorba de lipsa unei teorii sociologice fundamentale, științifice, în măsură să ofere o orientare atît concepțiilor sociologice, cît și investigațiilor concrete. Acesta este, în fond, impasul sociologiei apusene, în refuzul ei de a recunoaște viabilitatea științifică a teoriei sociologice marxiste.

Impasul însă — ne demonstrează autorul — nu are doar aspecte epistemologice; el trece de aici în sfera practică a funcționalității sociale a sociologiei ca știință. Relația sociologie — factori de decizie politică este profund perturbată; nu rareori, sociologia are de ales între a justifica sistemul social capitalist respectiv sau a deveni inutilă. Curente de mare răsunet — structuralismul funcționalist american, de pildă — au adoptat prima variantă, fapt care a determinat, în scurt timp, apariția masivă a sociologiei contestatate, critică uneori lucidă atît a sistemului social capitalist, cît și a sociologiei instituționalizate, „oficiale”, care îl justifică. Remarcăm deosebit de amplă documentare care a stat la baza volumului, fapt care a permis autorului analize minuțioase (și nu o dată, critice) ale concepțiilor unor sociologi de renume, precum și avansarea unor opinii personale inedite. Totuși, nu ne putem reține unele observații privind modul în care autorul prezintă ca soluție a impasului, teoria sociologică marxistă; din volum se poate degaja uneori impresia că evoluția acesteia în ultimele decenii n-a cunoscut contradicția, care generează însăși această evoluție, că dezvoltarea ei a fost lineară, lipsită de probleme dificile.

Dincolo, însă, de aceste aspecte, meritul de seamă al cărții stă, credem, în pasiunea și luciditatea dezbaterii — ceea ce constituie premise esențiale atît pentru lectura dublată de meditație, cît și pentru începerea unor discuții asupra marilor probleme actuale ale sociologiei, la care cartea invită insistent.

Elena IONESCU

DICTIONAR DE ESTETICĂ GENERALĂ. Buc., Editura politică, 1972. 400 p.

Elaborat de autori prestigioși, volumul marchează un moment semnificativ în evoluția esteticii românești: cel al încheierii cercetărilor inițiale care deschid largi perspective investigației multilaterale-gnoseologice, politice, sociologice a fenomenului artistic. Lectura dicționarului conturează impresia certă de soliditate și seriozitate, de evident efort în direcția definirii cu maximă rigoare a termenilor (circa 800), de precizare a unor concepte îndelung controversate.

Publicul, interesat într-o tot mai largă măsură de problemele artei, literaturii și esteticii află în prezentul volum un mare număr de definiții privind cele mai diverse categorii, noțiuni și genuri artistice, curente, mișcări de idei, probleme și personalități de primă mărime din domeniul esteticii și disciplinelor nou apărute înăluntru sau la granițele ei. Cititorul află în majoritatea studiilor informații utile și interesante, structurate în sinteze din perspectiva filozofiei marxiste care redau în cea mai mare parte într-un mod clar aportul diferiților gânditori, critici de artă, filozofi, la îmbogățirea artei, contribuția lor la definirea categoriilor cu care operează estetica, la însăși delimitarea câmpului esteticii. Remarcăm în această privință dintre articole pe cele privitoare la Kant, Hegel, Lenin, Saint-Beuve, Lukacs, în care preluarea critică a unor viziuni anterioare este îmbinată în mod fericit cu sugerarea de noi interpretări a valorilor pe care aceștia le-au înscris în istoria esteticii. Orientată în mare măsură spre reconsiderarea valorilor naționale și contemporane, lucrarea beneficiază de prerogativele modernității și concretitudinii istorice, evidențindu-se prin efortul de integrare a rezultatelor esteticii specializate, a celorlalte discipline — informatică, sociologia, psihologia artei care sprijină substanțial astăzi efortul de investigație estetică.

O atenție deosebită se acordă în lucrare tradițiilor esteticii raționaliste, ca și cu-

rentelor și tendințelor artei moderne, multe dintre personalitățile artistice contemporane, dintre noțiunile și categoriile preluate de estetică de la alte discipline, lucrându-se de o remarcabilă tratare. Categoriile ca moda, metoda, irationalism, alienare, adevăr estetic etc. sînt tratate concis, clar, pe înțelesul unui larg public cititor.

În ansamblu, lucrarea este remarcabilă și nu poate să lipsească din fondul de referință al bibliotecii. Însemnătatea ei constă atît în valoarea intrinsecă, cît și în direcțiile de investigație pe care le deschide, în contribuția sa la înălțarea edificiului esteticii românești.

Paul DOBRESCU

**Cîmpeanu, Pavel. RADIO, TELE-
VIZIUNE, PUBLIC. Buc., Editura
științifică, 1972. 252 p. (Sinteze so-
ciologice).**

Societatea secolului 20 este martora unui proces social care, prin amploare și profunzime, tinde să o definească — după cum țîn să ne încredințeze mulți sociologi contemporani. Este vorba despre dezvoltarea exponențială a fenomenului comunicării de masă, la care a contribuit, pe lângă modernizarea mijloacelor tradiționale ale comunicării (caște, presă), apariția unor noi mijloace — radio, televiziune. Desigur, procesul amintit nu este suficient de important pentru a rezuma esențialul transformărilor sociale actuale, la fel cum nu putem defini o societate prin specificul canalelor ei de comunicare. Faptul în sine însă, rămîne, împreună cu adîncile sale implicații sociale, cărora știința societății le-a „alocat” capitolul sociologiei comunicării de masă. O asemenea problematică — una dintre cele mai interesante ale sociologiei — tratează și volumul lui Pavel Cîmpeanu.

Lucrarea este o sinteză a numeroaselor cercetări efectuate de Oficiul de studii și sondaje a radio-televiziunii române și se bazează pe o informație largă și analitică provenită din studiile efectuate în alte țări. Ea își propune să analizeze pe larg numeroase concepte, cu care operează sociologia comunicațiilor de masă (eveniment, informare, canal al mesajului public, stratificarea acestuia, receptivitatea etc.), sistemele sociale propriu-zise ale comunicării ca părți funcțional integrate în sistemul social global, în fine, aspecte variate vizînd, pe de o parte, instituționalizarea crescîndă a emițătorilor de informație, pe de alta, particularizarea tot mai accentuată a receptă-

rii mesajului (acesta fiind o trăsătură actuală a relației mijloace de comunicare-public, asupra căreia autorul revine deseori).

Ne-au reținut atenția, desigur, și alte probleme — cum ar fi analiza comparativă a funcționalității sociale a mijloacelor electronice și neelectronice de comunicare, sau relația complexă dintre acestea și fenomenul opiniei de masă. Dincolo de acestea, însă, se cuvine să relevăm, credem, optica abordării subiectului: într-o serie de analize, în explicarea fenomenelor autorul a recurs — cu un real succes — la elemente de teoria generală a sistemelor, de cibernetică, fapt ce a permis, în mare măsură, operaționalizarea demersului teoretic, prilejuind autorului, nu o dată, considerații epistemologice care se rețin și invită la meditație. Desigur, nu vom enumera aici întreaga problematică a cărții: lăsăm cititorul să o descopere, în speranța că o va face cu plăcere. Ne limităm la a spune doar că volumul are și un valoare caracter informativ, beneficiind de o solidă și competentă consultare a literaturii de specialitate din țară și străinătate, de natură să dea loc, deseori, considerațiilor eseistice (chiar dacă, după cum arătăm, predomină modalitatea sistematică, relativ riguroasă, de studiu). Lucrarea are pentru bibliotecari un interes „profesional”. Prezentînd locul mijloacelor audio-vizuale în universul comunicational din care și bibliotecile fac parte, date referitoare la diferitele alte mijloace de comunicare, modalitățile de studiu a intereselor publicului și efectele comunicării de masă, ea oferă prin analogie o metodologie a cercetării în domeniul lecturii. Adresată atît sociologilor, cît și publicului larg, cartea se citește și reală plăcere și folos.

Mihail PIRLOG

**Bassarabescu, I. A. UN OM ÎN
TOATĂ FIREA. Iași „Junimea”,
1972. 239 p.**

Istoria literară l-a plasat fără ezitare pe I. A. Bassarabescu în galeria *prozatorilor provinciei*. Într-adevăr, creionînd cu o artă a portretului sigură tipuri de mici slujbași la căile ferate sau la poștă, de văduve care închiriază camere mobilate, de proprietari mărunți, de dascăli sau de pensionari cu micile lor manii, de gospodine ambițioase și clevețitoare sau de fete sîngace și romantice, ducînd o existență anodină, I. A. Bassarabescu nu a reușit — și nu și-a propus — să depășească un anume cadru, o anume atmosferă, o anume problematică, cea a

provinciei, pentru a atinge sferile universalului, pentru a aborda marile probleme ale existenței. Cum arăta G. Călinescu „acești eroi au rudimentul tuturor marilor pasiuni, dar le exprimă cu mijloace insuficiente“, iar „lipsa marilor decoruri convenite momentelor poetice“ face ca pateticul acestor oameni, să fie „duios grotesc, fără nici o umbră de satiră din partea autorului...“

Volumul *Un om în toată firea* adună schițele cele mai reprezentative ale lui I. A. Bassarabescu, într-o succesiune cronologică, în experiența autorului făcându-le pe primele mai greu lizibile, dar lăsându-te să asști la continua perfecționare a mijloacelor sale artistice, pînă la acea minunată schiță finală, piesă de antologie (care dă și titlul volumului), în care fondul psihologic e mai grav, iar „eroii“ se detașează de galeria personajelor grotesti din restul schițelor.

Am aminti dintre piesele ce se rețin îndeosebi: *Pe drezină* — istoria unei femei asemănătoare doamnei Bovary; *Serafima* — povestea unei fete ce-și consumă romantismele ușor triviale ale unei adolescențe tirzii în așteptarea unui pretendent care nu mai vine; *Bunica* — investigație subtilă în psihologia unui copil căruiu viața îi impune în mod prematur grijile unei alte vârste; *O prietenă* — adevărat joc de răsturnare a aparențelor, „drama“ privită din exterior a unei femei rămasă după 30 de ani singură, văduvia, însemnînd de fapt pentru ea o eliberare; și mai ales *Acasă și Noi și vechi*, schițe care dezvăluie o altă fațetă, cu totul remarcabilă a talentului lui I. A. Bassarabescu, aceea de a crea, în mod pictural, prin notarea unor elemente de decor, o atmosferă, un mod de viață, un destin.

Lucia ENESCU

Hrib, Toader. CRONICA DE LA ARBORE. Ediția a doua completată. Iași, „Junimea“, 1972. 317 p.

Undeva în Țara de Sus, în Arbore, satul din nord izolat de păduri și ierni grele, un om privește lumea. O privește cu ochii săi albaștri și senini („Ochii mei sînt albaștri și eu văd lucrurile cu ochii mei...“). Privește și scrie, pentru că „ceea ce se scrie în carte și ceea ce se poate păstra, rămîne și la alții... și ...,chiar și lucruri de mică însemnătate, odată și odată cineva poate să le găsească de mare folos...“ Martor vremurilor sale, el consemnează în notații zilnice, meticuloase, tot ce se petrece cu el, „în

familie“, „în sat“, „în județ“, „în lumea largă“ și chiar... „pe întinsul îndepărtat al cerului!“.

Omul acesta este Toader Hrib. A fost numit, pe drept cuvînt, *cronicar*, iar cărții sale i s-a spus *Cronica de la Arbore*.

Cronica lui Hrib acoperă o durată de peste un deceniu (30 decembrie 1959—1 aprilie 1970). Ba încă mai întinsă. Pentru că în prima parte a cărții sînt constituite și alte perioade ale vieții sale — *Copilăria* (de la 22 iunie 1897 cînd a venit pe lume „gol, plîngînd și fără ca să vrea...“) și *Războiul din 1914—1918* —, iar, apoi, pe întreg cuprinsul cronicii, nu o dată, el întrerupe șirul notațiilor zilnice, consemnînd, ca „să se știe“ sau „fiindcă nu se știe“, informații despre trecutul îndepărtat al meleagurilor arbu-rene, legende, credințe, obiceiuri. Cadrul temporal este astfel depășit și cartea lui Toader Hrib încetează să mai fie doar o cronică, devenind și istorie, și monografie a comunei Arbore, devenind totodată și un document al permanențelor. S-ar putea vorbi și despre poezia ce răzbăte dintre filele cronicii. S-ar putea vorbi și despre dulceața limbii cronicarului sucevean, pe care neologismele asimilate nu au reușit s-o apsească. Dar mai ales se poate, și trebuie să se vorbească, despre el, despre Toader Hrib, acest Om al plaiurilor noastre, despre acest Cronicar-cetățean care pătruns de sentimentul unei înalte misiuni civice a stat pentru cei de mîine martor acestor vremi. Mîinile sale, așa cum singur afirmă într-o ultimă „scrisoare către cetitor“, nu au fost nicicînd mînjite nici cu negru, nici cu sînge. Poate doar cu „albastru de Voroneț“ se vor fi mînjit, uneori, mîinile acestui zugrav care, prin *Cronica* sa, a dat de fapt Țării de Sus încă o frescă... Cu albastru.

Flavia BUCOV

Velea, Stan. SCRIITORI POLO-NEZI. Buc., Editura Academiei, 1972. 440 p.

Volumul cuprinde o suită de zece studii monografice consacrate unor scriitori — aproape toți prozatori sau în primul rînd prozatori — de primă mărime, care au ilustrat literatura poloneză din ultima sută de ani, începînd cu Boleslaw Prus, autorul cunoscutelor romane *Faraonul* și *Păpușa*, și terminînd cu romancierul contemporan Leon Kruczkowski. Desigur, pentru cititorul român scriitori ca Prus, Sienkiewicz sau Reymont sînt vechi cu-

noștințe; Brătescu-Voinești traduce din Sienkiewicz încă din 1901 (în *Convorbiri literare*), iar romane ca *Quo vadis*, *Cavalerii teutoni* sau *Țăranii* s-au bucurat, în traducere românească, de o largă răspîndire. Alți scriitori în schimb, ca Gabriella Zapolska sau Stanislaw Wispianski, sînt încă puțin cunoscuți. Dar chiar și pentru scriitorii pătrunși mai de mult și mai adînc în conștiința cititorului român, aria de referințe este încă relativ restrînsă, opera atît de vastă a unui Reymont sau chiar Sienkiewicz este cunoscută parțial, incomplet. Cartea lui Stan Velea suplinește aceste lacune, prezentînd date bogate asupra vieții și activității acestor scriitori, insistînd descriptiv asupra acelor opere importante care nu au fost încă traduse, stabilind comparații cu termeni cunoscuți din literatura română sau europeană, făcînd astfel familiar cititorului nostru întregul univers de creație al scriitorilor de care se ocupă. Cartea sa nu este, și autorul o subliniază încă din *Cuvîntul înainte*, o istorie a literaturii polone moderne, însă ea oferă o viziune generală și esențială asupra acesteia dintr-o perspectivă inedită și atrăgătoare, căci studiind viața și opera a zece dintre cei mai importanți scriitori ai acestei perioade, Stan Velea face implicit și o descriere a atmosferei literare din Polonia, a problemelor care o frământă, mai cu seamă către sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, extrem de instructivă pentru că reliefează similitudini și tendințe comune cu propria noastră literatură. Reprezentativ în acest sens este capitolul despre Reymont, unul dintre cele mai masive ale cărții, în care apropierea făcute pînă acum între scriitorul polonez și Brebeanu, de pildă, sînt subsumate unei analize largi, complexe, a cauzelor interne, a condițiilor sociale și literare care au dus la rezultate apropiate sau, în orice caz, comparabile. Cartea lui Stan Velea, utilă introducere în peisajul literaturii polone moderne, este și un util instrument de lucru pentru istoricul fenomenului literar european din perioada sa modernă.

Mircea ANGHELESCU

Beauvoir, Simone de. O MOARTE UȘOARĂ. Buc., „Univers”, 1972. 142 p.

Simone de Beauvoir este încă puțin cunoscută cititorilor români. Din opera sa au fost transpuse în limba noastră doar prima parte dintr-un ciclu memorialistic,

Amințirile unei fete cuminți (care mai cuprinde *Puterea virstei* și *Puterea lucrurilor*) și povestirea *O moarte ușoară*. În creația sa mai figurează romane ca *Invitata*, *Toți oamenii sînt muritori*, *Mandarinii*, *Singele celorlați* precum și eseuri filozofice ca *Al doilea sex* și *Pentru o morală a ambiguității*. În *O moarte ușoară* scriitoarea istorisește ultimele zile din viața mamei sale, Françoise. Atîtea scrieri ne-au obișnuit cu eroi care își primesc cu seninătate sfîrșitul, ca pe o întîmplare firească și iață, această carte le contrazice și prezintă răspicat neliniștea omului modern în fața extincției. Mama scriitoarei nu a cunoscut mari bucurii, s-a căsătorit cu un om mediocru, și-a crescut copiii fără să-i înțeleagă, a îmbătrînit pe nesimțite și a ajuns la 78 de ani, bolnavă și lipsită de vlagă și totuși se gîndește cu toareare la apropiata sa dispariție. Ultimele săptămîni din existența sa, bătrîna doamnă le petrece într-o clinică, înconjurată de medici binevoitori dar neputincioși cu toate aparatele lor complicate cu care pot doar amîna moartea. Deși cunoaște dureri atroce, Françoise luptă cu înverșunare pentru a adăuga încă o clipă la anii trăiți pînă atunci. Și chiar dacă pînă la urmă moartea o învinge, înverșunarea cu care a născut să mai rămînă printre oameni îi conferă un nîmb de măreție. În aparență, povestirea, descriînd fapte autentice, așa cum fac multe din operele acestei romanciere, dezvăluie o lipsă totală a dorinței de a fabula. Autoarea nu schimbă numele oamenilor, locurilor, doar uneori se folosește de inițiale pentru a ascunde identitatea unui erou. Refuzul literaturizării poate fi interpretat ca o retragere a cuvintelor în preajma suferinței. Scriitoarea nu le mai recunoaște decît menirea de a reține exact tot ce se întîmplă, din teama de a nu pierde nici un amănunt semnificativ. Cu toate acestea povestirea nu rămîne în raza faptelor diverse redade cu precizie și detașare în ziare. Ceea ce a fost o dramă reală nu a însemnat decît pretextul pentru scrierea unei opere în care totuși convențiile literaturii sînt riguros respectate. Poate contrar voinței sale, autoarea a transformat evenimentele, le-a căutat sensurile și le-a atribuit un aer de generalitate. Dintr-o dramă familială, intimă, neinteresantă pentru ceilalți, ea s-a transformat în relatarea scriitoarei într-o tragedie care emoționează pe toți. De aceea ne este indiferent că Françoise și Simone au avut o existență reală și le înțelegem ca pe două personaje oarecare din universul unei cărți, unul zbatîndu-se să supraviețuiască, iar celălalt contemplîndu-i cu oroare și spaimă sfîrșitul.

G. A.

Faulkner, William. PE PATUL DE MOARTE. Buc., „Cartea românească”, 1972. 240 p.

Romanul surprinde un moment dramatic din viața familiei Bundren. Addie Bundren, originară din Jefferson, a ceruț ca după moarte să fie înmormântată în orașul ei natal. În ultimele momente ale vieții femeia asistă personal la modul în care fiul său, Cash, îi face coșciugul. După ce Addie moare, vreme de 9 zile, membrii familiei Bundren, în frunte cu tatăl, Anse Bundren, străbat un drum lung și greu, purtând în căruța cadavrul în descompunere, care miroase îngrozitor, îndepărtând pe cei ce doreau să-i ajute. Ploile și inundațiile au dărâmat podul pe care trebuiau să treacă, au făcut drumurile anevoioase. Trecând prin apă, după un lung ocol, catfirii se înecă, Cash își rupe piciorul, dar Jewel și Darl salvează coșciugul și lucrurile. Nemaiputând suporta, Darl incendiază hambarul în care era adăpostit coșciugul; este socotit că bun și internat la ospiciu. Dewey Dell, sora lor, însărcinată, caută un medicament care s-o ajute să scape de copil. Cel mai mic dintre frați, Vardaman, crede cu naivitate că în sicriu nu se află mama lui, ci un pește uriaș. În final, Addie este înmormântată, lui Cash ea ruia i se turnase ciment peste rană și se amputează piciorul. Anse își aduce o nouă nevastă. Iar membrii familiei devin din nou străini unul de altul.

Regăsim în acest roman lumea „aburilor săraci”, duri și violenți, obsedați de muncă și mândri. Preocupați permanent de interese practice, ei desconsideră diviziți ca Darl și Vardaman pentru sensibilitatea lor exagerată. În familia Bundren coexistă sublimul și grotescul, sacrificiul și rapacitatea.

Toate capitolele romanului utilizează tehnica unor monologuri juxtapuse, neruvoase, violente, uneori incoerente, un mijloc de a relata faptele prin care realitatea ni se dezvăluie în aspecte și nuanțe mai puțin vizibile. Cititorul trebuie să reconstituie el însuși, din aceste monologuri, traiectoria acțiunii, motivarea unor comportamente. Prezentul este, așa cum arăta J. P. Sartre vorbind despre Faulkner, mereu invadat de trecut; asociațiile multiple, dintre amintiri și stări de conștiință, răstoarnă ordinea cronologică și narațiunea nu mai are caracter unitar. Evenimentele sînt trăite, simultan și diferit, de mai multe conștiințe (Anse, Darl, Cash, Jewel, Dewey, Vardaman etc.). Unele pagini sînt scrise în limbaj elementar, brutal, cu expresii argotice, în timp ce monologurile lui Darl și Vard

aman sînt pline de poezie. Cu toate dificultățile pe care le ridică la lectură, *Pe patul de moarte* este cu siguranță una dintre capodoperele lui Faulkner.

Ileana MANOLE

Forster, E. M. CLIPA CEA VEȘNICĂ. Buc., „Minerva”, 1972. 297 p.

Nuwelele lui E. M. Forster sînt scrise de un cărturar care are nostalgia naturii. Personajele lui rîvnesc sincer să se apropie de natură dar sînt împiedicate fie de convențiile societății care le paralizează orice încercare de a ieși dintr-un anumit ritual al comportării, fie de cultura care îi constrînge să-și exteriorizeze înclintarea într-un noian de cuvinte emfatiche și găunoase atunci cînd contemplă o pădure, o pajiște, un apus de soare. Cei care au totuși curajul să fugă de civilizație, de mediul familial înăpușitor, de traiul burghez comod și monoton, sînt condamnați cu asprime, așa cum se întîmplă cu copilul din *Panica*. De altfel, după cum sugerează scriitorul, nu oricui i se poate întîmpla să i se dezvăluie frumusețea adică a naturii și enu cea învățată din cărți. În nuvela *Prietenul vicarului* doar unui singur personaj i se arată faunul, stăpîn peste păduri, iar în nuvela *Sirena*, locuitorii din adîncul mării, așteptată să izbăvească Pămîntul, nu poate fi întîlnită decît de privilegiați.

O altă obsesie a autorului este cea a „celuilalt tărîm”. În nuvelele lui E. M. Forster, coborîrea în neființă se întîmplă fără durere, fără jale, ca și cum ai trece, de pildă, dintr-o greșeală, dincolo de un gard și ai ajunge într-o lume ospitalieră, unde oamenii tăifăsuiesc fără grijă sau se gospodăresc cu chibzuință (*De cealaltă parte a gardului*). Totuși, în ținutul acesta fatulos, oamenii nu se pot împlini cu adevărat. Eroul din *Domnul Andrews* pătrunde în rai, unde orice dorință i se materializează imediat, dar pînă la urmă preferă să părăsească acest teritoriu al beatitudinii obținute fără trudă.

Cea mai bună nuvelă din volum, *Clipa cea veșnică*, slăvește viața și trăirea ei cu intensitate. O scriitoare străbate locurile în care cu mulți ani în urmă ar fi putut să-și schimbe destinul, ascultînd chemarea dragostei, dar a refuzat din lașitate și cu toată celebritatea cunoscută prin romanele sale, se simte la bătrînețe o făptură stingheră și nerealizată.

E. M. Forster își începe în general năvălele fără graba de a-și preciza intențiile, poposind îndelung în descrierea unor detalii, așa cum un povestitor sfătos își spune pe îndelete basmele știind că este destul răgaz pentru a ajunge la capătul lor. Treptat însă, narațiunea se precipită datorită unui eveniment neobișnuit și ceea ce părea inițial o istorie frumoasă, menită să desfețe pe cititori cu tablouri fermecătoare din natură, cu discuții purtate între oameni posedând o adevărată știință a conversației, se transformă într-o povestire cu semnificații mai largi, nebănuite, tulburătoare.

G. M.

Steinbeck, John. **ȘOARECI ȘI OAMENI**. Buc., „Cartea românească”, 1971. 156 p.

Din vasta creație a lui John Steinbeck s-au transpus în românește cărțile *Joia dulce*, *Fruitele miniei*, *Iarna nemulțumirii noastre* (Premiul Nobel pe anul 1962), *Șoareci și oameni*, ultima în traducerea traducătoarei Frida Papadache (care semnează și o excelentă postfață). Toate personajele din *Șoareci și oameni* sunt nemulțumite de situația lor și tinjesc către alte zări, mai îmbietoare. Candy râvnește ca la bătrînețe să ducă o existență tihnită. Pe gelosul Curley îl chinuie frivolitatea soției sale. Aceasta visează să se avinte într-o viață plină de distracții în care bărbatului să-i ingenucheze smeriți la picioare, s-o adore ca pe o zeiță. Negrul Crookes așteaptă clipa când culoarea pielii lui să nu mai fie socotită un stigmat rușinos. Dar dacă acești eroi închipuie cu dor o lume mirifică și sunt în același timp convinși de imposibilitatea de a pătrunde în ea, cartea prezintă două personaje care nu au obosit să sperie. George și Lennie, uriașul blind și sărac cu duhul, a cărui putere trebuie permanent supravegheată pentru a nu provoca vreo nenorocire, cred cu încăpăținare că într-o zi vor înceta să vagabondeze și vor cumpăra o mică fermă unde își vor găsi împăcarea.

Puține cărți ale acestui veac au proslăvit prietenia așa cum o face acest roman al lui Steinbeck. Pentru că George și Lennie își întemeiază visul pe devotamentul pe care și-l poartă unul altuia de atîta vreme. Și în sinea lor își spun că nimic nu poate învinge doi bărbați care au pornit să înfrunte lumea. Uneori, în ceasurile de cumpănă, George rostește cu evlavie, precum o rugăciune,

un text tulburător și stingaci, plin de o emoție stăpînită, despre fericire și prietenie, text reținut pînă și de mintea sărmană a lui Lennie: „Fiindcă... fiindcă io te am pe tine care-mi porți de grijă și tu mă ai pe mine care-ți port de grijă și d-ai-a”.

Și totuși, întâmplările sînt mai presus de oameni, îi obligă să se recunoască înfrînți. Lennie omoară pe soția lui Curley, pentru a răzbi din rîndul său împușcat de George, pentru a preîntîmpina și alte suferințe, așa cum unul din personajele cărții își lasă să-i fie omorît cîinele bătrîn și bolnav, pentru a-i curma chinurile.

Scriitorul nu analizează meticolos zbulciul din sufletul eroilor și nici nu descrie pe nenumărate pagini cadrul în care se petrece tragedia (o fermă). Personajele își dezvăluie frămîntările lăuntrice în discuțiile purtate între ele. Numărul mare de dialoguri din roman nu creează senzația unei sporovăieli oboșitoare chiar dacă eroii nu rostesc cuvinte memorabile și nu dezvăluie mari adevăruri despre viață. Scriitorul nu le înfrumusețează limbajul, dimpotrivă, le transcrie cu voluptate și pedanterie de lingvist expresiile stîlcite sau argotice. Eroii romanului său sînt oameni simpli și necăjiți, covîrșiți de povara unui destin crud, care își mărturisesc cu stîngăcie necazurile și năzuințele.

G. A.

Werfel, Franz. **ÎNTRU DOUA LUMI**. Buc., „Univers”, 1971. 487 p.

Talentul multilateral al lui Franz Werfel se dezvoltă în anii umbri ai ascensiunii fascismului care amenință pacea lumii. Născut la Praga în 1890, scriitorul resimte din copilărie apăsarea nedreptăților din imperiul austro-ungar. Persecuțiile sociale și naționale, atmosfera militaristă se imprimă adînc în sufletul său de adolescent sensibil. În *Eseu asupra semnificației Austriei imperiale* Werfel va descoperi sensurile impresiilor vîrstei celei mai fragede și va trage concluzii asupra destrămării unei lumi, asupra apusului unei epoci. Disensiunile cu familia îl determină să-și întrerupă studiile de drept și să plece la Hamburg. Întors în țară, publică primul său volum de poezii, *Prietenul lumii* (1912), devenind unul din linicii mișcării expresioniste. Ca redactor al unei edituri din Leipzig care tipărea

lucrările acestui nou curent literar, el își continuă opera poetică în volumul *Unul altuia* (1915). Versurile sale în care se exaltă solidaritatea tuturor lucrurilor și ființelor sînt străbătute ca și poemele lui Walt Whitman de o vibrantă dragoste de oameni. Primul război mondial întărește tragița experiență a umanității mutilate în mintea scriitorului. Asemenea multor soldați și ofițeri de tipul celor surprinși magistral de Rebreaun în *Pădurea spinzuraților*, Werfel este acuzat de înaltă trădare și arestat pentru convingerile sale pacifiste. Volumul de poezii *Ziua judecării* (1919) este copleșit de povara unui univers în agonie. În unele stihuri se simte îndepărtarea de expresionism și orientarea spre realism. Abordarea prozei adîncește această orientare și îl duce pe scriitor la creațiile sale cele mai însemnate. Nuvelele scrise între 1920 și 1928 sînt elaborate în paralel cu o serie de piese de teatru ca drama romantică *Vizita în cîmpiile Elizee*, tragedia *Schweiger* și o „istorie dramatizată în trei faze”, cum o numește el, intitulată *Juarez și Maximilian*. Apoi, din 1929, începînd cu *Barbara sau evlavia*, romanul incununează activitatea lui Werfel aducîndu-i și consacrarea internațională datorită *Celor 40 de zile de pe Musa Dagh* (1933). În *Barbara sau evlavia*, Ferdinand, eroul revoltat împotriva societății în care trăiește, are ca și cel din nuvela *Nu uciagașul poartă vina* un pronunțat caracter autobiografic. În *Cele 40 de zile de pe Musa Dagh*, slujindu-se de modalitatea povestirii parabolice, utilizată și în *Dansul der-vișilor* sau în romanul de inspirație biblică *Auziți vocea*, el făurește o epopee modernă. Apărut în anul venirii fascismului la putere, acest epos se opune cu simbolica lui intențiilor ucigașe și expansioniste ale lui Hitler. Lupta poporului armean împotriva împilării turcești capătă semnificație alegorică, încheindu-se cu victoria micilor comunități de oameni pașnici asupra opresiunii celor puternici. Eroul epopeii, Gabriel Bagradian are trăsăturile intelectualului care trăind la început departe de poporul său, ajunge, descoperindu-i suferințele seculare, să se contopească cu năzuințele acestuia, pînă la totala jertfă de sine, și să-l conducă la biruință. Inclinațiile baroce ale prozei lui Werfel își găsesc o expresie pregnantă în tablourile universului mirific și misterios al orientului. Cînd naștii ocupă Austria, Werfel este nevoit să se exileze. Refugiat pentru un timp în Franța își continuă activitatea literară în pofida adversităților. După realizarea romanului *Cerul frustrat* (1939), pleacă în California unde definitivează cartea închinată eroinei franceze Bernadette Soubirous intitulată *Cîntecul Bernadettei* (1941). Cu piesa satirică *Jakovovski și colonelul* (1945) și

romanul *Steaua celui nenăscut* (1946) se încheie neobosită strădanie literară a unui creator care a făcut să rămînă în opera lui chinutul glas al umanității, în ceasuri de grea cumpănă. Franz Werfel se stinge în anul proclamării păcii mult așteptate. Culegerea de nuvele *Povestiri din două lumi* reunește cele mai cunoscute nuvele ale scriitorului. Majoritatea își situează acțiunea în imperiul habsburgic detectînd în destinele eroilor semnole prăbușirii împărăției Austro-ungare. Ampla istorisire de tinerețe *Nu uciagașul poartă vina* urmărește ruperea copilului și adolescentului de ordinea existentă intruchipată de capul familiei, vrednic reprezentant al militarismului, el însuși făcînd o strălucită carieră militară. Ca și la Kafka în *Scrisoare către tată*, acesta devine un simbol al autorității arbitrară și tiranică. Werfel pătrunde adînc în psihologia eroului care oscilează între dominața de căldură și iubire părintească, într-un cuvînt între idealul de armonie și necesitatea de a-l vedea pe tată în ade-vărata sa lumină, sinteză de dezumanizare, ignoranță, orgoliu și cruzime con-forme ordinii sociale. Despărțirea de el înseamnă totodată despărțirea de o societate josnică unde pînă și afecțiunile cele mai legitime, pînă și visele cele mai umile sînt interzise. Vom observa la Werfel ca și la scriitorul american contemporan Salinger că amîndoi își transmit de preferință concepția de viață prin prisma copilului a cărui sinceritate și prospe-time de gîndire poate pune mai radical în discuție probleme etice majore. *Condiții modeste* sau *Geza de Varsany* notează primele contacte cu realitatea ale unor firi sensibile. Scriitorul are încredere în natura umană mai ales în perioada adolescenței. Manon, fetița capricioasă și fără astîmpăr, vădește o deosebită fărîe suflătoare în momentul cînd e lovită de o boală teribilă și incurabilă. Ins-finctual, tinerețea refuză o existență com-odă, aparent senină, de fapt goală, lip-sită de trăiri autentice. Fata din *Scara hotelului* are la prima vedere toate moti-vele să fie fericită: părinții o răsfată, lo-godnicul bogat îi pregătește un viitor fără griji, scapă ușor de consecințele unei aventuri efemere. Și totuși în spatele acestei fațade ghicim, din cîteva aluzii, proiectele căsătoriei silită de necesități mate-riale, o căutare fără noimă a plăcerilor pentru a umple vidul. Fata nu vede în-aintea ei nimic altceva și se sinucide. Per-sonajul din *Un scris de femeie* acceptă dimpotrivă compromisul ca să ajungă membru onorabil și onorat al înaltei so-cietăți. Dar sub masca omului dis-ins și norocos în orice întreprinde se ascunde lichevia conștiință de lașitatea și ipocri-

zia ei. O scrisoare de la fosta sa iubită, pe care o părăsise în mod mirșav ca să nu-i stînjenească planurile de parvenire, îi relevă ceea ce a pierdut, descumpănindu-l, trezind în el dorința de răscumpărare, dar numai pentru o clipă căci e incapabil să se mai ridice la fireștile sentimente omenești. Ca și în *Nu ucișagul poartă vina* unde eroul voia să-l justifice pe un acuzat de crimă, apărîndu-se el însuși de un rechizitoriu imaginar, Leo folosește scrisoarea ca o pledoarie adresată procurorului, procedeu ce accentuează o dramatică situație limită, un proces de conștiință în forma procesului penal. Această nuvelă ca și *Păcătoasa legendă despre faptele și vicleniile unui ticălos*, scrisă parodic în maniera romanului picaresc, anunță instaurarea fascismului cu cortegiul său de crime, posibilă tocmai datorită dispariției oricărui simț moral. Două povestiri aflate ca subiect la poli opuși ne fac să simțim și mai bine atmosfera sufocantă a acelor vremuri. Prima, *Taina unui om*, extrem de reușită în sugerarea neputinței de a diferenția minciuna de adevăr într-o junglă de prejudecăți, rivalități și convenționalisme artonalitatele nuvelor romantice fantastice cu acumulări baroce. A fost Saverio un geniu sau un falsificator, un apostol sau un escroc? Pînă la urmă enigma rămîne nedezlegată, comunicarea între ființe nu se poate stabili. La antipodul artistului neînțeles îl găsim pe micul burghez temător și cu un orizont mărginit. Însă tragedia sa nu e mai puțin cutremurătoare. *Moartea micului burghez*, înrudită cu *Mantaua* lui Gogol, aduce în scenă viața omului mărunț, obsedat de precaritatea condițiilor materiale. O asigurare îi garantează de la 65 de ani încolo un mic venit îndestulător pentru el și familia sa. Dar moartea vrea să-l secrete cu câteva luni înainte de această dată. Încercarea sa disperată de a supraviețui, întîrzie orice legi anatomice trezind uluirea ca în fața unei minuni monstroase. Elementele liricii expresioniste sînt utilizate pentru scoaterea în evidență a rezistenței unui trup sfîrșit în care nu se încordează decît voința de a ieși măcar o dată biruitoare în ciocnirea cu regulile unei orînduiri nemiloase. Povestitor riguros și analist pătrunzător, folosind mijloace variate de la simbol și alegorie la amănuntul revelator și minuția descriptivă, reușind să extragă din medii și țări felurite, din îndepărtatul Orient pînă în Franța, Cehoslovacia, Austria și Spania și din epoci istorice diverse aceeași esență a unei omeniri în suferință, Franz Werfel s-a afirmat ca o remarcabilă personalitate artistică permanent călăuzită de un nedesmințit umanitarism.

Sanda RADIAN

JOCURI DISTRACTIVE

Cărturari și cronicari români (Aritmograf)

A										
			5	3	16	21	7	15	11	19
10	3	20	6	7	22					
		3	20	3	5	10	11			
16	3	20	21	22	19	7	14			
			15	11	14	7	20	5	22	
			20	11	16	5	3	11		
9	19	7	5	7	3	16	22			

B

Dacă se înlocuiesc cifrele cu literele corespunzătoare se vor afla în ordine: mare cărturar enciclopedist moldovean (1672—1723); una dintre cele mai proeminente personalități ale culturii noastre din secolul al XIX-lea (1838—1907); cărturar umanist — întemeiază în 1829 prima gazetă românească din Moldova, *Albina românească* (1788—1869); boier cărturar din Țara Românească (UDRIȘTE); boier cărturar din Moldova, unul dintre reprezentanții de seamă ai curentului umanist (1636—1708); unul dintre fruntașii școlii ardeleni, autorul celei mai erudite opere de istorie a poporului nostru: *Hronica românilor și a mai multor neamuri* (1754—1816); boier cărturar din Țara Românească, remarcat mai ales prin traducerea și tipărirea *Bibliei de la București* (1688). De la A—B: cronicarul nostru despre care eruditul George Călinescu spunea: „Cînd citești cronica lui... un nume îți năvălește numaidecît în minte; Creangă”.

Soluția jocului din nr. 10/1972: IOAN SLAVICI; BUDULEA TAICHII.

În nr. 10/1972 s-au strecurat câteva greșeli. Astfel, la p. 609, coloana a II-a, ultimul paragraf, rîndurile 11 și 12 se vor citi: în „colecția iconografică”; Pentru prietenii muzicii — ...; la p. 612, coloana I, penultimul paragraf, rîndul 16 se va citi: acest an); *Catalogul publicațiilor* (cărți); la p. 618, coloana I, penultimul paragraf, rîndul 17, se va citi existență în loc de existență.

REAMENAJAREA SECȚIEI PENTRU COPII A BIBLIOTECII MUNICIPALE DIN TIMIȘOARA

Maria MATEESCU
tehnician principal arhitect
în Biblioteca Centrală de
Stat

La cererea conducerii Bibliotecii municipale din Timișoara și în urma studierii amănunțite a condițiilor oferite de imobiilul existent, în consens cu investițiile financiare pe care biblioteca le putea face, am proiectat, la începutul anului în curs, reamenajarea secției timișorene pentru copii, reamenajare care este astăzi — în linii generale — un fapt împlinit.

Secția pentru copii funcționează într-un imobil separat de biblioteca pentru adulți, dar în vecinătatea ei, într-o clădire de tip vechi cu un etaj, ocupând o parte a parterului. Suprafața totală destinată bibliotecii măsoară 117,52 mp. Înainte de reamenajare, secția funcționa numai cu serviciul împrumut de publicații la domiciliul cititorilor. Colecțiile bibliotecii numără aproximativ 20.000 de volume. Anual, secția înscrie în jur de 3.500 de cititori, cu o frecvență zilnică de 100 de copii.

Construcția are pereți portanți din cărămidă și planșee din grinzișoare metalice, cu bolți de cărămidă. Încălzirea sălilor se face cu sobe de teracotă. Biblioteca nu are — din păcate — grup sanitar propriu.

Reamenajarea a urmărit o nouă împărțire a spațiului existent pentru extinderea serviciilor bibliotecii: introducerea accesului liber al cititorilor la rafturile cu publicații, crearea unui spațiu de lectură, amenajarea unor zone propice pentru desfășurarea activităților de propagandă, valorificarea maximă a spațiului în depozite etc.

Conform noii împărțiri a suprafețelor existente (vezi figurile nr. 1 și 2), secția dispune acum de următoarele zone:

1. O sală cu acces liber la raft pentru copii între 9 și 14 ani, cu o suprafață de 58,27 mp, având o capacitate de etalare de 8.800 de volume. În această sală a fost amplasată și zona de informare (cataloagele secției, materialele de referință), ca și masa bibliotecarului-custode care supraveghează și îndrumă cititorii. La intrarea în sală se găsește și garde-

roba (localul neavând un vestiar, accesul în secții se face direct din stradă).

2. O sală cu acces liber pentru copii între 6 și 9 ani, cu o suprafață de 13,68 mp, considerată ca o anexă a primei săli și având o capacitate de etalare de 1.200 de volume. Sala este prevăzută cu măsuțe și scaune pentru consultarea sau citirea publicațiilor. În acest spațiu se pot desfășura și unele activități practice cu copii (cerc de desen, marionete, jocuri etc.).

3. O sală de lectură pentru copii între 9 și 14 ani, cu o suprafață de 31,25 mp, amplasată în zona liniștită a bibliotecii. În rafturile existente în sală pot fi depozitate aproximativ 1.600 de volume. În viziunea proiectantului, această sală poate adăposti următoarele activități:

— lectură propriu-zisă și consultare de periodice (6—10 locuri);

— vizionări de diapozitive și diapozitive în condiții normale de studiu și lectură, cu ajutorul unui dispozitiv simplu și necostisitor care creează un tunel obscur în camera luminoasă, vizionarea făcându-se deci fără a stînjeni activitatea celorlalți cititori;

— audii muzicale, de limbi străine, de piese de teatru etc. la cască, fără a stînjeni pe ceilalți frecventatori ai sălii.

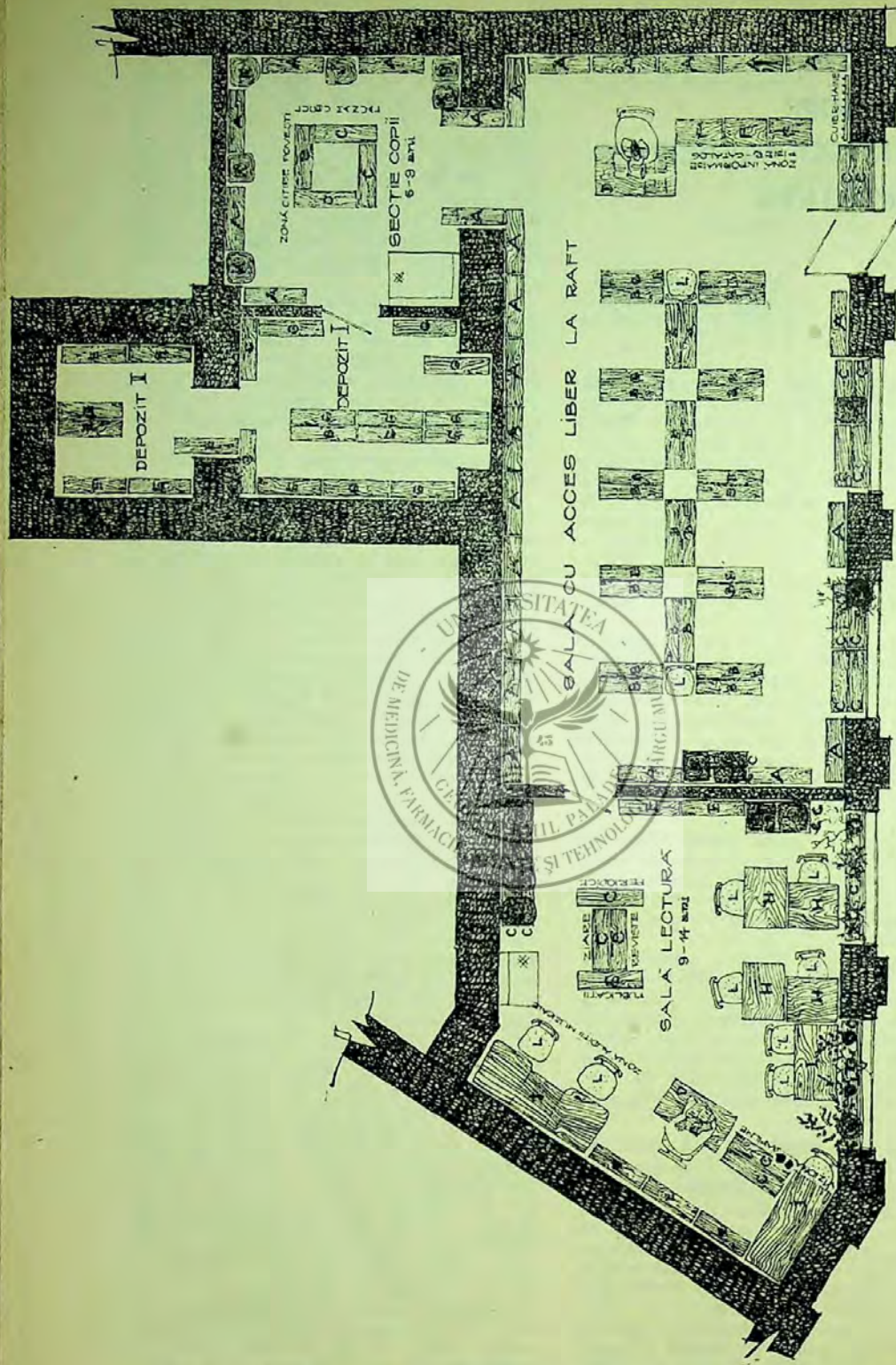
Deoarece în această sală se desfășoară activități multiple, care cer o supraveghere a cititorilor și o îndrumare atentă în mîinirea aparatului tehnic, aici a fost plasată masa celui de-al doilea bibliotecar.

4. Zona de depozitare a secției, formată din 2 încăperi mici, cu o suprafață totală de 14,32 mp și cu o capacitate de depozitare de 9.100 de volume. Depozitele nu au lumină naturală, nu au ventilație și nici încălzire.

Studiul de mobilare efectuat a valorificat piesele existente, cărora le-au fost aduse unele modificări pentru a corespunde necesităților funcționale și estetice ale bibliotecii.

În ceea ce privește lucrările de finisare interioare, au fost stabilite următoarele repere: pereții au fost zugrăviți în galben-ocru; tavanele sînt albe; pe pardoseală a fost aplicat linoleum cu desen de parchet; tîmplăria (uși, ferestre) a fost vopsită în alb; iluminatul este incandescent; în sălile cu acces liber a fost introdus un element nou, util și decorativ: pernele din poliuretan spongios îmbrăcate în material plastic de diferite culori pastel, care înlocuiesc scaunele și sînt foarte agreate de copii.

Localul are spre stradă 4 vitrine care pot fi folosite în mod eficient pentru expoziții, afișaje și alte metode de propagandă vizuală a bibliotecii și a cărții.

STRADA TRAIAN BĂRBULESCU

SCARA: 1:50
 BIBLIOTECA MUNICIPALĂ - SECȚIA COPILII - TIMIȘOARA

FIGURA NR. 1 — Plan de reamenajare a secției pentru copii a Bibliotecii municipale din Timișoara

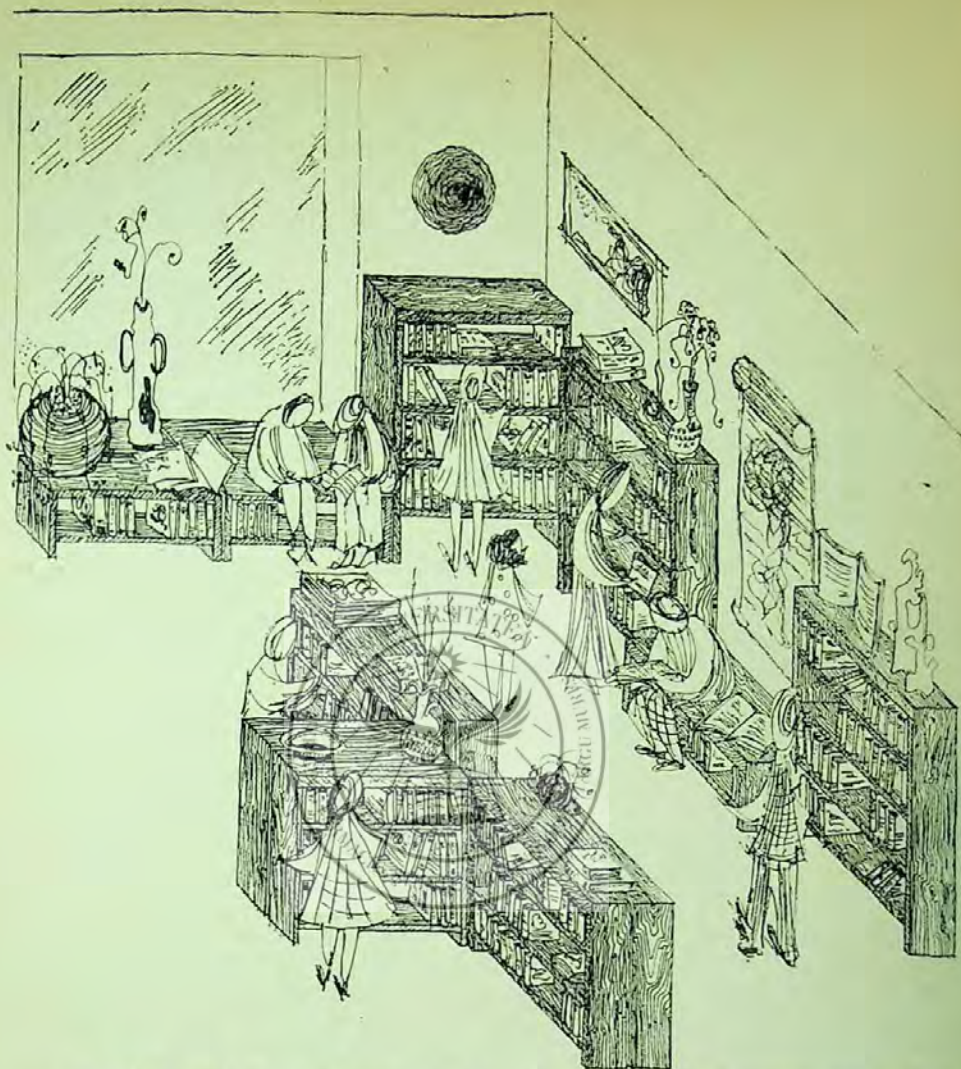

FIGURA NR. 2 — Perspectivă din sala cu acces liber pentru copiii între 9 și 14 ani

- ←
A — Raft obișnuit din lemn cu 4 polițe pentru sala cu acces liber B — Raft obișnuit din lemn cu 3 polițe pentru sala cu acces liber C — Raft obișnuit din lemn cu 2 polițe pentru sala cu acces liber și pentru sala de lectură, avînd multiple întrebuințări: banchetă (2 rafturi așezate alături); jardineră; masă de lectură pentru copiii între 6 și 9 ani (2 rafturi așezate alături); completări la rafturile din depozit, pentru a realiza o capacitate sporită D — Birou pentru bibliotecar F — Cataloge	G — Raft din lemn cu 9 polițe pentru depozit, rezultat dintr-un raft obișnuit, la care se adaugă raftul cu 2 polițe H — Masă de lectură din lemn, de 1 persoană, pentru copiii între 9 și 14 ani I — Masă de lectură din lemn, de 2 persoane, pentru copiii între 9 și 14 ani J — Pupitru muzical pentru păstrarea discurilor, a căștilor și a aparaturilor de audiu K — Perne din poliuretan spongios îmbrăcate în material plastic colorat L — Scaun pentru masa de lectură

В НОМЕРЕ

Revista bibliotecilor: <i>Достижения за четверть века. Система библиотек в Румынии за 25 лет провозглашения Республики</i>	641	федерации Общества любителей эклибриса. Хельсингёр 26—27 августа 1972 г.	676
Международный год книги „Книги для всех” (группировка материала)	655	Джеордже СЕБАСТЬЯН: <i>Хроника международного года книги—1972</i>	678
Emil BOLOGA: <i>XIV международный конгресс Международной</i>		Мариус РОБУ: <i>Иларие Ченди</i>	681
		Вероника ПОРУМБАКУ: <i>Гейне</i>	683
		Р.Б.: <i>Михай Бенюк в 65-летие</i>	685

SOMMAIRE

La Revue des Bibliothèques: <i>Un quart de siècle de réalisations. Le système des bibliothèques en Roumanie durant les années écoulées depuis la proclamation de la République</i>	641
L'Année Internationale du Livre. „Le Livre pour Tous” (Un montage)	655
Emil BOLOGA: <i>Le XIV-ème Congrès International de la Fédération Internationale de la Société d'Amateurs d'Ex-Libris. Helsingör, 26—27 Août 1972</i>	676
George SEBASTIAN: <i>Chronique de l'Année Internationale du Livre — 1972</i>	678
Marius ROBU: <i>Ilarie Chendi</i>	681
Veronica PORUMBACU: <i>Heine</i>	683
R. B.: <i>Mihai Beniuc à l'âge de soixante-cinq ans</i>	685

SUMMARY

The Library Review: <i>Achievements Along a Quarter of a Century. The Library System in Romania During the 25 Years After the Proclamation of the Republic</i>	641
The International Book Year. „Books for All” (Selection of items)	655
Emil BOLOGA: <i>The 14th International Congress of the International Federation of the Ex-Libris Amateurs' Society. Helsingör, August. 26—27, 1972</i>	676
George SEBASTIAN: <i>Reports on the International Book Year — 1972</i>	678
Marius ROBU: <i>Ilarie Chendi</i>	681
Veronica PORUMBACU: <i>Heine</i>	683
R. B.: <i>Mihai Beniuc at His 65th Anniversary</i>	685

REDACȚIA :

Str. Biserica Amzel nr. 5 — 7, sectorul 1,
București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.70.27

COLEGIUL DE REDACȚIE

[George BAICULESCU] Dumitru BALĂEȚ, VIRGIL CÂNDEA, Ion CIOTLOS, Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA, (redactor șef), Alexandru IONAȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MÉSZÁROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBÄCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRADICENI, Dan SIMIONESCU.

